

בחצרות החיים

ביטאון מוסדות "פניני דוד" - ירושלים

בנשיאות מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנוניה פיינשו שליט"א

מוסדות "אור חיים ומשה" - בני יורק

"מפני מה זכתה יבשת אמריקה לשני כתרים כאחד - כתרה של תורה וכתר של גדולה, ועושר וכבוד יש בה? מפני שמאז ומעולם היוותה היא אכסניה של תורה, והשלטונות אפשרו תדיר ליהודי המקום לעסוק בתורה באין מפריע. ובמקום שבו אתה מוצא תורה, כמובן שיש גם גדולה..." (בשם הגאון רבי אהרן קוטלר זצוק"ל, ראש ישיבת ליקווד)

עורך ראשי
הרב אריה מוסבי

חברי מערכת
הרב בנימין כהן
הרב מרדכי זר
הרב יוסף שלום יוסף
הרב אברהם יאיר נקי
הרב יוסף אלקובי - סופר
הרב בנימין תורג'מן
הרב רפאל הכהן רבין

עורכת גרפית
ג. לוריא

כתובת המכון
רחוב בית וגן 8
ירושלים
ת.ד. 16253
ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605
פקס: 02-6433570
p@hpinto.org.il

דבר המערכת

כימי צאתך מארץ מצרים ארצנו נפלאות

(מיכה ד' ט"ו)

העולם כולו רועש וגועש, מדינות ומשטרים מזדעזעים וקורסים לתוך עצמם בזה אחר זה, מזג האוויר מטלטל אימפריות כלכליות בעוצמה שרבים לא האמינו שתיתכן בעידן כה מתקדם. ברמה האישית חשים רבים חוסר בטחון כלכלי, רפואי או בטחוני, המציאות אינה פשוטה.

אנו, כיהודים מאמינים בני מאמינים, יודעים ומאמינים בחוש כי כימי צאתנו מארץ מצרים יראנו ה' נפלאות. בורא העולם הרחום והחונן לא יטוש את בני עמו בכל מקומות המצאם ברחבי העולם כולו.

ימי הפסח הם הימים שבהם מחזקים אנו את האמונה בה' ובמשה עבדו.

זכינו ובראשנו עומד מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א. אלפי יהודים מכל רחבי העולם נושאים עיניהם וליבם לעצותיו וברכותיו, רבים הם המשחרים לפתחו בזכות עבודת הקודש שלו ובזכות אבותיו הקדושים.

זכינו והמכון "פניני דוד" מוציא לאור את תורת הרב בספרים המודפסים בשפות רבות ומגיעים לכל קצווי תבל. אחת מגולות הכותרת של פעילות המכון אחוזה בידכם כעת – בטאון "בחצרות החיים". מכל העולם כולו מגיעות התגובות של יהודים הרואים בגליון נכבד זה את החוט המקשר אותם בעבודות אהבה רוחניים אל הפעילות הברוכה ואל פעלו הרב של מורנו ורבנו שליט"א בזיכוי הרבים ובהאדרת כח הקדושה והתורה בעם ישראל. הם חשים חיבור אישי ומוחשי אל עולם התורה האדיר והנפלא שנבנה על ידי הרב בארץ הקודש, בצרפת ובעוד מקומות רבים בעולם.

תפילתנו שזכות זו של זיכוי הרבים, זכות אמונת החכמים וזכות צדיקי בית משפחת פינטו המעטירה תעמוד לכל בית ישראל ולנו שאכן כימי צאתנו ממצרים נראה נפלאות בביאת משיח צדקנו במהרה - "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל".

פסח כשר ושמח!

מערכת
"בחצרות החיים"

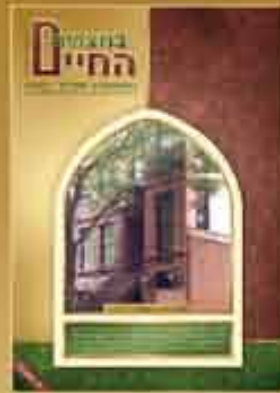

מוסדות
"פניני דוד" ירושלים
רחוב בית וגן 8 ירושלים
ת.ד. 16253 ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605
פקס: 02-6433570
jerusalem@hpinto.org.il

מוסדות
"אור חיים ומשה" פריז - צרפת
Ohr Haim Ve Moche
rue du Plateau - 75019 Paris - France, 32
Tel: +331 42 08 25 40 Fax: +331 42 06 00 33
hevratpinto@aol.com

מוסדות
"חברת פינטו" ניו יורק
Chevrat Pinto
West 78th St. New York NY 10024 U.S.A 207
Tel: 1 212 721 0230
Fax: 1 212 721 0195
e-mail: hevratpinto@aol.com

מוסדות
"אורות חיים ומשה" אשדוד
רחוב האדמו"ר מבעלזא 43 אשדוד
טלפון: 08-8566233
פקס: 08-8521527
Ashdod@hpinto.org.il

בשער: בנין מוסדות
"אור חיים ומשה" ניו יורק

זיכר העצמינים

4

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חג הפסח

6

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

שביעי של פסח

10

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ספירת העומר

12

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ל"ג בעומר

16

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חג השבועות

20

אורות ומראות

ניו יורק ומיאמי

28

חג האמונה

פסח בבית
משפחת פינטו

32

ברכת האילנות

דינים ומנהגים

35

אנשי אמונה

סיפורי ישועה בזכות
רבי חיים פינטו זיע"א

עזרך מקודש

חלק א'

44

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בין המצרים

46

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

תשעה באב

48

באהלי צדיקים

- ביקור מו"ר שליט"א בקהילות ארגנטינה
- שיעור בישיבת "כסא רחמים"
- שיעור בישיבת "אור יחזקאל"
- שמחת בית השואבה - אשדוד ועוד

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

גדולה מעלת האדם ממעלת המלאכים

"הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים"

(הגדה של פסח)

יש להבין מדוע תיקנו חז"ל לפתוח את ההגדה בלשון ארמית ולא בלשון הקודש? ובספר "אמת ליעקב" תירץ על פי הגמרא (שבת יב:) רבי אליעזר כשהיה מבקר את החולה היה אומר בלשון תפילה "רחמנא ידכרינך לשלם" דהיינו הקב"ה יזכירך לשלום. ומקשה הגמרא על זה, שהרי אמר רב יהודה - לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמי, לפי שאין מלאכי השרת מכירים בלשון ארמי. ומתרצת הגמרא שגני חולה דשכינה עימו שנאמר (תהילים מ"א ד') "ה' יסעדנו על ערש דוו" ונמצא שהמתפלל ליד מיטת החולה, אינו זקוק לסעד של מלאכי השרת להכניס תפילתו לפני הקב"ה, כיוון שבאותו מעמד נמצא הקב"ה בכבודו ובעצמו. ומן הטעם הזה תיקנו חז"ל לומר את הפסקא הראשונה שבתחילת ההגדה בלשון ארמי, כדי להדגיש את מה שכתוב בזוהר הקדוש (שמות מ:) שהקב"ה בכבודו ובעצמו בא לבתי ישראל לשמוע את סיפור יציאת מצרים, ואין לנו כל צורך למלאכי השרת כי השכינה הקדושה נמצאת עימנו. ועדיין צריך הדבר ביאור. נכון אומנם שהשכינה נמצאת בתוכנו, ואיננו זקוקים למלאכים שיעבירו את השבחים הנאמרים בהגדה לפני הקב"ה, אך מדוע אין אומרים אותה בלשון הקודש, וכך גם המלאכים יבינו את המילים? אף אמירת הקדיש שהיא שבח ותהילה לבורא העולם, נאמרת דווקא בלשון ארמי. ואף כאן יש להבין מדוע לא תיקנו חז"ל לאומרה בלשון הקודש כדי שגם המלאכים יבינו את הנאמר בה?

ויש לבאר זאת על פי מאמר הגמרא (שבת פח:) אמר רבי יהושע בן לוי, בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה - ריבונו של עולם! מה ליילוד אשה ביננו? אמר להם, לקבל תורה בא. אמרו לפניו - חמדה גנוזה שגנוזה לך תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם?! כלומר טענת המלאכים הייתה שלא ייתכן שהתורה הקדושה תתאים לבשר ודם, יילוד אשה הקרוץ מחומר עכור. כי כולו מלא גשמיות ושוכנים בתוכו רצונות חומריים ומידות שאינן מהוגנות, ובכל רגע נתון ביכולתו להסתאב בעבירות ולעבור על רצון ה' ואף למרוד בו. וכיצד ניתן להפקיר בידו תורה קדושה העשויה מאש, תורה שכולה רוחניות, תורה זכה וברה. הייתכן שאדם חומרי שיש לו תאוות גשמיות יקבל לידיו תורה רוחנית שאין בה כל שמץ גשמיות?! זו למעשה הייתה פליאתם ותמיהתם של המלאכים.

וטענה זו באה בפי המלאכים לא על בשר ודם קל מדעת, אלא אף על רבן של ישראל משה רבנו ע"ה, אשר זכה לזכך את החומריות שבו עד שנהפך להיות "איש האלהים" (דברים ל"א א') גם כנגדו טענו המלאכים "מה ליילוד אשה ביננו" כי גם הוא קשור אל החומר וגם בו יש מן הגשמיות, ומדוע למסור תורה כה חשובה לאנשים קרוצי חומר שיש להם יצר הרע.

הרי לנו מכאן שמלאכי השרת מגודל קדושתם וטהרתם אינם יכולים להבין את נפש האדם החומרי, ואין הם מסוגלים להבין כיצד יכול בשר ודם להעז פניו כנגד הבורא יתברך ולעבור על רצונו, כי אין להם כל מושג במהות היצר הרע השוכן בקרבנו, ואין הם יודעים עד כמה קשה להתגבר עליו כי כוחו עצום וגורא. וכיוון שאין להם הבנה בניסיונות הקשים שהאדם עומד בהם, לכן ברגע שהוא מועד ונופל בכבלי היצר הרע ומרוד בה'

יתברך - באותה שעה מתבוננים המלאכים במעשיו ותמיהים וזועקים כנגדו "היאך העז יילוד אשה שסופו למיתה למרוד במלכו של עולם ולעבור על רצונו"?... כל זאת מפני שהמלאכים אינם מתנסים בניסיונות שיש לבשר ודם, שהרי להם אין יצר הרע. לעומת זאת בורא העולם ישתבח שמו לעד, מתבונן על האדם באופן שונה לחלוטין. וגם כאשר הוא חוטא לפניו ועובר על רצונו, הוא מתנהג עימו במידת החסד וברחמים גדולים, כי יודע הקב"ה מה גדולים האתגרים אשר מציב היצר הרע בפניו, ומבין עד כמה קשה ללחום כנגדו ולהתגבר עליו. לכן כשאדם מועד ונופל במכמורות היצר הרע ועובר על רצון ה', הקב"ה מתחשב בו ומבין לנפשו, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהילים ק"ג י"ד) "כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו". ודי בחרטה כלשהי על אותו עוון או בהרהור תשובה קל העולה בקרבו - וכבר מוכן הקב"ה לקבלו אליו בזרועות פתוחות. כי אין גבול ואין קץ לאהבה הגדולה שהקב"ה אוהב את עמו ישראל ואף את הפחות שבהם.

ומעתה יובן היטב מדוע הקדיש נאמר בדווקא בלשון ארמית, כי יש עניין בדווקא שהמלאכים לא יבינו את מילות הקדיש, כי אם היו הם מבינים את השבח הנשגב הטמון במילות הקדיש, הרי שביכולתם לבוא לפני ה' יתברך בתביעה לאמור "ריבונו של עולם! אל תפן אל מנחתם, ואל נא תאזין לשבח שלהם. כי כיצד ייתכן שאלו המורדים בך, ומדי פעם עוברים על רצונך וחוטאים לפניך - המה יעזו לספר בשבחך ולרומם את שם תפארתך, הלא אין זה לכבודו של מלך הכבוד שבעלי חטאים ישבחו ויפארו לשמך הגדול"???...

ועל פי זה יובן גם כן מדוע פותחת ההגדה בלשון ארמית. כי כבר בתחילת ההגדה באים אנו בתחינה לפני ה' יתברך שיגאלנו גאולה שלמה במהרה ויעלנו לציון ברינה. כמו שאומרים כולנו בקול רם "השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישאל השתא הכא עבדי לשנה הבאה בני חורין" ואילו היו המלאכים מבינים את בקשתנו הרי שהיו עומדים לפני ה' ומקטרגים חלילה לאמור "האם הללו ראויים להיגאל, והלא רובי חטאים ופושעים יש בידם, וכיצד יזכו לגאולה השלמה"?... אולם בטוחים אנו ברוב רחמיו של הקב"ה שגם כאשר חוטאים בניו לפניו, עדיין הוא מתאווה לתפילותינו וחפץ לשמוע שוועתנו כמו שנאמר (שיר השירים ב' י"ד) "השמיעיני את קולך כי קולך ערב". כי יודע הקב"ה שאין אנו חפצים להכעיסו חלילה במעשה ידינו, אלא שקשה לנו לעמוד נגד יצרנו העשוי מאש ואילו אנו בשר ודם. ובכדי שלא יפריעו המלאכים לתפילותינו לעלות מעלה לפני ה' יתברך, אומרים זאת בלשון ארמית כי אינם מבינים זאת.

”

אך זאת עלינו לדעת שברגע שהאדם זוכה להתגבר על יצרו הרע ולעשות את רצון הקב"ה, הרי שמעלתו גדולה ועצומה לאין ערוך מן המלאכים

אני ולא מלאך

אנו אומרים בהגדה "ויציאנו ה' ממצרים" לא על ידי מלאך, ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח - אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו. מדוע העדיף הקב"ה להביא את הגאולה לישראל בעצמו ולא על ידי מלאכיו עושי דברו? התשובה היא, מפני שאילו היו המלאכים עוסקים בגאולתם של ישראל, הם היו בודקים את כל אחד מבני ישראל בשבע עיניים לבוחנו האם באמת ראוי הוא לגאולה אם לאו, כי כאמור לעיל זהו טבעם של המלאכים למצוא פסול בבני אדם כי הם מתעבים את החטאים, ואז היה ביכולתם לטעון שפלוני אינו ראוי לגאולה, כי מידות רעות בקרבו. אלמוני אינו ראוי לגאולה כי מזלזל הוא במצוות שבין אדם לחברו, ואילו רעהו אינו ראוי להיגאל כי חוטא הוא בעבירות שבין אדם למקום... ועקב כך רבים וטובים מבני ישראל חלילה לא היו נגאלים. כל זאת מפני שהמלאכים אינם מבינים

באלו ניסיונות קשים עומדים אנו, לכן הם אינם מסוגלים לראות בבלי חטאים. על כן הוציאנו ה' ממצרים בכבודו ובעצמו, ואף את הפחותים שבנו גאל והציל. "כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו" ורק הוא בלבד יודע עד כמה קשה לנו להתגבר על יצרנו הרע, כך שגם אם חטא איש הישראלי, בוודאי שלא הייתה כוונתו להכעיס את בוראו חלילה, אלא היצר הרע הוא שהיה בעוכריו להכשילו.

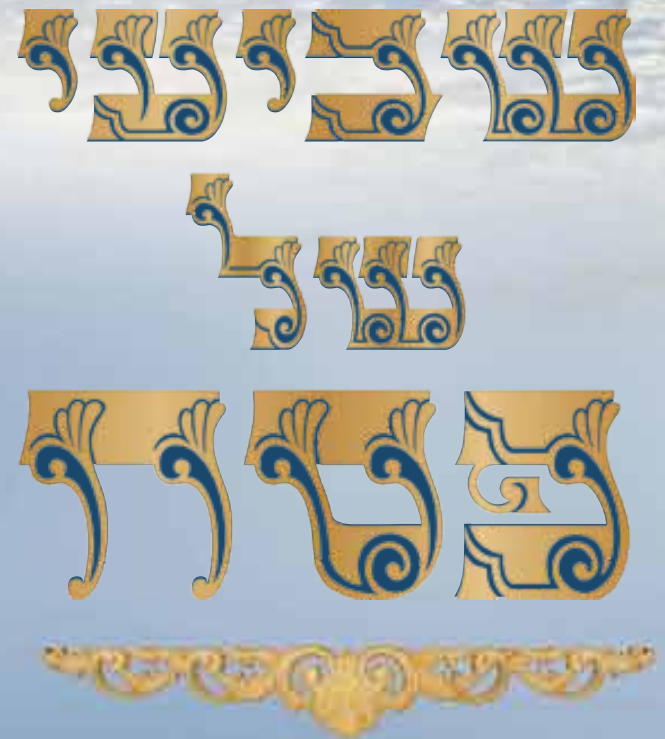
ואומנם המלאכים חשים עליונות על בני האדם בזה שהם לעולם אינם מורדים בו ואינם חוטאים לפניו, מה שאין כן בני האדם העוברים על רצונו יתברך. אך זאת עלינו לדעת שברגע שהאדם זוכה להתגבר על יצרו הרע ולעשות את רצון הקב"ה, הרי שמעלתו גדולה ועצומה לאין ערוך מן המלאכים. מפני שלמלאך אין יצר הרע ואין לו כל מפריעים בדרכו בעשיית רצון ה', ואילו בשר ודם שוכן יצר הרע בקרבו ויושב לו בין שני מפתחי הלב להפריעו מעבודת ה' ולהסיתו מן הדרך הישרה. ואם בכל זאת הוא מתגבר עליו כגיבור חיל ואינו שומע בקולו למרוד במלכו של עולם, והולך ועושה רצונו של מקום - הרי שמעלתו גדולה לאין ערוך מן המלאכים, והקב"ה משתבח בו לפניו ואומר "ראו בריה שבראתי בעולמי".

וזוהי התשובה שענה משה רבנו למלאכים בשעה שעלה לקבל את התורה טענו המלאכים "מה ליילוד אשה ביננו". תשובתו הייתה "תורה שהקב"ה נותן לנו מה כתיב בה "לא תרצח לא תנאף לא תגנוב", כלום קנאה יש ביניכם?! יצר הרע יש ביניכם?! ומיד הודו לו. כלומר אמר להם משה "לבשר ודם כמותנו יש שותפות לחומר, ומצויות בתוכנו מידות רעות כגון קנאה, תאוה וכבוד. והכל נובע מחמת יצר הרע היושב בקרבנו, כך שעליכם לדעת שאנו ניצבים ועומדים בפני ניסיונות לא פשוטים כלל ועיקר, ואם לאחר כל זאת אנו מתגברים על יצרנו, ועל אף כל הניסיונות הרובצים לפתחנו עושים אנו את רצון ה' הרי שמעלתנו גדולה ועצומה מכם עד לאין שיעור, כי הניסיונות שאנו מתמודדים עימם מעלים אותנו בקרן אורה הרבה למעלה מכם לפי שאין לכם על מי להתגבר ולהתמודד". וכששמעו זאת המלאכים, הבינו והכירו בטעותם, ומיד הודו למשה רבנו ומסרו לידיו את התורה הקדושה. ●

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות

”והמים להם חומה מימינם ומשמאלם”

(שמות י"ד כ"ט)

בחג שביעי של פסח, אירע אחד מן הניסים הגדולים והעצומים בתולדות העם היהודי. בני ישראל שיצאו ממצרים, וזכו לראות ישועות ונפלאות בכל מהלך יציאתם מעבדות לחירות - זכו לעמוד על שפת ים סוף כאשר הוא נבקע לפניהם לשניים. הם חצו את הים כשרגליהם דורכות על יבשה, וכל מצרי שניסה להתקרב נבלע בין גלי הים הסוערים.

עוד קודם שזכו בני ישראל לנס ולפלא העצום הזה, הם היו שרויים בצרה גדולה. בהגיעם אל שפת הים הם הבינו לפתע שלולא נס שמימי אין להם כל יכולת להינצל בדרך הטבע. לפנייהם ניצב ים סוער, ומאחריהם נשמעים קול שעטות סוסיהם של המצרים. ואם היו סבורים כי ניתן לנוס על נפשם ימין ושמאל, הרי שהמדבר השומם והצחיח היה שורץ כולו חיות טרף האורבות לנפשם. ואנה יפנו, ולאן ישימו פעמיהם? לא נותר להם אלא להרים עיניהם לשמים, לזעוק ולייחל לישועת ה'. ואכן "ויצעקו בני ישראל אל ה'" (שמות י"ד י'), ואז נושעו.

לא לחינם המשילו חז"ל את זיווגו של אדם לקריעת ים סוף. הקשיים הרבים הניצבים והנערמים בפני האדם בבואו למצוא את זיווגו, דומים למצב שבו היו שרויים בני ישראל קודם קריעת ים סוף. הדרך נראית מורכבת וסבוכה, ולעיתים קרובות מבלי מוצא. אך בחסדי שמים "הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה" כמאז כן עתה, נבקע הים ונסללת הדרך לאדם למצוא זיווגו, כל אחד על פי המתאים לו.

יום שביעי של פסח ידוע כיום המסוגל מאוד לתפילה על זיווג הגון. ואכן, באמתחתו של כל אחד עולים סיפורי מופת וניסים עליו עצמו, או על קרובי משפחתו כיצד זכו למצוא את זיווגם המיועד להם.

לאחר חג שביעי של פסח, הידוע בסגולתו להתפלל על הזיווג הנכון, נמשכים ימי ספירת העומר כהכנה לקראת חג מתן תורה. אף כאן ניתן למצוא את הקשר לעניין הנישואין. כל אדם לפני נישואיו סופר את הימים וממתין בכיליון עיניים ובציפייה דרוכה לעמוד תחת חופתו. כנסת ישראל "נישאת" לתורה הקדושה לאחר חמישים יום של ספירה מתמשכת. ספירת הימים מחזקת ומחדדת את הקשר שלנו עם התורה הקדושה, ומרבה את החיבה שאנו רוחשים לה.

כידוע לחג השבועות ישנם מספר כינויים. שניים מהם מקבילים מעט, אך כל אחד מהם מסמל דבר מה אחר. "מתן תורה" ו"קבלת התורה". המילה "מתן" היא בבחינת "מתנה", התורה היא מתנה וברכה. אדם המנהל את חייו על פי אורחות התורה הקדושה ללא עוררין - הריהו מביא את הברכה בגבולו. מאכלים כשרים וצניעות, תפילין ושמירת השבת שעליה נאמר "כי היא מקור הברכה". והשמחה בקיום המצוות היא חלק מן הברכה לאדם.

אם כן "מתן תורה" הוא בבחינת מתנה, אך כל מתנה זקוקה לבית קיבול. אם לדוגמה אדם מעניק לאשתו מתנה יקרת ערך, טבעת יהלום בשווי עצום ביותר, וכשהיא פותחת את ידה לקבל זאת ממנו, היא שומטת את המתנה היקרה ארצה - בזה היא מוכיחה שהיא אינה חפצה במתנה, היא אינה מוכנה לקבל אותה. לכן שמו הנוסף של חג השבועות הוא חג "קבלת התורה" כי בזה

מוכיחים בני ישראל להקב"ה בכל עת מצוא שהם חפצים במתנתו ומעוניינים לקבל אותה על עצמם. דהיינו, הם מכירים בשוויה ובערכה האמיתי, הנשגב לאין ערוך מבית אדם.

כמו כן נישואין אינם יכולים להיערך בכפייה, דרושה לכך הסכמת שני הצדדים. ואף כאן הקב"ה לא כפה עלינו לקבל את התורה, הוא נתן לנו אותה מרצון. הוא יתברך הראה לנו את גדולתו וגילה לנו את חיבתו כאשר בישר לנו את הגאולה בארבע לשונות - והוצאתי, והצלת, וגאלתי ולקחתי. הוא עשה עימנו ניסים ונפלאות, וכך ברית הנישואין בין הקב"ה לבין כנסת ישראל עומדת בתוקפה. ולאחר כל גילויי החיבה הללו שהרעיק עלינו הבורא יתברך נענו ישראל ואמרו "נעשה ונשמע".

ויש להבין מדוע איננו סופרים את העומר כבר מן הלילה הראשון של פסח, ליל הסדר? מדוע תיקנו חז"ל לספור את העומר החל ממוצאי יום טוב ראשון של פסח, דהיינו מהלילה השני לצאת בני ישראל ממצרים?

התשובה היא, שעוצמת טומאתם הרוחנית של בני ישראל הייתה אדירה בצאתם ממצרים. הם היו שקועים לחלוטין במ"ט שערי טומאה, עד כי לא היה ניתן להתחיל ולספור את העומר באותו לילה ממש, על מנת להכין את ההתקדשות לקבלת התורה. וזאת בשונה מאשה נידה אשר סופרת את ימי טהרתה, שיכולה להתחיל בספירה כבר למן הרגע בו נפסקה טומאתה. ולכן הוצרכו ישראל להתחיל למנות את העומר ממחרת הפסח. והיה צורך שהקב"ה יאיר לבני ישראל בליל הפסח מאורו הגדול יתברך במצרים, עד שנתקלפה הקליפה וברחה לה. ולכן לא היה אפשר בספירה ליום הראשון של פסח.

ונראה כי עצם ספירת הימים היא דרך חיבה, כי כל יום במניין הימים מורה שאנו ממתנים ומייחלים לקבלת התורה, ומוכיחים בזה לבורא העולם עד כמה גדלה אהבתנו אליו, ועד כמה מעריכים אנו את מתנתו היקרה, ומכילים אנו בית קיבול ראוי בתוכנו להכיל את עוצמת מתיקות התורה הקדושה.

וחשבתי בסייעתא דשמיא לומר כי "עומר" אותיות "ערום", כמו שנאמר (יחזקאל ט"ז ז') "ואת ערום וערזה". כשבני ישראל יצאו ממצרים הם היו עירומים וריקניים לחלוטין מן המצוות, מבחינה רוחנית לא היו בידם כלים לקבלת התורה. ועל ידי מצוות ספירת העומר שהיא ההכנה, נתקדשו מן העירום הרוחני שהיו שרויים בו, ונתעלו מדרגה לדרגה. נמצא שהעלייה הרוחנית וכל המאמץ הכרוך בה, יש בהם את הכח להיחשב למצווה ממש עוד לפני קיום המצוות.

יום שביעי של פסח ידוע כיום המסוגל מאוד לתפילה על זיווג הגון. ואכן, באמתחתו של כל אחד עולים סיפורי מופת וניסים עליו עצמו, או על קרובי משפחתו כיצד זכו למצוא את זיווגם המיועד להם.

הרצון להתעלות, הרצון לחזק אחרים בדרך ה' - הם מצווה בפני עצמם, ולפיכך יש בהם יכולת וכח להגן על האדם בשעת צרה ולהצילו מכל צרה וצוקה. כי זכויות אלו שומרות עליו ומגינות בעדו מפני הפורענות.

וכך נהגו גדולי ישראל בכל הדורות. השאיפה החזקה לעלות ולהתעלות הייתה מנת חלקם בכל רגע נתון. עבודת ה' שלהם נעשתה בקפידה, מבלי ליתן שימת לב מיוחדת למצבם הבריאותי או לכוחותיהם. וזכר אני בערגה את מורי ורבי

הגאון רבנו חיים שמואל לאפיין זצוק"ל. כמה ייסורים וסבל היו מנת חלקו. באחד מביקוריי אצלו, ראיתי אפוף בייסוריו. בעיות שיניים, כאבי גב, רגליו בקושי נשמעו לו. ואף על פי כן נהרה הייתה שפוכה על פניו תדיר, כאשר היה מתנועע בדבקות אל מול הסטנדר ומתיקות לימוד הגמרא שלו הציפה את חלל הבית. ביתו היה בית קטן מימדים, ריהוט דל והכרחי ביותר, שולחן מט ליפול וכסאות רעועים. לא עושר וברק חיצוני ניבטו מן הכתלים, אך מתיקות התורה הקדושה הייתה ספוגה בקירות הבית. הרכוש הרב ביותר היה בדמות ארון ספרים עמוס בספרי קודש בכל מקצועות התורה. ובזה מצא מורי ורבי זצ"ל את טעם חייו האמיתי. חרף ייסוריו הקשים תמיד נהג לומר לי, כי כאשר הוא עוסק בתורה הקדושה, כל מיחושיו נדחקים הצידה והוא אינו חש במאום כי ערבות קול לימוד התורה וצוף טעמה, גוברים על כל מכאוביו.

באחת מן הפעמים בהן ביקרתי אותו, הבאתי עימי את ילדיי שיחיו. רציתי שיברכם, ושיזכו לראות גדול עצום בתורה, שתיחקק התמונה הטוהרה הזו בזיכרונם. ואז נפנית אליו וביקשתי ממנו "יאמר לי רבנו דבר מה, שאזכור אותו תמיד, שיהא לי למורה דרך וילווי בדרכי חיי". מורי ורבי זצוק"ל עצם לרגע את עיניו, הרבה במחשבתו ואז נענה ואמר "מסופר על בעל ה"קצות החושן" שהיה רב עצום ומתמיד בתורה מאין כמותו. ספריו הקדושים נלמדים עד ימינו אנו בעיון ובעמקות רבה. ואף על פי כן, מדי בוקר כאשר היה ניגש ללימוד הגמרא בדבקות ובקדושה, היה מביט בה בבכי ואומר "הנה כעת בא אתה ללמוד את התורה הקדושה. רשע שכמותך, והלא דוד המלך ע"ה אומר (תהילים נ' ט"ז) "ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי ותשא בריתי עלי פיך". וכך היה מתמוגג בבכיו שעה ארוכה. לאחר מכן היה מתעשת ואומר "אומנם אין אני ראוי לעסוק בתורה הקדושה, אך עליי ללומדה כדי שתטהר את ליבי..."

והדברים הללו חקוקים בזיכרונו, ניצבים למול עיניי עד עצם היום הזה. פשטות של אהבת התורה על כל משמעותה, והידעיה כי אין אוצר גדול יותר בעולם מלבדה. אלו צדיקי הדור, קדושי עליון, אשר הכינו עצמם בכל עת מצוא ללימוד התורה הקדושה.

התורה הקדושה והאמונה בה' יתברך, כרוכים זה בזה בקשר הדוק. ואי אפשר לזה בלא זה. לכן כחלק מן ההכנה לקבלת התורה הקדושה, ניתן לראות כיצד ליל הסדר כולו שזור באמונה. יציאת מצרים עצמה היא אחד מן היסודות החזקים באמונתו של כל יהודי, והיא חלק ממצוות עשר זכירות שחייב כל אדם לזכור בכל יום, כדי להשריש ולנטוע באופן איתן

וחזק את אמונתו התמימה בה' אלוקי ישראל שהוציאנו מעבדות לחירות. וחשבתי לומר, כי גם באמירת "שפוך חמתך" אנו מחזקים ומחדדים את האמונה שבקרבנו. שהרי באמירה זו נהוג לפתוח את דלת הבית עבור אליהו הנביא. אומנם אין אנו רואים אותו, כי וודאי שלא דבר קל הוא לזכות ולראותו. אולם מאמינים אנו באמונה שלמה שהוא אכן נמצא עימנו, ואף מייחדים לו כוס של ברכה בליל הסדר הנקראת "כוס של אליהו הנביא זכור לטוב".

וזהו יסוד היסודות של האמונה היהודית. שידע האדם ויחוש בכל רגע שהקב"ה עימו, ואת זאת בא ליל הסדר לחזק בקרבנו, וממלא כשאדם ממלא את מצבוריו באמונה חזקה ותמימה בצור העולמים, הרי כשהוא מגיע לקבלת התורה, ההכנה שלו חזקה יותר ומשמעותית יותר, והוא נעשה כלי קיבול ראוי לתורה הקדושה שתשכון בתוכו. ומידת הביטחון והאמונה שרוכש האדם קניין בנפשו בליל הסדר, הריהי מלווה אותו לאורך כל השנה כולה. וכידוע שבזה הוא ממשיך על עצמו ישועה ורחמים משמי מרומים. כי כבר נאמר (תהילים ל"ב י') "והבוטח בה' חסד יסובבנו". וכך פעמים רבות זוכה אני לראות ולשמוע ניסים ומופתים שנעשו לאנשים רבים בזכות ביטחונם ואמונתם האיתנה בה' יתברך, וכיצד יד ההשגחה העליונה מצילתם מכל נזק וצער.

זהו כוחה של אמונה תמימה, ומשום כך היא מהווה את יסוד היסודות של העם היהודי. כשיהודי מאמין בה' יתברך ובעבדיו הצדיקים, הרי מתוך כך הוא מתקרב אליהם ושואף לנהוג כמותם ולצעוד בדרכם. וכך עבודת ה' שלו נעשית זכה, תמה וברה.

מסופר על הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, שפעם טייל עם תלמידיו וראו בדרכם אילן יפה ונאה, תמיר ובעל צמרת רחבה. שאל הבעש"ט הקדוש זיע"א את תלמידיו "מה הנכם אומרים על אילן זה?" "אכן אילן נאה הוא זה" נענו ואמרו. "אך תנו ליבכם ודעתכם" אמר הבעל שם טוב הקדוש לתלמידיו "אין בו כל פירות..." "אומנם כך" נענו התלמידים "אך חזותו מרשימה והדורה". נענה הבעש"ט זיע"א ואמר "כך היא בדורו של משיח באחרית הימים. רבים יהיו הרבנים בעלי "צמרת ועלים" שהורו מניעה את צמרותיהם, ונוף רחב נשקף בעדם. אומנם מרשים הוא הדבר, אך אין ערך לכך כי לא יהיו בהם "פירות" לא יהיו בידם כל מצוות ומעשים טובים,

יסוד היסודות של האמונה היהודית, שידע האדם ויחוש בכל רגע שהקב"ה עימו, וזאת בא ליל הסדר לחזק בקרבנו. וכשאדם ממלא את מצבוריו באמונה חזקה ותמימה בצור העולמים, כשמגיע לקבלת התורה, ההכנה שלו חזקה ומשמעותית יותר, ונעשה כלי קיבול ראוי לתורה הקדושה. ומידת הביטחון והאמונה שרוכש האדם בליל הסדר, היא מלווה אותו לאורך כל השנה.

ואם אינם מחדשים בתורה - מה תועלת יש בכך?"

באותו מעמד שאל אחד מן התלמידים "רבנו, והיאך נדע להבחין בין אמת לשקר, והלא מבחינה חיצונית יהא דמיון בין כולם"? נענה הבעש"ט זיע"א ואמר "הדיבור יהא המודד. כל המדבר דברי אמת בלבד, בזה מוכיח הוא שבעל אורין הוא. אך כל המערב דברי שקר בדבריו, מוכח מכאן כי אין בו מאומה ואין תוכו כבר".

מכאן למדים על עוצמת השאיפה שצריכה להיות לאדם בעבודת ה', האמת עליה להיות נר לרגליו וכל מעשיו לשם שמים ובפרט באחרית הימים כאשר הגבולות יהיו מטושטשים, ורק האמת ויראת השמים הם אלו שיוכלו להעיד עד כמה אמיתי הוא אותו אדם. ואם האדם יודע שאינו אמיתי, ודבריו שקר וכזב - הרי שבנקל יהא אפשרי לתהות על קנקנו. וכך בכל עניין ועניין, גם לגבי מצוות הצדקה. כך מספרים על רבנו חיים חורי זיע"א אשר התגורר בתוניס. ודרכו הייתה תמיד לרכוש ראשון את העליות לתורה, על אף שבזמנם היה נהוג לרוכשן בסכומי עתק. כמו כן משכורתו הייתה זעומה ביותר, ואף על פי כן הוא פיזר מעותיו לצדקה ביד רחבה. לא אחת תמהו תלמידיו "רבנו, הינך עני. ומדוע תדחק עצמך לקנות את העליות וליתן צדקה?" ענה להם תשובה מפעימה "כשאני נותן צדקה, מביטים עליי אנשי העולם ואומרים לנפשם "אם רבי חיים העני נותן סכומים גדולים לצדקה, על אף שאין בידו - ומתחייב לשלם אותם. ואכן הוא משלם את כל נדריו שקנה לעליות התורה למרות שבתור רב קהילה יכול היה להניח לאחרים לרכוש בעבורו עליות לתורה. אם כן קל וחומר אנו המחויבים ליתן ביד רחבה, היות ואנו בעלי אמצעים" וכך נמצא שעל ידי זה הם מגיעים לידי נתינת צדקה".

כשמעתי סיפור זה התחזקתי בליבי ואמרתי שעליי לתת צדקה ביד רחבה, אף אני. כי אם מלכתחילה סבור הייתי שהצדקה היא מצווה השייכת לעשירים, ואילו אנו הרבנים שיש בידינו רק כדי צרכנו, איננו מחויבים ליתן - הרי מכאן למדים שעל כל אחד ואחד מבלי יוצא מן הכלל להתאמץ בנתינת הצדקה.

ויהי רצון שנוכח להתחזק בכל המצוות כולן, באמונה וביטחון בה' יתברך מתוך יראת שמים טהורה. ויתקיים בנו מקרא שכתוב (מיכה ז' ט') "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", במהרה בימינו אמן ואמן.

ברוך מתייר לשלום

**בחרדת קודש
מקדמים אנו בברכת
ברוכים הבאים בשם ה'
את מעלת כבוד הגה"צ
המפורסם לשם ולתהילה
מגדולי מקימי עולה של תורה
וממריצי התורה בדורינו
חביבם של גדולי ומאורי ישראל**

**ה"ה כ"ק מורינו ורבינו
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א**

**לרגל הופעתו כבוד בשערי ארץ הקודש
לפקוד מוסדותיו הקדושים
ולהתוות את המשך המסילה
העולה בית אל**

**צהלי ורוני יושבת ציון
כי גדול בקרבך**

המקדמים פניו ברינה

**קהילת קודש קהילת קודש
"פניני דוד" ירושלים "אורות חיים ומשה" אשדוד**

רבני ואברכי הכוללים

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

תפילות התורה

ערך התורה הקדושה נלמד מספירת העומר

"וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהיינה"

מצוות עשה לספור ספירת העומר החל מליל ט"ז בניסן עד סוף שבועה שבועות. וכתב בספר "שיבולי הלקט" (סימן רלו) בשם מדרש אגדה - תלה הכתוב יום חג השבועות בספירת העומר שנאמר (דברים ט"ז ט"ו) "שבעה שבועות תספור לך... ועשית חג שבועות לה' אלהיך". לפי שכאשר נתבשרו ישראל בצאתם ממצרים שהם עתידים לקבל את התורה לסוף חמישים יום שנאמר (שמות ג' י"ב) "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה" הרי נ' של "תעבדון" יתירה, לומר לך לקץ של חמישים יום תעבדון את האלהים על ידי קבלת התורה. וישראל מרוב חיבתם לתורה היו מונים בכל יום ויום ואומרים הרי עבר יום אחד, הרי עברו שני ימים, שלושה, ארבעה... כי היה הדבר בעיניהם כזמן ארוך מרוב חיבתם הגדולה לקבלת התורה ולכן נקבעה הספירה לדורות, עד כאן. נמצא שספירת העומר צריכה להיאמר בכוונה הראויה, בשמחה ובהתלהבות בקול רם ובהתפעלות, כי בזה אנו מגלים את אהבתנו לה' יתברך ואת ציפייתנו הגדולה לרגע הנספך של קבלת התורה.

וכתב רבנו ישראל מסלנט זיע"א, שימי הספירה הם ימי הכנה לקראת קבלת התורה, הכנה של תיקון המעשים ושיפור המידות. כי אי אפשר לזכות לתורה מבלי הכנה ראויה ומספקת, שהרי המשנה מונה (אבות ו' ו') מ"ח דברים שהתורה נקנית בהן, ומבלי שיקדים האדם לקנות את כל מ"ח הדרכים, אין לו אפשרות לזכות לכתורה של תורה. לכן נקבעו מ"ט ימים של ספירת העומר כדי שבמשך מ"ח ימים יעבוד האדם על מ"ח קניינים, כל יום וקניינו - לעקור מידה רעה אחת ולנטוע תחתיה מידה טובה. וביום המ"ט לספירה יערוך האדם חזרה כללית על כל המידות הטובות גם יחד. וכך יגיע ליום המיוחל, יום מתן תורה מתוקן ושלם במידות ובדעות.

ומרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א הקשה על הדברים הללו. והלא רבנו ישראל מסלנט עצמו לימדנו שלתקן מידה רעה אחת ולעקור אותה מן הלב, אין זה דבר של מה בכך וצריך לזה עידן ועידנים. עד כי התבטא פעם ואמר "קל יותר לסיים את כל הש"ס ולדעת אותו על בוריו, מלשבר מידה רעה אחת"... וכיצד ייתכן שבני ישראל בצאתם ממצרים במשך מ"ט ימים הספיקו לתקן את כל מ"ט שערי טומאה שדבקו בהם, ועקרו את כל המידות הרעות ששכנו בתוכם? והלא לו יחיה גבר שנין אלפין, עדיין לא יעלה בידו לתקן את כל המידות הרעות שבקרב. כי עבודה קשה ומאומצת עומדת לפתחו?

וחשבתי לתרץ בזה. אומנם נכון שלתיקון המידות הרעות דרושות שנים מרובות של עמל ויגיעה, אך בני ישראל בצאתם ממצרים זכו מאת ה' לסייעתא דשמיא מיוחדת. הקב"ה עזר וסייע להם מעל גדרי הטבע להכשיר את נפשם במהירות האפשרית שהיו נכונים וראויים לקבלת התורה. והראיה היא שזכו לשמוע קול ה' יתברך בעומדם למרגלות הר סיני, וכן זכו לשני כתרים שקשרו המלאכים על ראשם, והם לא יראו מפניהם. ונמצא שבאמת כל אדם באשר הוא זקוק לסייעתא דשמיא מרובה בענייני רוחניות. כמו שאומרת הגמרא (סוכה נב:) "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואלמלא הקב"ה עוזרו, אין יכול לו. שנאמר (תהילים ל"ז ל"ב - ל"ג) "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבנו בידו". הרי לנו מכאן שלעולם לא יצליח האדם להתמודד בכוחות עצמו עם יצרו הרע ולנצחו, אלא אם כן יסייע לו הקב"ה ויעזרהו. וכאן הקב"ה הרעף על בני ישראל שפע גדול ועצום של סייעתא דשמיא למעלה מן המשוער, ועזר להם בסיוע שיש בו ממש לסלק את הטומאה שהיו שקועים בה ולעקור את המידות הרעות

ששכנו בקרבם כדי שהיו ראויים לקראת קבלת התורה. ואם בדרך כלל דרושות שנים מרובות וארוכות לתיקון המידות, כאן במשך מ"ט ימים בסך הכל זכו בני ישראל לשרש מקרבם את כל הרוע ולסלק את הטומאה, ולקנות תחתיהם מ"ח דברים שהתורה נקנית בהן.

אך כמובן שצריך ראשית כל רצון כן ואמיתי מצד האדם להשתנות. כי אם אין בקרבו רצון להתרחק מן הרע ולהינקות מן החללה הרוחנית שדבקה בו, ואין לו כל חשק להדבק בטוב - הרי כל הסייעתא דשמיא שבעולם שתינתן לו, לא תועיל לו במאומה. ובני ישראל בהיותם במצרים דבקו ברע באופן הגרוע ביותר, עד כי ירדו למ"ט שערי טומאה. אולם מאחר והלכו אחרי ה' יתברך במדבר כמו שנאמר (ירמיה ב' ב') "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך... לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". אם כן מסירות נפש זו הקנתה להם סייעתא דשמיא מעל לגדרי הטבע, שעל ידה זכו לתקן את מ"ט שערי הטומאה שבהם היו שקועים, וכעת מן השמים סייעו להם. והיה מן הצורך לתת להם לטעום מעט מן הטוב ולעורר בהם את הרצון כדי שיתאוו ללכת אחר הטוב, ויחפצו לעקור את הרע מקרבם. וכיצד יעשו זאת?

לכן ציווה עליהם הקב"ה לספור מדי יום ביומו את העומר. ועצם הספירה הזו עוררה בהם ערגה וכיסופין והשתוקקות לרגע המיוחל של קבלת התורה. אומנם הם עדיין לא ידעו בבירור מה טיבה של מתנה זו, ועדיין לא הכירו את יופייה של התורה שעתידים לקבל. אולם משהחלו לספור את העומר ולומר לעצמם "הנה עבר יום, חלפו יומיים", הספירה הזו הכניסה בליבם חיבה יתרה לתורה, כי השכילו להבין שיש להם לצפות למתנה נפלאה, טובה מיוחדת שתספק להם אושר אין קץ ושמחה למשך כל ימי חייהם. ומשנתעורר בליבם הרצון להתכונן לקבלת התורה, ובא בקרבם גם רצון להשתנות - אז זכו לסייעתא דשמיא אדירה מאת ה' יתברך והיא הפיחה בקרבם רוח חיים לחולל שינוי מהותי בנפשם בהקדם האפשרי. ואכן בתוך מ"ט ימים נתרחקו בני ישראל מכל מ"ט שערי הטומאה, ודבקו בכל עוז במ"ט שערי קדושה.

ובאמת שזוהי דרך תורתנו הקדושה, תחילתה קשה אך סופה מתוק כדבש. בתחילה אין באדם חשק ורצון עזים להתקרב אל התורה ולעסוק בה, כי היצר הרע יושב בין שני מפתחי הלב ומערים עליו קשיים לאין ספור והוא מנסה בכל כוחו להרחיק אותו מן הטוב שיש בה. אולם ברגע שזכה האדם לטעום את טעמה הטוב של התורה, או אז הוא נמשך אחריה בחשק ובשמחה ומתחבר אליה בעבודות אהבה. וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהילים ל"ד ט') "טעמו וראו כי טוב ה'" כשם שבלתי אפשרי כלל להסביר לעיוור מלידה את יופיו וטובו של האור המאיר, כך אי אפשר להמחיש את מתקנתה וערבותה

**ספירת העומר
צריכה להיאמר
בכוונה הראויה,
בשמחה ובהתלהבות
בקול רם ובהתפעלות,
כי בזה אנו מגלים
את אהבתנו לה'
יתברך ואת ציפייתנו
הגדולה לרגע הנספך
של קבלת התורה**

של תורתנו הקדושה למי שמעולם לא טעם הימנה. לכן העצה היא "טעמו וראו כי טוב ה'" רק לאחר שהאדם טועם מן התורה, אז מתעוררת בקרבו תאוה אליה והוא מבין "כי טוב ה'" טוב הוא הבורא יתברך, וטובה תורתו עד למאוד.

וזה שאמר הכתוב (שיר השירים א' ד') "משכני אחריך נרוצה" בתחילה "משכני", ולאחר מכן "אחריך נרוצה". בתחילה יש צורך למשוך את האדם בכח אל התורה, ומשטעם את צוף אמריה וחש את עריבותה ומתיקותה או אז מאליו הוא רץ אחריה ורודף להשיגה.

הנה לשונו הטהור של האור החיים הקדוש זיע"א - "ושמחת בכל הטוב" (דברים כ"ו י"א) אין טוב אלא תורה (אבות ו' ג'). שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה. ולא ייחשב בעיניהם מלוא כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם, עד כאן לשונו הטהור. הנה מפורש בדבריו הקדושים שרק לאחר שהאדם מרגיש את עריבות התורה, אז מתעוררים בליבו הרצון וההתלהבות האדירה אליה.

אחד מתלמידיו החשובים בישיבה, ר' גבי אלבז הי"ד, חפץ בליבו לקבוע עיתים לתורה בתחילת דרכו, אך עצת היצר הייתה כה חזקה וקשיים רבים נערמו עליו, ולא הייתה לו אפשרות להגיע. בכל פעם שניסיתי

לשכנעו שיקבע לכל הפחות שיעור תורה אחד בשבוע, הוא נענה בתירוצים שונים שאין באפשרותו לעשות זאת.

פעם אחת נשאו מאמצי פרי, והוא הגיע לשיעור בערב, אך לאחר מכן חדל מכך. כשפגשתי בו אמרתי לו "בכל עת שאתה זקוק לברכה אתה מגיע אליי ואני משתדל לעשות רצונך. בבקשה ממך, עשה אף אתה את רצוני והשתדל להגיע לשיעורים פעם אחת בשבוע לפחות"... ואכן הוא הסכים לבוא. בתחילה רק פעם בשבוע, אולם כשגילה עד כמה מוסיפה לו התורה נחת רוח וברכה, ועד כמה היא ערבה לחיכו - החליט מיוזמתו להוסיף עוד יום, ולאחר תקופה יום נוסף וכך הלאה... בסייעתא דשמיא זה כבר קרוב לשלושים שנה! שהוא מגיע לשיבתנו באופן קבוע ולומד מדי יום ביומו למעלה משלוש שעות ברציפות תמידין כסדרן, בבחינת "מוסיף והולך" מחיל אל חיל בעבודת ה' יתברך. ואף זכה בסייעתא דשמיא להתמנות להיות נשיא הישיבה הקדושה במוסדותינו "אורות חיים ומשה" שבעיר ליאון אשר בצרפת.

ובתחילה קשתה עליו הדרך, מפני שעדיין לא הכיר את חן ערכה של התורה, ולא ידע מהי חשיבותה. אולם משטעם את טעמה הערב וחש את הסיפוק והאושר שהיא נוסכת בקרבו, מעצמו החליט להקדיש עיתותיו למענה ולהדבק בה, כי מי פתי יראה את הטוב ואת הברכה לנגד עיניו ולא ירצה לחפוף בה.

וכך אירע לבני ישראל בצאתם ממצרים. בתחילה הם לא ידעו מהי חשיבות התורה שהקב"ה מבקש לתת להם, לכן קשה היה עליהם להשתחרר במהרה מכבלי הרוע שדבקו בהם והם לא ידעו היאך להידיבק בטוב. אולם משנתן להם הקב"ה לספור את העומר ולהתכונן ליום הגדול, יום מתן תורה - אז הספירה הזו הכניסה בליבם ערגה וכיסופין למעמד קבלת התורה, ואז נתעורר בקרבם הרצון להשתנות, והם הסכימו להינתק מן הרע.

כעת מובן שמאחר ותיקון המידות היה באופן פלאי, שבמקום שתיקון המידות יאריך להם מאות שנים, הוא נמשך בפרק זמן קצר ביותר - על כן כאשר נתגלה אצלם מעט רפיון בתורה, הדבר עלה להם במחיר כה נורא ואיום שבא עליהם עמלק וגרם להם לקרירות נוראה. שהרי הם היו בבחינת קדירה רותחת ממעל לטבע, ואם כן הקרירות באה באופן פתאומי, דבר שגרם ששם הויה הקדוש ייפרד רח"ל. וזוהי הסיבה שמלחמת ה' בעמלק דור דור נעשית רק על ידי עמלה של תורה.

ויהי רצון שכשם שספירת העומר הכשירה את לב אבותינו לאהבת ה' והלהיבה את ליבם לקראת קבלת התורה, כך אף אנו נשתדל בימים הקדושים הללו - ימי הספירה, לטוהר את לבבנו לאהבת ה' וליראתו ונכשיר עצמנו להיות כלי קיבול ראוי נכון לשכינה הקדושה שתשכון בתוכנו, אמן ואמן.

דברות קודש

דברי חזק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

למה

בעבורך

להסתפק במועט

כך היא דרכה של תורה

פת במלח תאכל
ומים במשורה תשתה
ועל הארץ תישן
ובתורה אתה עמל

(אבות ו' ד')

יום ל"ג בעומר הוא יום ההילולא לתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי. הבה נתבונן יחד בדרכיו ונשתדל ללמוד מעט ממעשיו הטובים, עד כמה רחוק היה מכל תענוגי העולם ותאוותיו, והשקיע את כל עמלו בתורת ה', וכל שיגו ושיחו היה רק ברוחניות. וכמו שהגמרא מספרת (שבת ל"ג:) בשעה שיצאו מן המערה רשב"י ובנו רבי אלעזר לאחר י"ב שנה ראו אנשים חורשים בשדה, אמרו עוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה. מיד נתנו עיניהם בהם ועשאוהו גל של עצמות יצתה בת קול ואמרה להם להחריב את עולמי יצאתם, חזרו למערתכם ע"כ. רשב"י ובנו ר' אלעזר לא הבינו כיצד יתכן לחיות רגע אחד מבלי תורה. לכן לא יכלו לסבול לראות אדם שמבזבז את זמנו לחרישה ולזריעה ולשאר עניני העולם תחת אשר יעסוק בתורה הקדושה עד כדי כך גדלה מעלתם. הם לא נתנו ליבם אל הגשמיות ולא חשבו על אכילה ושתייה לכן לא נתפס בשכלם להשקיע זמן על מאכל ומשקה הם בטחו בהקב"ה שימציא להם מזונם ויהיה זה המזון הפשוט ביותר, והעיקר שהזמן ינוצל עד תום לתורה ולמצוות שהם חיי עולם.

ובאמת שזה היה כל מאכלם הקב"ה הצמיח להם בדרך נס עץ חרוכים ואמת המים וזה היה כל מזונם במשך י"ב שנים מלבד יום שבת שהיה נהפך מעץ חרוכים לעץ תאנים מפני עונג שבת. ולכאורה נשאל אם כבר מזמן להם הקב"ה עץ שלא כדרך הטבע. מדוע שלא יהיה זה עץ תפוחים או כרם ענבים וכדו' מדוע דוקא חרוכים שהם קשים למאכל ואינם ערבים לחיך? התשובה היא מפני שכל כך היו פרושים מחיי החומר ונתרחקו ממנו עד כי העדיפו לאכול מאכל הכי פחות חומרי וזה החורב שאין בו כלל תענוג באכילתו. לא טעם ולא ריח יש בו ומכונסים בתוכו הרבה גרעינים קשים שאם אף תאכל אותו במהירות ובתאוה מבלי שימת לב אפשר לשבור שיניים באכילתו מפני הגרעינים שבו. ובאמת שהחורב מסמל את מידת ההסתפקות כמו שאומרת הגמרא (ברכות י"ז:) אמר רבי יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת כל העולם כולו ניזונין בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. ע"כ. ומידת הסתפקות זו הייתה ברבי שמעון בר יוחאי להתנתק לגמרי מחיי החומר.

ועליו אמר המשורר "נעשה אדם נאמר בעבורך" כדאי כל הבריאה כולה וכל יצירת האדם בשביל אדם אחד ומיוחד שהוא רשב"י לכן לא הבין כיצד מסוגל אדם להתעסק בחיי שעה ולעבוד את האדמה להצמיח לעצמו איזה פרי טעים למאכל הרי זוהי טעות שאין כדוגמתה, מדוע לא להסתפק באיזה חורב עלוב שהוא, ולמה צריך להשקיע כל כך בעניני החומר ולטרוח כדי להצמיח מזון ערב ומשובח. זו הייתה משנתו של רשב"י.

אמנם נכון שהגמ' אומרת (ברכות ל"ה:) הרבה עשו כרבי שמעון בר יוחאי ולא עלתה בידם. בוודאי שאין לנו השגה בדרך קדושה זו. דרך זו שייכת ליחידים שבדור. מכל מקום כדאי לפחות שנדע מי היה רשב"י

ולאיזה דרגות נעלות וקדושות הגיע כדי שנדע גם אנו לעלות מעט מהדרגה שאנו נמצאים בה ולחשוב יותר על אורח חיים של תורה ומצוות כך שגם אנו נתנתק מעט מתאוות העולם והגשמיות שבו. כי דרך האדם להשקיע במותרות ללא גבולות, אינני אומר שאין צורך באכילה ושתייה. בוודאי שצריך לאדם אכילה בריאה ונכונה כדי שיהיה לו כוחות לעבודת ה' יתברך. אבל למה לשקוע בתוך המותרות האלו. ולפזר עליהם הון רב האדם מבקש שעניני העולם יהיו לפניו בריווח ולא בצמצום ומחפש לעצמו בהם הרחבת הדעת כל עוד שלגבי תורה ומצוות יודע הוא להצטמצם ולהסתפק במועט. נתבונן בעצמינו בליל שבת חוזר האדם מן התפילה ומתיישב אל השולחן לסעודת השבת ומתחיל בחשק רב לאכול מן הסלטים המשובחים העומדים לפניו. מרוב רעבונו בעודו בכפו בלענה לאחר מכן מגישים לו את מנת הדגים וכבר אוכל אותם בפחות תאבון מפני שמילא כרסו בסלטים, ואז מביאים לפניו לאחר כבוד את המנה העיקרית בשר עם שאר התוספות למיניהם. כאן כבר אכילתו נעשית אכילה גסה, כבר אינו מסוגל לטעום מאומה. נתבונן ונראה הרי מצב זה חוזר על עצמו מידי שבת בשבתו, וכבר מראש יודע הוא שיקשה לו לאכול את כל הכמות הזו. ובכל זאת רגיל הוא להכין בכמויות גדולות ובשפע רב. אע"ג שאין הוא צריך לכל זה מפני שאדם מטבעו אוהב את הרחבת הדעת ואוהב את המותרות ורוצה להרבות בהם עד כמה שידו משגת קשה לו להסתפק במועט. וזה שהופך את האדם למגושם עד שמקיים בנפשו "וישמן ישרון ויבעט" (דברים ל"ב ט"ו) ולא זו הדרך אלא עליו לצמצם בעניני העולם ומאידך להרבות בכל מחיר בתורה והמצוות, ובעניני הרוח אסור לו להצטמצם ולומר מסתפק אני במועט צריך להרבות בהם בכל כוחו ואדרבה כל המוסיף מוסיפים לו.

וכמו שאמרנו אמנם דרגתו של רשב"י היא דרגה גבוהה למאוד השייכת רק ליחידים שבדור אבל מחובתנו לפחות לעצור את סחף המותרות הנורא שיש בתוכינו שלא להגרר אחריהם יותר מדאי. וכמו שכותב הרמב"ן בפרשת קדושים (ויקרא י"ט ב') "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם" קדש עצמך במותר לך. גם אם הדבר מותר אל לך להרבות בו ולהיטמע בתוכו כי מכאן הדרך קצרה להיות נבל ברשות התורה. אם כל דבר היתר שהוא האדם מנצל אותו עד תום ומרבה בו משם יכול להגיע לכלל העבירות כולם. מפני שלא הורגל להניח רסן וסיגי וגדר לעצמו, וזהו המוסר השכל אשר נלמד מרבי שמעון בר יוחאי.

בשעה שעלה משה רבנו למרום לקבל את התורה נאמר עליו הפסוק (תהילים ס"ח י"ט) "עלית למרום שבית שבי" והאר"י ז"ל הקדוש אומר "שב"י" ר"ת - שמעון בר יוחאי. נראה לי לפרש כי רשב"י זכה ליקח בשבי והניח במאסר את כל תענוגי העולם הזה. הכניס הוא את כל הנאות העולם לשבי מאחורי סורג ובריח ונעל בפניהם. והסתפק כל חייו במועט כדוגמת מאכל החורב שאכל בהיותו במערה, לכן לא נתפס בשכלו לראות אנשים המשקיעים את זמנם בהבלי העולם ונתן עיניו בו והרגו.

בסמוך להילולא זו הייתה זה לא מכבר ההילולא של רבי מאיר בעל הנס וגם הוא מחמת עוצם גדולתו וקדושתו לא יכל לראות אנשים שאינם הולכים בדרך התורה, וכמו שמספרת הגמרא (ברכות י') שהיו בשכונתו אנשי רשע בריונים ורצה להתפלל עליהם שימותו עד שאמרה לו אשתו נאמר בפסוק (תהילים ק"ד ל"ה) "יתמו חטאים מן הארץ" ולא חוטאים. לכן תתפלל עליהם שיחזרו בתשובה ואז חטאיהם יתמו ויתבטלו. והם נפשם תהיה להם לשלל, כל זאת מפני שלא יכל להבין כיצד אפשר להרשיע לפני המקום

עליו אמר המשורר
"נעשה אדם
נאמר
בעבורך"

כדאי כל הבריאה
וכל יצירת האדם
בשביל אדם
אחד ומיוחד שהוא
רבי שמעון
בר יוחאי

ואת עמלנו מראות מ'אבות ובנים' אלו הבנים

בני אם חכם לבך
ישמח לבי גם בני
(משלי כג, טו)

**כשהתינוק מתחיל
לדבר אביו מדבר
עמו לשון הקודש
ומלמדו תורה,
ואם אין מדבר עמו
לשון קודש ואינו
מלמדו תורה, ראוי
לו כאילו קוברו,
שנאמר ולמדתם
אורתם את בניכם
לדבר בם, אם
לימדתם אותם
את בניכם ירבו
ימיכם וימי בניכם...
(ספרי, עקב, מז)**

חי לו האדם בעולם וימיו כצל עובר, שבעים – שמונים שנות חייו חולפות ביעף בעמל ויזע אינסופיים, מרדף אחר פת הלחם שתפרנס אותו ואת בני ביתו וחיפוש אחר פרוטה שחוקה ועוד רבות אחרות.

לשם מה כל העמל הזה? מה מבקש האדם להותיר אחריו בעולם הזה?

עמלנו אלו הבנים – כל עמל האדם בעולם הזה וכל סבלו ויגיעו שיגעו ועמל במשך ימי חייו אלו הבנים. שיניח ויעמיד דור ישרים זרע ברך, זרע אנשים טובים עם אלוקים ועם אנשים. וזה חלקו מכל עמלו שהוא עמל בעולם.

במסגרת לימוד "אבות ובנים" ניתן לראות מחזות מרהיבי עין של אבות המתענגים על הלימוד עם בניהם ובנים המתרפקים ושואבים מחכמת אבותם. יהודים עמלי כפיים לצד יושבי אוהל ועמלי תורה, תלמידי חכמים לצידם של בעלי תשובה טריים שזה מקרוב באו וכבר רואים את האור יחד עם בניהם מחמד עיניהם.

דלות המילים לתאר את העונג, את המתקנות, את היופי הנאצל שישנו בבית מדרש הומה בצהלת ילדים ואבות הלומדים בצוותא.

הם עמלים ומקבלים שכר גם בעולם הזה. הנחת, ההנאה שבלימוד עם הבן אינה שווה לכל תענוגות תבל. בשביל זה אנו עמלים כל החיים, זוהי זכות קיומנו בעולם – ללמד את בנינו ואת בניהם את התורה והמצוות.

ואמרתם כה לחי רבי שמעון בר יוחאי

ברוך הוא ולעזוב תורה ומצוות. זו הייתה גדולתם וקדושתם של רבי מאיר בעל הנס ורבי שמעון בר יוחאי.

וגודל קדושתו של רשב"י מפעמת בתוכו עד היום וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם. כך שנמשכים בגינו ובזכותו מופתים וניסים בכל דור ודור, ובהזדמנות זו אספר לכם את אשר היה עמי בקברו של רשב"י זע"א פעם אחת באה אלי אשה שעמדה ללדת ואמרה שאינה מעוניינת בוולד

ובדעתה למסור אותו לאימוץ על ידי השלטונות בצרפת. הסברתי לה את חומרת העניין כי יתכן וימצאו לו משפחה של גויים שיאמצו אותו ואז ח"ו יגדל כילד גוי לכל דבר וישכח את מוצאו היהודי לכן עלייך להעבירו למשפחה יהודית והיות והחוק אוסר דבר שכזה להעבירו שלא דרך השלטונות בקשתי ממנה שתעשה זאת באמצעות עורך דין כך שהכל יהיה כתיקונו. בשעה טובה נולד לה הבן אני ישבתי כסנדק ורבי פולטורק ע"ה היה המוהל וגם הרב יוסף צרויה שליט"א היה במעמד הברית, אמנם נלקח הילד לאימוץ במשפחה יהודית אבל שלא על ידי עורך דין כך שהיה זה עבירה פלילית על חוקי המדינה. והנה לאחר כמה חדשים חזרה בה האשה ובקשה את תינוקה מידיהם של המאמצים. כמוכן שהמשטרה התערבה בנושא ולאחר בירור וחקירה נתברר כי אני הוא שיעצתי לה להביאו לאימוץ למשפחה יהודית שלא על דעת השלטונות. כבר באותו הערב הושמנו במעצר אני ושני הרבנים אשר השתתפו עימי במעמד הברית למחרת בבוקר הובלנו אל השופט, וכשנשאלתי כיצד יעצתי עיצה שהיא נגד החוק. אני רב בישראל עניתי לשופט ומחובתי שלא לייעץ דבר נגד תורתנו הקדושה, כשם שלכם יש חוקים כך לתורתנו הקדושה ישנם חוקים ומשפטים. ובאמת קיבל השופט את טענתי ופטרנו לחיים טובים ולשלום. אך בכל זאת לא היה די לי בכך, רציתי מאוד לקבל אישור בכתב מבית

המשפט כי אני זכאי לחלוטין ואף התיק נסגר כי אחרי הכל אין זה נעים שיהיה לי תיק פלילי במשטרה. מיד לאחר כמה ימים נזדמן לי להיות בארץ ישראל עם נוות ביתי תחי' ועלינו לקברו של רשב"י ושם התפללתי מקירות ליבי גם על הנושא הזה לאחר מכן אמרתי לאשתי יש בי הרגשה טובה וכבר בקרוב נקבל מכתב מבית המשפט על סגירת התיק. ואות וסימן נתתי אם מכאן ועד חזרתנו לעיר אשדוד נפגוש בשתי אנשים ששם "שמעון" על שם רשב"י וזהו הוכחה שתפילתי נתקבלה. וסמך לדבר (דברים י"ט ט"ו) "על פי שניים עדים יקום דבר".

והנה עוד קודם שעלינו על הרכב שומע אני מאחרי משהו הקורא לי, הסתובבתי והנה לפני מר שמעון דהאן נ"י שבא לשאול בשלומי ולקבל את ברכתי. שמחתי מאוד לפגוש בו ואף נשקתיו בחיבה עד שאפילו הוא היה תמה לנפשו מה כל השמחה המיוחדת בפגישה זו... אמרה לי אשתי ומה עם שמעון השני, בחיך עניתי לה הרי רשב"י הוא השני... אמרת עוד אחד כפשוטו אמרה לי. אל דאגה בעזרת ה' יתברך בא יבא שמעון השני, עניתי לה. בינתים עלינו לקברו של האר"י ז"ל הקדוש בצפת לפתע בצאתי מן המקום והנה למולי מר שמעון בן אחותי אשר בא מקנדה להשתטח על קברי הצדיקים מרוב שמחה הרמתי אותו וחיבקתי אותו ושמחתי בו שמחה גדולה על כי בא האות והסימן. ובאמת כשחזרנו לצרפת כבר הגיע מכתב רשום וחתום מבית המשפט

ובו הצהרה מפורשת כי התיק נסגר ואני זכאי לחלוטין. מורי ורבותי זהו האמונה הפשוטה שיש בתוכנו אמונה בצדיקי האמת אמונה בקדוש עליון כרבי שמעון בר יוחאי וחבריו הקדושים. כי המתפלל מעומק ליבו אל הקב"ה זכותם וצדקתם של צדיקים אלו עומדת לו להושיע בכל הישועות אשר יבקש. ובאמת שכך גדלתי מקטנותי על ברכי האמונה הטהורה והתפילה הזכה,

עד כי אומר לכם האמת וכל שיער שבי יש בו אמונה שלמה בבורא עולם, וכל שיער בזקני כולו תפלה להקב"ה, אם שערותי הלבינו עוד קודם זמנם זהו תוצאה עבור דאגת הכלל כל אחד ובעיותיו כל אחד וצרותיו ומעיתור אני בתפילה לאל חי שיושיע ויגן על בניו באשר הם. כי התפילה היא האומנות בידם של ישראל לכן סמוך ובטוח אני בבוראי שרק טוב יהיה לי וישמע תפילתי וצעקתי. וגם כאן הייתה בי אמונה תמימה כי בזכותו של רשב"י נוושה וברוך ה' נתקיים בי "סרם יקראו ואני אענה".

לכן עלינו ללמוד ממעשיו הקדושים של רשב"י עד כמה הסתפק במועט וכל שעות היממה היו אצלו קודש למען התורה, וכך גם אנו נשתדל להתאמץ לטרוח בעבור התורה ולקבוע עיתים לתורה בכל יום ויום. וגם היוצא לעבודתו עדי ערב חייב הוא לקבוע שעה או שעתיים לתורה מידי יום ביומו חוק בל יעבור כי זהו תכלית כל האדם. כי כשיגיע למעלה לאחר מאה ועשרים ויראו לו עד כמה הפסיד ובזבז את זמנו להבל וריק. באותה שעה יתחנן על נפשו לחזור לעולם וללמוד מעט תורה אך יאמרו לו זה כבר מאוחר מדאי, לכן החכם עיניו בראשו ונתחזק כולנו בתורה הקדושה ונשתדל לקבל על עצמינו ביום הילולא זו קבלת התורה ולו לשעה אחת ביום כי אין לנו מושג עד כמה שעה זו תעמוד לנו ותגן עלינו ותסנגר עלינו לזכות לה לחיי עולם הבא. חיזקו ואמצו.

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דבר

הנבחרות

מתיקות בתורה
רק למי שעמל בה

"בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני"

(שמות י"ט א')

מהו הלשון "ביום הזה" וכי היום הזה כעת ועכשיו באו
למדבר סיני? לכאורה היה לו לומר "ביום ההוא"? זאת
ועוד, בשלושת הרגלים אנו מברכים "שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה", והלא כל אותם ניסים ונפלאות נעשו
לנו לפני אלפי שנים, ועליהם אנו מבקשים להודות. אם
כן איזהו קשר יש בברכה ל"זמן הזה"?

ידועים דברי האריז"ל הקדוש, שבכל חג וחג מדי שנה
מתעוררים שוב אותם אורות עליונים להשפיע עלינו
שפע רב של טהרה וקדושה ממרומים. הנה לדוגמא,
איתא במדרש (פסיקתא ד"ד) אמר הקב"ה לישראל, בני
היו קוראים פרשת עשרת הדברות בכל שנה ושנה בחג
השבועות, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני
הר סיני ומקבלים את התורה. והטעם מפני שבאותו
יום זמן מתן תורה, מתעוררת אותה הארה קדושה של
המעמד הנשגב והנורא של אבותינו במעמד הר סיני.
וקל וחומר הוא ממה שאמרו במידת פורענות, כדאיתא
בתוספות (סוטה יז) וזה לשונם - מפני מה נקבר משה מול
בית פעור? אמרו במדרש אגדה, בכל שנה ושנה בעת
שחטאו ישראל בבנות מואב - באותו הפרק בית פעור
עולה למעלה כדי לקטר ולהזכיר עוון. וכשהוא רואה
קברו של משה, תיכף חוזר ושוקע, עד כאן לשוננו. ואם
במידת פורענות מתעורר הקטרוג מדי שנה באותו הפרק,
על אחת כמה וכמה במידה טובה שחוזרים אותם אורות
עליונים שהיו באותו הזמן לזרוח עלינו שוב. ומידי שנה
בשנה כאילו שוב יוצאים אנו ממצרים כעת, וכאילו שוב
עומדים הננו למרגלות הר סיני לקבלת התורה.

לכן לא אמר הכתוב "ביום ההוא" אלא "ביום הזה באו
מדבר סיני" כי באמת גם בדורנו אנו מדי שנה בזמן זה
עומדים כולנו ומקבלים את התורה.

ומהי הדרך להשגת התורה? המשנה במסכת אבות
(פרק ו' משנה ו') מונה מ"ח דרכים שהתורה נקנית בהם.
והאדם צריך לעמול ולהשיג את אותם הדרכים, ורק אז
תהא התורה קניינו ונחלתו. לפי שאי אפשר להשיג את
מעלת התורה ללא הכנה מוקדמת, ועל כן קדמו לקבלת
התורה מ"ט ימים של ספירת העומר, כדי שבימים הללו
יכין האדם את רוחו ויטהר לבבו ויתקן מעשיו, כדי שיהא
ראוי לקבלת התורה.

אולם המתבונן בדבר יראה, כי ההכנה שהייתה
לאבותינו לקראת קבלת התורה אינה דומה כלל להכנה
שלנו. אבותינו הגיעו למעמד הר סיני לאחר שזכו לראות
ניסים ונפלאות כה רבים, הן במצרים והן על הים. ואם
לא די בכך, הרי שענגי כבוד הקיפו אותם בכל שעות
היממה, ומן היה יורד להם מן השמים. ואין ספק שכל
המראות הללו הכניסו בליבם אהבה גדולה לבורא יתברך
ולתורתו הקדושה, והם הגיעו למעמד הר סיני בחפץ לב
וברצון גמור מתוך דרגה רוחנית גבוהה. אולם כיום אין
אנו זוכים לראות אותות ומופתים גלויים קודם מתן
תורה, ולכן אף אם נרבה בהכנה ונשתדל ככל יכולתנו
להתקדש ולהיטהר לקראת קבלת התורה - עדיין אין
בעיני רוחנו כל מראה אשר יפעיל את ליבנו לתורה, כשם
שהיה לאבותינו. אם כן כיצד נגיע בתנאים הללו לידי
הכנה ראויה לתורה?

כדי להבהיר זאת, יש להרחיב מעט בעניין עמל התורה.
הכתוב אומר "אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו

ועשיתם אותם" כותב רש"י
- "אם בחוקותי תלכו" יכול
זה קיום המצוות, כשהוא
אומר "ואת מצותי תשמרו"

הרי קיום המצוות אמור הא מה אני
מקיים "אם בחוקותי תלכו" שתהיו עמלים
בתורה... הו עמלים בתורה על מנת לשמור
ולקיים, עד כאן לשוננו. ויש להבין מדוע
חפץ הקב"ה כל כך בעמל התורה עצמו. מה
פסול יש בכך אם ילמד האדם את התורה
הקדושה מתוך נחת שלווה ומנוחה?!

אף עמלק הרשע, בא להילחם בישראל
משום שהיה חסר להם עמלה של תורה.
הכתוב אומר (שמות י"ז ח') "ויבא עמלק
וילחם עם ישראל ברפידיים" ודרשו
חז"ל (בכורות ה:) "רפידיים" שרפו ידיהם
מן התורה. לא נאמר שבטלו מן התורה
לחלוטין, אלא שרפו ידיהם הימנה.
הם אומנם עסקו בתורה, אך עשו זאת
בעצלתיים וברפיון ידיים, וללא עמל
ויגיעה. ומשום כך נענשו ובא עמלק להרע
להם, ומדבר זה למדים שעמל התורה הוא
בעל חשיבות גדולה לאין ערוך, ויש להבין
מדוע?

חז"ל הפליגו רבות בדברים, עד כמה
נורא ועצום כוחו של היצר הרע, שהוא
מלאך העשוי מאש, ולבשר ודם קשה עד
מאוד להתמודד מולו. עד כי אמרו חז"ל
(סוכה נב.) נתחרט הקב"ה שבראו. ועוד
אמרו (קידושין ל:) קשה יצר הרע, שאפילו
יוצרו קראו רע. לפי שאין הוא נותן מנוחה
לאדם ולו לרגע קט, והוא מחפש אחר כל
הזדמנות הנקרת בדרכו להסית לב האדם
לדבר עבירה ולהפילו ברשתו. כמו שאמרו
(ברכות סא.) יצר הרע דומה לזבוב היושב בין
שני מפתחי הלב. ועוד אמרו (סוכה נב.) יצר
הרע צפון ועומד בליבו של אדם. עומד הוא
קרוב אל הלב, וממתין למצוא איזה שהוא
סדק קל כדי להתיישב בליבו של האדם
ולקררו מעבודת ה', להרחיקו מן הדרך
הטובה.

ואם כה גדול כוחו, מהי הדרך להתגונן
מפניו? על כך עונה הגמרא (קידושין ל:)
אמר הקב"ה לישראל, בראתי יצר הרע -
בראתי לו תורה תבלין. וזה לשון ה"מסילת
ישרים" (פרק ה') והנה פשוט הוא, שאם
הבורא לא ברא למכה זו אלא רפואה
זו, אי אפשר בשום פנים שיירפא האדם

מזאת המכה בלתי זאת
הרפואה. ומי שיחשוב
להינצל זולתה, אינו אלא
טועה. ויראה טעותו לבסוף
כשימות בחטאו. כי הנה
היצר הרע באמת חזק הוא
באדם מאוד, ומבלי ידיעתו של
האדם הולך הוא ומתגבר בו ושולט עליו.
ואם יעשה כל התחבולות שבעולם ולא
ייקח הרפואה שנבראה לו שהיא התורה,
לא ידע ולא ירגיש בתגבורת חוליו אלא
כשימות בחטאו ותאבד נשמתו, עד כאן
לשונו הטהור.

אולם זה כנגד זה עשה האלוקים.
וככל שכח היצר גדול וחזק, כך מנגד גם
כח התרופה עליו להיות חזק ולא טיפין
טיפין, כדי שיוכל להועיל. כלומר על
האדם להגביר את כח התורה בקרבן,
ולעסוק בה מתוך עמל ויגיעה ומתוך
טרח - ואז תעמוד לו התורה למגן
ולמחסה מפני היצר הרע. כי רק מי שכל
שרעפיו ומחשבותיו נתונים בעולמה של
תורה, והוא מייגע עצמו ועמל בה וממית
עצמו באהלה ואחוז בה, הוא האדם אשר
מובטח לו שיצר הרע לא ישלוט בו. כי
היצר לא ימצא אצל אותו אדם לעולם
כל פרצה המאפשרת לו להיכנס לליבו
פנימה. אולם המבקש לעצמו את המנוחה
והשלווה ועוסק בתורה בעצלות וברפיון
ואינו מוכן לעמול ולהתיגע בה בכל כוחו,
הרי בקלות יתרה ימצא היצר הזדמנות
לחדור אל קרבן. שהרי אמרו חז"ל (כתובות
נט:) הבטלה מביאה לידי שעמום, ושעמום
מביא לידי עבירה. ומי שאינו עוסק
בתורה בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו,
ואינו טורח ומזיע לירד לעומק הבנתה,
הרי זהו גדר של בטלה. ומכיוון שאין לו
עניין בלימוד די הצורך, סופו לבוא לידי
חטא. כי תורה שכזו אין בכוחה להגן מפני
היצר הרע.

גם אדם הראשון וחווה, לא חטאו
באכילת עץ הדעת אלא מפני הנחת
והמנוחה שהיו נתונים בהן. חכמינו אומרים
(סנהדרין נט:) שלא היה עליהם לעמול כלל
וכלל. מלאכי השרת היו צולין להם בשר

אם היו בני אדם מרגישים
במתיקות וערבות
טוב התורה
היו משתגעים
ומתלהטים אחריה
ולא יחשבו בעיניהם
מלא עול
כסף וזהב
למאומה
כי התורה
כוללת כל הטובות
שבעולם

האור החיים הקדוש פר' כי תשא

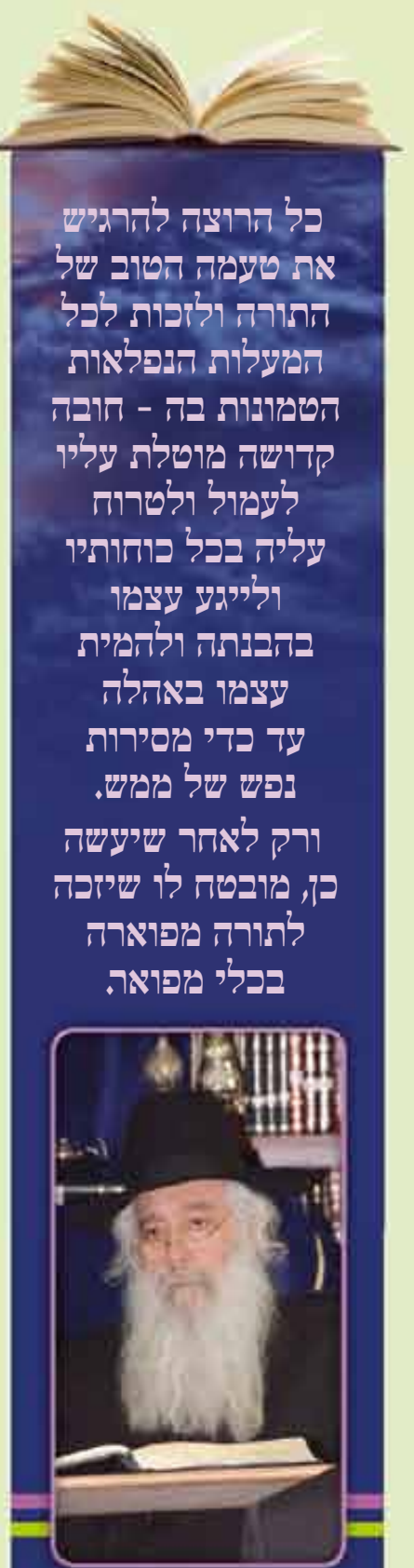
מתיקותה וחביבותה. שהרי תורתנו הקדושה אין ערוך אליה, וחביבה היא עד למאוד. כמו שנאמר (משלי ג' ט"ו) "יקרה היא מפנינים וכל חפצין לא ישוו בה". ועוד אמר דוד המלך ע"ה (תהילים י"ט א') "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים" ועוד אמר (שם ק"ט ע"ב) "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף". אולם לעולם לא ידע האדם להעריך את גודל טובתה של התורה ולחוש את

ומוזגים להם יין. והם היו מהלכים ומטיילים בגן עדן להנאתם. וכיוון שראה הנחש את הרוגע והשלווה שהיו מצויים בהם - אמר לנפשו כי זהו הרגע המתאים להסיתם אל הרע, כי המנוחה והבטלה מביאים לידי שעמום. ובאין תעסוקה הזמן היה פנוי לעמוד ולשוחח עם הנקרה בדרך, ובא הנחש והחל לשוחח עם חוה במטרה לפתותה לאכול מעץ הדעת, והיא פיתתה אף את אישה וכך הגיעו לידי עבירה ועברו על רצון ה'. ומשנוכח הקב"ה לראות שהנחת והשלווה עמדו בעוכריהם וגרמו להם לחטוא, תיכף ומיד גזר על האדם לאמור (בראשית ג' י"ט) "בזיעת אפך תאכל לחם" אמר לו הקב"ה "אדם לעמל יולד" וכאשר האדם עסוק ועמל ומתייגע כדי להשיג את פת לחמו, כבר אין זמנו פנוי לשמוע לעצת יצרו הרע. ואומנם כל עמל מפיג שעמום ובטלה, אך בכדי להישמר מן החטא ולהתגונן מעצת היצר - יש צורך בעמל התורה. וכבר אמרו חז"ל (ברכות יז.) אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו. ובספרים הקדושים מובא כי שעה אחת של לימוד תורה בשבת קודש שווה לאלף שעות לימוד בימי החול. ומדוע לכאורה מוכן הקב"ה להעניק שכר תשלום כה נאה על לימוד תורה ביום השבת, שהוא עשרת מונים מימי החולין?

וחשבתי לבאר בסייעתא דשמיא על פי הדברים שלעיל, כי אם בששת ימי המעשה עמל האדם וטורח ופרנסתו, הרי שביום השבת הוא נח ובטל ממלאכה. ויש חשש גדול שמא על ידי המנוחה והשלווה ובעקבות הזמן הפנוי שנותר בידו, יבוא היצר להסיתו אל הרע ולהחטיאו. ובכדי להינצל מציפורני היצר ביום המנוחה, אין עצה אחרת אלא שיעמול ויטרח בתורה בכל כוחותיו, ובכדי לזרז את האדם ולדרבן אותו שיעמול בתורה בשבת - מבטיח לו הקב"ה שכר כפול ומכופל, כי רק עמל התורה יציל את האדם מיצר הרע. ועל פי זה ביארתי את מאמר הגמרא (ברכות ה.) אם רואה אדם שייסורים באים עליו, יפשפש במעשיו. פפשש ולא מצא, יתלה בביטול תורה. ותמוה - אם פפשש במעשיו ולא מצא, בוודאי שגם עוון ביטול תורה לא מצא. ומהו "יתלה בביטול תורה"? אלא במילים "יתלה בביטול תורה" הכוונה לחוסר עמל וחוסר יגיעה בתורה. אומנם, הוא בדק וחקר במעשיו ונתחוויר לו שאכן הוא יושב ועוסק בתורה ואינו בטל הימנה. אולם חז"ל מגלים לו שגם חסרון בעמל התורה, כמוהו כביטול תורה. ומלבד סגולת עמל התורה, אשר בכוחה להציל את האדם מן החטא - עוד זוכה העמל בתורה לחוש ולהרגיש את

מתיקותה, אלא אם יעמול בה ביגיעה ובטרחא מרובה וימית עצמו עליה. וזה לשון האור החיים הקדוש (דברים כ"ו י"א) אם היו בני אדם מרגישין במתיקות וערבות טוב התורה - היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא ייחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. וכן אמרו חז"ל (דב"ר ב' כ"ו) מי שאוהב תורה, אינו שבע תורה. אולם בכדי להגיע למעלת העריבות בתורה, אין די ללמוד תורה אלא צריך לעמול ולטרוח בה ולמסור נפש עליה, ואז מובטח לאדם שיחוש בנועם אמריה ולא יתרצה לפרוש הימנה לעולם. ומעתה יובן היטב מדוע שונה הכנת התורה של אבותינו משלנו. כאשר אבותינו יצאו ממצרים לא היה בידם להעריך את חן ערכה וחשיבותה של תורתנו הקדושה, מפני שעדיין לא זכו לקבלה. ואם כן מניין להם לדעת את גודל עריבותה? על כן הוכרח הקב"ה להעמיד לנגד עיניהם אותות ומופתים רבים כדי להלהיב את ליבם שיתרצו להתקרב אליו ולקבל את תורתו. מה שאין כן אנו שכבר זכינו בחסדי שמים לקבל את התורה, ואם עמלנו בה כדבעי וטרחנו בהבנתה - אין ספק שיודעים אנו היטב עד כמה מתוקה וחביבה היא, ומכירים אנו את יופייה והדרה. ואם כן איננו זקוקים למראות שיפעימו את ליבנו בכדי שנסכים לקבל עלינו את התורה. כי גם ללא כל אלו נתרצה לרדוף אחריה ולהשיגה בכל מחיר. ומאחר וטעמנו זה מכבר את טעמה הערב, לעולם לא נתרצה לפרוש הימנה, ובתנאי שנעמול ונטרח עליה. כי רק לאחר העמל ננסכת בלב האדם תחושת סיפוק וטעם טוב. ואמרו חז"ל (בראשית רבה ע) התורה נמשלה ללחם, שנאמר (משלי ט' ה') "לכו לחמו בלחמי". מדוע נמשלה התורה דווקא ללחם ולא למאכל אחר? וחשבתי לבאר בסייעתא דשמיא, כי הנה בלחם ישנן הרבה מאוד יגיעות וטרחא עד שזוכים לברך על המוגמר. העמל בהכנתו מתחיל למן חרישת האדמה, זריעת החיטים, קצירתן וברירתן מן המוץ. ולאחר מכן צריך לרקד, לטחון ולנפות, ללוש ולאפות - ורק אז מוכן הוא לאכילה וערב לחיך האדם.

כך בדיוק הוא העניין בתורה הקדושה. כל הרוצה לחוש ולהרגיש את טעמה הטוב של התורה ולזכות לכל המעלות הנפלאות הטמונות בה - חובה קדושה מוטלת עליו ראשית כל לעמול ולטרוח עליה בכל כוחותיו ולייגע עצמו בהבנתה ולהמית עצמו באהלה עד כדי מסירות נפש של ממש. ורק לאחר שיעשה כן, מובטח לו שיזכה לתורה מפוארה בכלי מפואר. כי רק על ידי עמלה של תורה זוכים לכתרה של תורה. ●

בסיעתא דשמיא מאז החל המחזור החדש

בלימוד ה"דף היומי"

נוסדו ע"י מו"ר הגה"צ

רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

שיעורים ברחבי הארץ והעולם ללימוד ה"דף היומי"

המעוניין לזכות את הרבים ולפתוח שיעור ה"דף היומי" באזור מגוריו (בישראל בלבד) יפנה לטל: **0548457052** או לדוא"ל: **b0548457052@gmail.com**

בית הכנסת "אוהל מועד" רחוב אנדר (פינת יורדי הסירה) אזור ב' - אשדוד שעה: 19:00 מגיד השיעור: הרב בן ששון דניאל

בית הכנסת "גריבה" רחוב שי ענגון 15 קריית אונו שעה: 18:00 מגיד השיעור: הרב רחמים גיא

בית הכנסת "היכל ישראל" רחוב בן צבי טבריה שעה: 19:00 מגיד השיעור: הרב כהן גבריאל

בית הכנסת "פניני דוד" רחוב בית וגן 8 ירושלים שעה: 20:00 מגיד השיעור: הרב אליהו מאיר

בית הכנסת רב ברכות רחוב הגלגל 40 רמת גן שעה: 20:30 מגיד השיעור: הרב ניסן שמואל

בית הכנסת אמרי יוסף רחוב צובנוב 8 פתח תקוה שעה: 20:00 מגיד השיעור: הרב סאלם נאור

בית הכנסת "אורות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 09:15 בבוקר מגיד השיעור: הרב בנימין הראל

בית הכנסת "אורות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 11:00 בבוקר מגיד השיעור: הרב בנימין הראל

בית הכנסת "אורות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 17:15 מגיד השיעור: הרב בנימין הראל

בית הכנסת "אורות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 19:15 מגיד השיעור: הרב שמואל עזריאל

בית הכנסת "אורות חיים ומשה" רחוב האדמו"ר מבעלז 43 אשדוד שעה: 20:30 מגיד השיעור: הרב אבנר רווח

בית הכנסת "נאות ירושלים - אור החיים" רחוב התזמורת ראשון לציון שעה: 18:00 מגיד השיעור: הרב שבי יעקב חיים

בית הכנסת "אוהל אליהו" רחוב השייטים 14 אזור ד' אשדוד שעה: 19:00 מגיד השיעור: הרב דבש בנימין

מרכז רוחני ע"ש ברקוביץ רחוב ירושלים 162 נתיבות שעה: 19:15 מגיד השיעור: הרב אברהם יהונתן

בית הכנסת "בית דוד" (עולי ארגנטינה) רחוב רש"י 5 אלעד שעה: 19:30 מגיד השיעור: הרב עמי בן ציון

בית הכנסת ביהמ"ד 7 גבעונים מחנה צבאי צומת אסף הרופא - צריפין שעה: 12:30 מגיד השיעור: הרב זלושינסקי יעקב

בית הכנסת "הצבי" רחוב ברזיל קריית יובל ירושלים שעה: 20:20 מגיד השיעור: הרב מובשוביץ יצחק

בית הכנסת "אור יהזקאל" רחוב רשב"י 21 מודיעין עילית שעה: 10:00 בבוקר מגיד השיעור: הרב ממן מיכאל

בית הכנסת "זכור לאברהם" רחוב יעקב צור 21 גבעת משואה ירושלים שעה: 19:00 מגיד השיעור: הרב אליאסף יצחק גר

בית הכנסת "חזון נחום" רחוב המור 3 שכ' גילה ירושלים שעה: 17:40 (אחר ערבית) מגיד השיעור: הרב דינר שמואל

בית הכנסת "אורות החומה" רחוב יצחק ניסים 76 הר חומה ירושלים שעה: 19:15 מגיד השיעור: הרב איזנשטיין זאב

בית הכנסת "בני ציון" רחוב ברזיל קרינצי 4 רמת גן שעה: 20:45 מגיד השיעור: הרב פוטרמילך אברהם נתנאל

בית מדרש "אורות מאיר ורפאל" 11 rue du Plateau פריז - צרפת 75019 שעה: 10:00 בבוקר מגיד השיעור: הרב נפתלי וויל

בית מדרש "אורות מאיר ורפאל" 11 rue du Plateau פריז - צרפת 75019 שעה: 07:30 בבוקר מגיד השיעור: הרב אשר ווינד

בית כנסת "אור חיים ומשה" 32 rue du Plateau פריז - צרפת 75019 שעה: 06:00 בבוקר מגיד השיעור: הרב אלקובי

בית כנסת ע"ש רבי חיים פינטו זיע"א 13 rue laugier פריז - צרפת 75017 שעה: 8:30 - 9:30 / 12:00 - 13:00 מגיד השיעור: הרב אליהו בן חיים

בית כנסת "מוסדות פינטו" 20 bis, rue des Mûriers ליון - צרפת 69100 שעה: 17:30 מגיד השיעור: הרב דניאל כהן

ניו יורק ומיאמי ומראות אורות

זמן לא רב חלף מהתקופה שבה נרעש העולם כולו מהאירוע הגדול של טביעת ספינת הפאר ה"קוסטה קונקורדיה" באיטליה. היתה זו אוניית תענוגות איטלקית בת 17 סיפונים וקיבולת של 3,700 נוסעים.

האוניה שהייתה מהאוניות הגדולות בעולם, טבעה בסמוך לחופי איטליה בשלהי חורף תשע"ב.

על סיפונה של אוניית הטיולים המפוארת הזו שהו בעת טביעתה גם בני זוג יהודים המתגוררים במיאמי שבארצות הברית. לאחר תקופת מה הגיעו בני הזוג לקבלת הקהל שערך מורנו ורבנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א במיאמי. בביקורם סיפרו בהתרגשות עזה את פרטי הנס המופלא שהתרחש להם בהיותם באונייה: בארוחת הערב התבשרו הנוסעים במערכת הכריזה של הספינה על "תקלה באחד הגנרטורים", אולם עד מהרה התברר שהספינה התנגשה בשרטון - סלע על קרקעית הים והם נדרשים להגיע אל סירות ההצלה. צלחות וכוסות שנפלו מהשלחנות התנפצו כל העת בקול רעש גדול על רצפת חדר האוכל עקב הטיית הספינה והגדילו את המחשת הדרמה

בארוחת הערב התבשרו הנוסעים במערכת הכריזה של הספינה על "תקלה באחד הגנרטורים", אולם עד מהרה התברר שהספינה התנגשה בשרטון - סלע על קרקעית הים והם נדרשים להגיע אל סירות ההצלה.

המתחוללת ברגעים אלה ממש, הם המחישו לנוסעים גם שהמצב יותר חמור ממה שנאמר להם במערכת הכריזה. לאחר מכן התבררו הפרטים: בעת התנגשות הספינה בשרטון נפער חור באורך של כ-50 מטרים בצידה השמאלי. מים רבים חדרו לאוניה וזו החלה לטבוע.

בזמן האירוע, היו על סיפון האונייה 3,229 נוסעים ו-1,023 אנשי צוות. 30 נוסעים נמצאו ללא רוח חיים רח"ל ושנים מהם נעדרים עד עצם היום הזה. היתה זו הספינה הגדולה ביותר ששקעה אי פעם.

בחסדי ה' יתברך רבים מהנוסעים שרדו, ונפשם נותרה להם לשלל. הם נמשו מן המים וניצלו. הבהלה היתה עצומה, כולם רצו לברוח כמה שיותר מהר מהספינה הטובעת, כולם זכרו את סיפורה של אוניית פאר אחרת שסופה המר היה למשל ושנינה בעולם כולו - ה'טיטאניק' המפוארת שבונה התפארו והתרברבו כי אין שום סיכוי בעולם שהיא תטבע... כאז גם עתה - בדיוק כמו בטיטאניק, היתה התרוצצות אדירה בכל רחבי סיפון האוניה, כל אחד ביקש למצוא את עצמו מהר ככל האפשר על סירת הצלה. הטבע האנושי התגלה באותם רגעים במלוא

עוצמתו - עליבותם של אנשים מצד אחד ונדיבות נפשם של אחרים מנגד. אלה גם אלה הוכיחו דווקא ברגעים הקשים הללו מהי פנימיות אישיותם האמיתית - זו המכוסה בדרך כלל מעין רואים ולעיתים אף מעיניהם עצמם... "אנחנו היינו בין הניצולים" סיפרו בני הזוג בהתרגשות "בורא העולם חמל עלינו ונפשנו היתה לנו לשלל. אנו חשים שקיבלנו את חיינו מחדש במתנה".

בשומעו זאת נפנה אליהם הרב ושאלם בנעימות "בעקבות הנס הגדול שאירע לכם - האם חל שינוי כל שהוא באורח חייכם? האם התחזקתם יותר מבחינה רוחנית?" תשובתם היתה "משתדלים אנו להקפיד ולאכול מאכלים כשרים בלבד בשהותנו בביתנו. אולם מחוץ לבית קשה לנו להקפיד על כל כללי הכשרות..."

תמה הרב ואמר להם "וכי ייתכן להיות יהודי בבית בלבד ולא מחוץ לבית, האומנם!?"

בלב נרגש פנה הרב ואמר להם "עליכם לדעת שהקב"ה הציל אתכם ממיתה בלב ים אך ורק בכדי שתתעוררו בכל ליבכם ונשמתכם להתקרב אליו באמת ובתמים. קרובים הייתם לשערי מוות, ומשמים פדו את נפשכם ממיתה קשה ביותר. האם אין זו סיבה מספקת להתחזק בקיום תורה ומצוות כהלכתן? והלא אם תפנו עורף

להקב"ה חלילה, תעוררו בכך את הדינים רח"ל ואחריתכם מי ידע?". חזקה על דברים היוצאים מן הלב שיכנסו אל הלבבות. בני הזוג קלטו לפתע את עוצמת הדברים ובלב רועש ונרגש הביעו נכונות לשינוי של ממש בחייהם. אז קירב הרב את הבעל אל ארון הקודש, פתח את ההיכל וביקש ממנו שיניח את ידיו על ספר התורה. "תבטיח לה' ולעצמך שבסייעתא דשמיא לא תכניס עוד לפיך כל מאכל שיש ספק בכשרותו..."

דמעות זלגו מעיניו כמים, הוא נשא קולו בבכי וברקע נשמע ברמה גם קול בכיה של רעייתו שהצטרפה אליו. היה זה מעמד מרגש, מעין "קבלת תורה" פרטית של יהודים יקרים, היו אלה רגעים שבהם לפתע עלו ובקעו אורות נשמותיהם היהודיות הטהורות של בני הזוג בעת שקיבלו על עצמם להתקרב אל ה' יתברך באמת - כאות תודה על שהציל נפשם מדרת שחת.

ימים חלפו, ובכח הקבלה האמיתית שקיבלו בני הזוג על עצמם - זכו ונתעלו במעלות הקדושה והטהרה. כל בני ביתם צעדו בעקבות האור המבורך שנדלק בנשמתם באותם רגעים מרוממים, ובחסדי ה' הם כולם יראים ושלמים, עובדי ה' אמיתיים.

בסיפור מופלא זה השתמש הרב

שליט"א כדי לסבר את אוזנם של הרבים התמהים לפשר השקעתו הרבה בערים ניו יורק ומיאמי שבארה"ב. אך בל נקדים את המאוחר...

"מפני מה זכתה יבשת אמריקה לשני כתרים כאחד - כתרה של תורה וכתר של גדולה, ועושר וכבוד יש בה? מפני שמאז ומעולם היוותה היא אכסניה של תורה, והשלטונות אפשרו תדיר ליהודי המקום לעסוק בתורה באין מפריע. ובמקום שבו אתה מוצא תורה, כמובן שיש גם גדולה..."

(בשם הגאון רבי אהרן קוטלר זצוק"ל, ראש ישיבת ליקווד)

ניו יורק, כך סואן בארצות הברית. זרם החיים נמשך ללא הפסק. הבורסה העולמית השוכנת שם ומהווה גרעין מרכזי בכלכלת העולם, בניינים גורדי שחקים גיבסו מכאן ומשם, זרם אנשים בלתי פוסק אצים אנה ואנה, איש איש ועיסוקיו, איש איש ותוכניותיו.

מתוך כל אלו, בוקע ניגון מתוק של חיי עולם. מעיין צלול מפכה בינות לגלים הסוערים, זהו מעיינה של תורה. כי גם מתוך המולת הרחוב הסואן הזה, עולים ובוקעים צלילים של תורה נצחית.

בראותי זאת גמירתי אומר להקים בעזרת ה' מקום מיוחד עבור אותם אנשים יקרים, ועבור רבים אחרים השואפים לנהוג כמותם. כך יוכל כל אחד להגיע אל בית המדרש בשעה ובעיתו הנוחים עבורו ולהרוות צימאון נפשו במי התורה הזכים.

“אף אם בתמורה לכל המאמץ שאעשה, אזכה לבסוף להציל נפש אחת מישראל בלבד, בכל זאת כדאי הוא הדבר בעיניי. כי אם זכיתי להשיב אל חיק היהדות אדם אחד מישראל, הרי כבר אמרו חז”ל (סנהדרין לו.) “כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא”.

(מדברי מו”ר הגאון רבי דוד חנניה פינטו שליט”א)

רבים מנשוא הם הניסיונות העומדים לפתחו של דורנו. היצר הרע משקיע את כל מאמציו לדחוק את רגלי השכינה, ולהסית את ליבם של בחורי ישראל מעבודת ה' יתברך. ומתוך החושך אשר יכסה ארץ, מוסר מו”ר שליט”א את נפשו, ודואג לכל אחד ואחד. הוא טורח ללא לאות לקרב את הלבבות ולהטעימם מטוב ה'.

לשם כך הוקם בית המדרש לתפארת בניו יורק, בראשותו של הגאון הרב אליעזר ג’קר שליט”א, אשר מקבץ לתוכו בעלי תשובה רבים בגילאים שונים. בכישרונו הברוך, ובהארת פניו המיוחדת זוכה הוא להרעיף טל של תחייה בלבבותיהם של בעלי התשובה שבמקום. שיעורי קודש ושיחות מוסר נמסרים בסדרים קבועים ומחזקים את ליבם של השומעים אל אבינו שבשמים.

בעת צרון נדירה, עת נשאל מורנו ורבנו שליט”א, מקים עולה של תורה בכל קצווי תבל, כיצד זכה להקים את אימפריית התורה בעיר ניו יורק? על שום מה ראה לנכון להקים בית מדרש נוסף בניו יורק דווקא? מוסדות קודש רבים זכה הרב לייסד

עד עתה בסייעתא דשמיא במקומות רבים בעולם והלא ידוע לכל עד כמה כבד הוא העול המוטל על כתפיו בנשיאת המוסדות הרבים בכל רחבי תבל?!

“את העיר ניו יורק מכיר אני מכבר”, השיב הרב ונהרה נשפכה על פניו, “זה לי כשלושים שנה שהנני מכתת רגליי לעיר זו בכדי לחזק את הקהילות הקדושות שבה. וברוך ה' רואה אני פירות בעמלי. מאות אנשים שכיום נשואים ב”ה, בעלי משפחות ברוכות, שנעשו בלי עין הרע לאלפי איש. יהודים רבים שזכו בחסדי ה' יתברך להתקרב על ידינו אל צור מחצבתם. הללו היו בראשית דרכם רחוקים מחיי תורה ומצוות, וכל מושג בסיסי לא היה להם בעולם היהדות.

חז”ל הקדושים גילו לנו כי “במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד” ואכן, הם זכו להיות בעלי תשובה אמיתיים, הנזהרים בקיום תורה ומצוות קלה כבחמורה. אשריהם! יהודים יקרים אלו אף משפיעים על סביבתם מן האור הרוחני העצום שבקרבם. ועל כך מודה אני לה' יתברך יום יום שעה שעה, שזיכני ברחמי להיות שלוחו של מקום לקרב לבבות תועים אליו. ראו נא את אותם בני זוג יקרים ששהו על סיפונה של הספינה האיטלקית שטבעה בשנה שעברה. ברגע אחד של הבזק אור בחייהם זכו שני האנשים הללו ל”מעמד קבלת תורה” פרטי משלהם, הם זכו לשבור מחיצות כה רבות בהיותם אנשים בוגרים ומיושבים בדעתם, שלכאורה לא חשבו או תכננו לשנות בצורה כה משמעותית את אורחות חייהם. הם אמרו להקב”ה ברגע אחד של הארה “אנו בניך ואתה אבינו, אנו מבקשים לחסות בצל כנפיך ולשמור את מצוותיך, הם זכו להכנס לקטגוריה הנעלה והנשגבת של “בעלי תשובה” שאפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד במקומם. האין מן הראוי לסייע להם ולשכמותם בהקמת מקום ומרכז רוחני ראוי לשמו?

בסודי סודות מגלים לנו מקורבי בית הרב שליט”א את סיפורה של משפחה שלימה שזכתה אף היא לחסות תחת כנפי השכינה. התקרבותה של משפחה עניפה זו כולה היתה בעקבות ...קמיע אחד. לפני תקופת מה הגיעו אל הרב כמה מבני אותה משפחה חשובה, כולם יראים ושלמים והכרת פניהם ענתה בהם שחייהם מתנהלים על פי דרך התורה בטהרה. בתוך דבריהם סיפרו שאימם תחי' הגיעה לפני שנים רבות להתברך ב'קבלת קהל' שנערכה באותה העת בניו יורק. בעת הגעתה חיו היא וכל בני משפחתה חיים הרחוקים לחלוטין משמירת המצוות.

לצורך ענין כלשהו כתב הרב מספר מילים על 'קמיע' והגישו לאם המשפחה. זו הייתה תחילת דרכה בעולם היהדות, ובעקבותיה התחזקו כל בני המשפחה כולם! חלק מבני המשפחה היקרה הזאת הינם אברכים חשובים ביותר הלומדים תורה במשך כל היום כולו, ואף היא עצמה – אם המשפחה - כיום מוסרת שיעורי תורה בקביעות לנשים ומחזקת אותן בנושאים שונים. תמיד מספרת

האם לבני ביתה כיצד זכתה לעשות את צעדיה הראשונים ביהדות לאחר שהתברכה בקבלת קהל. אותו קמיע שמור אצלה עד היום, למזכרת הנס הרוחני.

כשסיפרו זאת לרב שליט”א אורו פניו באופן מיוחד, הוא האריך לתאר עד כמה ליבו מתמלא ברגשי שמחה אין קץ, וכולו מלא הודאה לה' יתברך. “זוהי ההוכחה הגדולה ביותר עבורי כי שליחות הקודש

“והווי יודע שכל מה שברא הקב”ה לא בראו כי אם לכבודו שנאמר “כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו”

(מתוך ההקדמה לפרק שירה)

ולהשיג יראת שמים טהורה - יש לעבוד עבודה רוחנית רבה ולעמול בכל הכוחות שבבירת המידות הרעות ובהרחקת דעות כוזבות ופסולות והשקפות זרות.

זהו עמל תמיד, קשה וארוך הנדרש מן האדם, אולם ללא ספק אשרי הזוכה לכך. כי מלבד שהוא זוכה לעצמו, הוא מזכה גם לאחרים לעלות ולהתעלות ביראה ובטהרה. אשרי לו בזה ובבא. כך מכל דבר בבריאה ניתן ללמוד מוסר השכל המחזק אותנו בעבודת ה'.

דבריו על נסיעתו למיאמי גילה הרב את צפונות ליבו, את המחשבות הללו שחלפו בראשו בעת שהותו במיאמי. שאיפתי היא להקים מקום מפואר לתורה זוכה לעצמו, הוא מזכה גם לאחרים בניו יורק. שם זיכו כל אלו שליבם חפץ לקרבת ה' לבוא ולהתבשר מאור התורה. בעזרת ה' יתברך יוקם בית המדרש במיאמי, וייתן מענה לכל החפצים לקבוע עיתים לתורה ולקיים “שבתי בבית ה'” בכל עת מצוא. מחשבות אלו שאפפוני בעת שהותי במיאמי הן שחיקוני במישור האישי בעמל הגדול הנדרש לצורך הקמת עוד מקום ומרכז רוחני בעיר מיאמי ובעוד מקומות נוספים. להמשיך ולהשקיע את כל כוחי ויכולתי למען חיזוק עמך בית ישראל תפילתי יזה מעומק הלב שלעולם לא ייטשנו ה' ולא יעזבנו, שנזכה על דבר כבוד שמו להוסיף ולחזק את מבצרי התורה הקדושה, לרומם את שמו יתברך שיכירו כולם במלכותו, עדי נזכה ליום שבו יקוים בנו הכתוב לאמור “והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד”.

“התנים הגדול הרובץ בתוך יאורי”. התבוננות בתניני הענק סיפקה לרב שליט”א תשובה מקורית ומפתיעה לשאלה המתבקשת מדוע דימו חז”ל הקדושים את פרעה דווקא לתנין ולא לכל בעל חיים אחר? תניני ענק במשקל עצום רבצו שם, נראו כמוטלים בציד הנהר ללא כל תזוזה. מתבונן מן הצד עלול היה לטעות כי הם מתים ואין בהם רוח חיים. המפליא מכל הוא, כי גם כאשר ניסו אנשים להשליך עליהם דבר מה כדי לעוררם מתרדמתם, גם אז לא ניכרה עליהם כל תזוזה, הם המשיכו בריצתם המאובנת מבלי לנוע כלל.

התנהגותו של פרעה הרשע. דמתה מאוד לתנין: התנין איננו מגיב לנעשה סביבו, הוא רובץ על מקומו ואינו נע – כך גם פרעה הרשע היה קשה עורף ולא הסכים להיכנע, גם בראותו את המכות הקשות שניחתו על מצרים. למרות שידע כי המכות הללו באו משמים לעוררו לשלח את בני ישראל, המשיך ועמד במריו ובמרדו והכביד את ליבו העריץ. ממש כאותם תנינים שגם כשהושלכו לעברם חפצים שונים, לא נארתו לזוע ממקומם...

פרעה הדומה לתנין, מרמז ליצר הרע המקשה את עורפו של האדם וגורם לו למאן ולסרב לסגת מעמדותיו הרעות ולשוב בתשובה. כל מטרת היצר הרע היא להביא את האדם לידי שאננות. מדמה הוא לו שעמדתו נכונה היא ואין צורך שיתקדם בעבודת ה'. כך חפץ הוא להניא את לב האדם מלהתעלות בקדושה ובטהרה.

אף אחד אינו רוצה להיות “תנין”. מהי חובתו של האדם? לעמוד בפרץ! להתגבר בכל כוחו על תחבולות היצר ולהפסיק את ה”רביצה”, את השאננות מקרבנו. הכל מבינים ויודעים כי עבור השגת העושר והממון מוטל על האדם לטרוח ולעמול, כך גם בכדי יתברך לזכות לאהבת ה' יתברך

תכלית מפעל
חיי היא לפרסם
את שמו של
הקב"ה בעולם
ולהאזיב שם שמים
על הבריות.
כי כל נשמה
אשר זוכים לקרב,
מה רב השכר
הצפון בכך."

באשמורת הבוקר, כדי להשתתף בשיעור הדף היומי המתקיים שם ונמסר מפיו של הגאון הרב יוסף קלצקי שליט"א, שבית הכנסת הוא בנשיאותו. הם אף מתפללים תפילת שחרית במקום ורק אז נפנים לעיסוקיהם המסועפים.

יש לציין כי הרב קלצקי שליט"א עצמו, מוסר את השיעור בשעה שש ושלושים בבוקר, כאשר בכל בוקר הוא משכים קום בשעה ארבע לפנות בוקר בכדי להגיע למנהטן - מרחק דרך של כשעה ומחצה... אין זה דבר של מה בכך, לנסוע כברת דרך ארוכה יום יום בשעת שחרית כה מוקדמת... אך דבר לא עומד לנגד עיניהם של אותם יהודים כשרים, כי כח רצונם לתורה ולקדושה גובר על כל הקשיים המתלווים. והכמיהה הזו לתורה שכל כולה תום וטוהר, היא המעודדת אותי להמשיך ולמסור נפש, להמשיך להרבות פעלים לתורה. ואף חיזקה את רוחי לפעול גם במקומות רבים אחרים בתבל, כי לא ראיתי עוד מסירות נפש שכזו במקומות אחרים.

בראותי זאת גמרתי אומר להקים בעזרת ה' מקום מיוחד עבור אותם אנשים יקרים, ועבור רבים אחרים השואפים לנהוג כמותם. כך יוכל כל אחד להגיע אל בית המדרש בשעה ובעיתוי הנוחים עבורו ולהרוות צימאון נפשו במי התורה הזכים."

לא קלה הייתה המלאכה. כדי להקים את בית המדרש המפואר הוצרך הרב שליט"א לגייס הון עתק - בד בבד עם המשך החזקת יתר מוסדות הקודש שבראשותו ובנשיאותו בארץ ישראל ומחוצה לה, דבר הדורש סכומי כסף אדירים. הון רב נדרש עבור הוצאות הבנייה מחד, ומאידך עבור שאר ההוצאות להחזקת הכוללים החשובים, בהם יושבים אברכים יקרים וממיתים עצמם באהלה של תורה, כשהם עוזבים חיי שעה על כל המשמעות שבהם ועוסקים בחיי עולם.

כיצד עומדים בזה? מהיכן שואבים את הכוחות להשקעה כה גדולה, לעמידה מול כל הקשיים? נשאל הרב שוב ושוב. "את הכוחות לכך אני שואב תמיד מאותם תמימי דרך המוסרים נפשם עבור עולמה של תורה" עונה הרב בקביעות, ומצביע על המוני האברכים המקדישים

מעיתותיהם ומזמנם בחפץ לב למען הקב"ה. "כשרואה אני את האור הרוחני על פניהם של יושבי בית המדרש כולם - אומר אני כי כל מאמץ עלי אדמות הוא כדאי, כי זוכה אני להרבות חיילים לתורה.

מעת לעת כשהמצב הכלכלי בעולם נעשה לא קל (בלשון המעטה), נושא אני את תפילתי לבורא העולם שיעזרני על דבר כבוד שמו בזכות מסירות הנפש של כל אותם אלו הבאים בשערי המקום. תכלית מפעל חיי היא לפרסם את שמו של הקב"ה בעולם ולהאזיב שם שמים על הבריות. כי כל נשמה אשר זוכים לקרב, מה רב השכר הצפון בכך."

"זמי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (דברי הימים א' י"ז כ"א) עם ישראל הם בבחינת אחת, כי כולם ערביין זה לזה. ועל כך נאמר "כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה" (בראשית מ"ו כ"ז) ולא כתיב "נפשות" כי כל נפשות ישראל הן כמו נפש אחת.

(בשם מרן החפץ חיים זצוק"ל)

זוהי תחושת השליחות הגדולה המלווה את מו"ר שליט"א בפעילויותיו הברוכות בארצות הברית בניו יורק ואף במיאמי. כל ישראל ערביין זה לזה, ולכן למרות כל הקשיים ניצבת לה ממלכת התורה בכל עוז על עומדה, מיוסדת לתפארה.

אחריות כבדה מוטלת על כל יהודי ויהודי מאיתנו - לדאוג למצבו הרוחני של זולתו. כל מי שיש בכוחו - חובה עליו להירתם ככל יכולתו למצווה חשובה ונשגבה זו, כי כאשר יטעמו הם מצוף טעמה של התורה הקדושה, וודאי יזכו ליהנות מאורה.

מורגל על לשונו לצטט בשם התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל זיע"א, שכתב כי אומתנו הקדושה נקראת בשם "יהודים" על שם יהודה (אחד מן השבטים הקדושים) שהעברות ההדדית היתה טבועה בו - כפי שהוכיח בנוטלו ערבות על אחיו בנימין במסירות נפש של ממש. זהו סוד קיומו של עמנו, עם ישראל, כאשר כל אחד נותן ליבו ודעתו לדאוג לרוחניותו של חברו, ולא לעצמו בלבד.

אנו מצויים כעת בדור המכונה "עקבתא דמשיחא", דור שבו גובר הצימאון לתורה וליהדות. הדור שעליו נאמר (עמוס ח')

"א) "הנה ימים באים נאום ה' והשלחתי רעב בארץ לא רעב לחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'."

כלפי חוץ קשה להבחין בכך, אולם רבים מאותם יהודים המסתובבים נטולי כל סממן יהודי חיצוני, בעולם בכלל ובניו יורק בפרט, הם בגדר "תינוקות שנשבו". לב יהודי חם פועם בקרבם, רק שיש צורך להדליק את הניצוץ החבוי שבתוכם. וכל אחד שיזכה לקרב לבבות תועים לאבינו שבשמים, מה רב שכרו.

בעניין זה סיפר הרב שליט"א מעשה מפעים המוכיח זאת מעל לכל המילים: "באחד מביקוריי במיאמי, הוזמנתי לביתו של אחד מיהודי המקום, אדם אמיד ביותר ונדיב לב. עז היה רצונו וחפצו שאבוא לבקר בביתו, ניכר היה עליו שהוא מצפה בכליון עיניים להזדמנות זו. משראיתי שכן, נעניתי לבקשתו והגעתי עם הנלווים אליי לביתו. הוא הציג בפניי את הטרקלין המפואר שבו התגורר בהתרגשות גדולה, ואמר לי "כבוד הרב, כל הקומה העליונה עומדת לשירותכם!"

בכבוד מלכים הוא החווה לפניי שאעלה במדרגות המובילות אל הקומה העליונה, אולם כאשר התחלתי לעלות לשם חשכו עיניי. על הקירות היו תלויות מכל עבר תמונות שונות שאינן מתאימות לרוחו של בית יהודי כלל ועיקר... הזדעזעתי מאוד, ומיד פניתי בחזרה וירדתי אל הכניסה, שם שהה בעל הבית.

נפניתי אליו בנעימות והערתי לו על כך. ואת תגובתו התמימה לא אשכח "כבוד הרב" כך הוא אמר בעצב "אנא סלח לי שגרמתי לכם צער. לא ידעתי מעולם שישנה בעיה כלשהי בתמונות אלו ושאסור להתבונן בהן"...

כמה נחמץ ליבי בקרבי. נשאתי עיניי למרומים ואמרתי "ריבוננו של עולם, כמה אמונה תמימה יש בקרבם של יהודים יקרים אלו, בניך אהוביך. ראה היאך הם מכבדים ומוקירים תורה ולומדיה, ומאמינים בך ובעבדיך הצדיקים בפשטות נפלאה. ועד כמה מצער לראות שאינם יודעים מושגים בסיסיים בחיי תורה ומצוות".

דבר זה כשלעצמו נוסך בי כוחות עילאיים להשקיע את כל מרצי בקירוב לבבות ובחיזוק אחינו בני ישראל ברוחניות. ועלה בדעתי שדווקא בארצות הברית נחוצה לאין שיעור פעילות חשובה זו. הרי מדינה זו נחשבת כסמל

לתרבות המערב, תרבות שבה שולט החומר על הרוח ביתר שאת, לצערנו. שאיפת החיים שם להרבות עוד ועוד את הנאות העולם הזה ואת צבירת הממון. ועד כמה חשוב לחזק את רוחם של אחינו היהודים המתגוררים שם, להבין את הייעוד האמיתי שלנו כיהודים, המיוחד אותנו מכל אומה ולשון.

במקום כמו ניו יורק ניתן לחזות במראות פרדוקסליים של ממש, מציאות סותרת המתקיימת לצערנו גם בבתי יהודים.

בחג החנוכה של שנה זו (תשע"ג) ביקר הרב שליט"א בניו יורק. כזכור, השנה חלו ימי חג החנוכה סמוך ונראה לחגאות תחילת השנה הלועזית. המתבונן ברחוב בימים אלו, יכול היה לראות מחזה מוזר לכאורה. בכל חלונות הבתים כמעט דלקו נרות החנוכה, שופעי אור יהודי טהור הנמשך לאורך כל שנות ההיסטוריה היהודית, כמו מספר בלחש על הנס המופלא של ניצחון מעטים וחלשים על פני רבים וחזקים, ניצחונה של אורה של תורה.

אולם ממש בסמוך, באותו חלון, הדליקו בני הבית עץ אשוח (רח"ל) כאות לתחילת השנה הלועזית וחגיגותיהם של אומות העולם. "התבוננתי בעצב בחלונות הבתים" יספר הרב שליט"א מאוחר יותר למקורביו, "מחשבה חלפה בראשי: הנה כביכול מנסים כוחות הטומאה לרמז ולומר שניתן לשלב בין הדברים, ערבוביא של קודש עילאי לצד חולין כה נורא. כביכול ניתן להדליק בנשמתו של היהודי את הסמל החזק של כל הדורות, נרות החנוכה ולשכן בסמוך לו גם את סממני אומות העולם. בכך נראה לכאורה שכל החומריות של אמריקה הגשמית משתלבת בתוככי הרוחניות היהודית וחיי התורה הצרופים. האומנם?! והלא יודעים אנו בבירור שלעולם לא ניתן לאחוז בשני הקצוות הללו יחד. בורא העולם טבע בעולמו מציאות שבה אין אור וחושך משמשים בערבוביא, ברור וידוע לכל כי בלתי אפשרי למצוא "בן תורה" החי את חיי בהוללות ובהפקרות ונותן דגש לתאוות העולם הזה... היה זה אליהו הנביא שהכריז זאת באזני נביאי הבעל בהיותם בהר הכרמל (מלכים א' י"ח כ"א) "עד מתי אתם פוסחים על שתי

אין זה דבר של מה בכך, לנסוע כברת דרך ארוכה יום יום בשעת שחרית כה מוקדמת...
אך דבר לא עומד לנגד עיניהם של אותם יהודים כשרים, כי כח רצונם לתורה ולקדושה גובר על כל הקשיים המתלווים. והכמיהה הזו לתורה שכל כולה תום וטוהר, היא המעודדת אותי להמשיך ולמסור נפש, להמשיך להרבות פעלים לתורה. ואף חיזקה את רוחי לפעול גם במקומות רבים אחרים בתבל, כי לא ראיתי עוד מסירות נפש שכזו במקומות אחרים.

הסעיפים? אם ה' האלהים - לכו אחרינו!
ואם הבעל - לכו אחרינו".
הרהורים נוגים אלו הביאו את הרב
(כדרכו בקודש) לחשיבה חיובית: "דבר
זה כשלעצמו מחייב אותי ביתר שאת
להרחיב את גבולות הקדושה בארצות
הברית בכלל, ובניו יורק ומיאמי בפרט. עז
רצוני בסייעתא דשמיא להגדיל ולהגביר
את כוחות הקדושה אשר יעמדו איתנים
נגד רוחות הזמן הסוערים וינצחו את
חשכת היצר".

●
"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות י"ד ל"א)
"תורה צווה לנו משה מורשה קהילת
יעקב" (דברים ל"ג ד'). "מורשה" מלשון
ירושה, כי בעסק התורה הקדושה זוכים
להתחבר לאורו של משה רבנו ע"ה.
תורה ואמונה שני יסודות העם היהודי
המה לאורך כל הדורות.

(מתוך כתבי קדשו של כבוד
מורנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א)

בעת קבלת הקהל במיאמי הגיעה
למקום אשה אחת ממשפחת לוש הי"ו,
וביקשה מהרב שליט"א ברכה בזכות
אבותיו הקדושים. היא לא באה בשל
סיבה מיוחדת, רק ביקשה ברכה כללית
להצלחה ולא עבור משהו מסוים. אולם
הרב הפתיעה וברכה במשמעות פרטנית
יותר: "יהי רצון שבורא העולם ימתיק
מעליכם את הדינים, ותתבשרו בבשורות
טובות".

האשה התפלאה מאוד למשמע הברכה,
ואף חרדה לנפשה. "מדוע כבוד הרב
מברכני בברכה שכזו, והלא הכל בסדר
אצלנו ב"ה"?... אך מיד חיזקה את ליבה
שברכת הרב נובעת מליבו הטהור ובזכות

אבותיו הקדושים זיע"א - בוודאי לא
בכדי נאמרה, ועל כן ענתה "אמן" בכוונה.
למקורבי הרב שתמהו מדוע שינה הרב
מבקשתה לברכה כללית סח הרב כי אף
הוא עצמו אינו יודע להסביר זאת "חש
אני שמשמים כיוונו שאומר כך".

האשה פנתה לדרכה, והדבר נשכח מלב
הרב והנוכחים אך לא לזמן רב. למחרת
היום התייצבה האשה שוב במקום הפעם
היתה נרגשת כולה. "נס עצום ונפלא
התרחש לי ולבני ביתי בחסדי הבורא
יתברך" אמרה לכל מי שהסכים לשמוע
מיד גוללה את סיפורה במילים נרגשות:

"לאחר שזכיתי להתברך מפי הרב
שליט"א, פניתי לנסוע עם בני ביתי
למקום מסוים. עלינו כולנו אל הרכב
והנהג פתח בנסיעה. בעיצומה של הדרך
אירעה לנו תאונה קשה ומחרידה רח"ל
בנסיבות שאינן ברורות. הרכב נטה לצד
הכביש, התהפך ו...התרסק לחלוטין.

כוחות ההצלה שהוזעקו למקום
הזדעזעו למראה הרכב שאיבד את צורתו
כליל, למראה העיניים ברור היה כי הגרוע
מכל אירע ואיש מנוסעי הרכב לא נותר
בחיים, ה' ירחם.

הם התקרבו מתוך הבנה שעליהם
לחלץ כעת גופות רח"ל אולם מה מאוד
נדהמו לראות כיצד כולנו, כל יושבי הרכב
נחלצנו מן המכונת בריאים ושלמים!!!
איש מאיתנו לא נפגע כלל, ויהי הדבר
לפלא ולקידוש ה' עצום על השגחת ה' על
בריותיו.

"בטוחני" סיימה האשה את סיפורה
המפעים "כי ברכת הרב שליט"א שיומתקו
מעלינו הדינים בזכות אבותיו הקדושים
זיע"א, עמדה לי ולמשפחתי להינצל
מרוע הגזירה. ובכח אמונתי בברכה, זכינו
שיומתקו הדינים מעלינו, וחיינו ניתנו לנו
במתנה מאת ה' יתברך"...

בשיחות עמו לא שוכח הרב
אף פעם את חובת הכרת הטובה
העצומה שאותה הוא רוחש
לבעל הבית הנדיב היקר ר' משה
חיים פנצאר שליט"א ש"בכל
עת הגיעי לארצות הברית,
פתח הוא את דלת ביתו לפני
בשמחה ובמאור פנים. הוא סייע
לי בחפץ לב ככל יכולתו להפיץ
מעיינות תורה בקרב החסידים
בבורו פארק".

ברטט וסילודין מזכיר הרב
שליט"א את הביקור שערך
בעבר במעונו הקדוש של
האדמו"ר מבאבוב (הקודם)
כ"ק רבנו שלמה זצוק"ל זיע"א.
שאמר לו בפי קדשו הטהור
"שמח אני מאוד שבאתם לכאן
לחזק ולעודד את אחינו היקרים
בתורה ובמוסר. ודעו כי משמים
הקדים ה' יתברך את בואו של
בעל הבית שלכם הנה, כדי
שיסייע בעדך בעזר שיש בו
ממש להאיר את הלבבות בתורה
ובמצוות".

באותה נשימה מצרף הרב
ברכה משלו "מברך אני אותו
שישלם ה' כפעלו הטוב ותהי
משכורתו שלמה מאיתו יתברך,
ויזכה שיתמלאו משאלות ליבו
לטובה ולברכה".

לא פשוטה היא המציאות
שבה יהודי בעל עסקים
מסועפים נוטש את עסקיו
ומתמסר לאירוח הרב או לארגון
כל הכרוך בביקורו של הרב בניו
יורק רבתי. בראשה של רשימת
יהודים יקרים אלה, הראויים
לכל הכבוד והיקר, ניצב גם שמו
של "בעל הבית שלי" – כהגדרתו
של הרב שליט"א, נאמן בית
רבנו חיים פינטו זצוק"ל זיע"א
- רבי משה מסינגר שליט"א.
הוא ובני ביתו מוסרים נפשם
ללא כל תמורה עבור עבודת
הקודש - הקמת מוסדות "אורות
חיים ומשה". "אני נושא תפילתי
לבורא העולם שיחיש ישועותיו
וישלח לבנו ר' ישראל ברוך הי"ו
רפואה שלמה בקרוב".

אומר הרב לכותבי השורות
מתוך רגש עז של הכרת הטוב
אמיתית.

בסימן טוב

ובמזל טוב

תשית לראשו עטרת פז

ב"ה

ברכות מאליפות
מעומקא דליבא
נשגור קמיה פאר דורנו,
המעמידנו בקרן אורה זו תורה,
מאיר נתיבותינו ומיישר אורחותינו,
מאלפנו בינה, בעומק משעולי התורה
ומדריכנו בדרך העולה בית א-ל במסירות אין קץ
ראש משביר, זורע צדקות ומצמיח ישועות
בזכות אבותיו הקדושים, צדיק יסוד עולם
עמוד התורה והחסד בדורנו מורנו ורבנו הגאון הצדיק

רבי **דוד חנניה פינטו שליט"א**
ראש ממלכת התורה

ולנוות ביתו אמה של מלכות מהני נשים

דקא זכיין **הרבנית תליט"א**

העומדת לימינו במסירות אין קץ

להעמיד ביתם הגדול על אדני התורה והיראה

לרגל השמחה השורה במועדים
בעת אירוסים בנם יניק וחכים אב בחכמה ורך בשנים,
חריף ובקיא ומשנתו זך ונקי, בנם של קדושים
אראלים ותרשישים, זרע אדירים הבחור החשוב

כמר **יואל יחיא שלמה** שיחי' לאוי"ט

יתן ר' את האשה הבאה אל ביתו כשרה רבקה רחל ולאה
ויהיה זה המעון מקום של שלום ורוח נחת
לכל בני המשפחה הכבודה.

יאריך ר' חיי מורנו ורבנו שליט"א על ממלכתו
ברוך נחת יהודית אמיתית כשאיפת ליבו הטהור.
וראה בנים לבניך בעזה"ר.

ולא יעדי עביד שולטן מביתו נווה קודש.

המברכים בכל לב

רבני ואברכי ישיבות וכוללים

קהילת "אורות חיים ומשה" אשדוד • קהילת "פניני דוד" ירושלים
ישיבת "תורת דוד" אשדוד • קהילת "אור חיים ומשה" פריז
כולל "אורות מאיר ורפאל" פריז • קהילת "אור חיים ומשה" ליון
קהילת "קול חיים" רעננה • בית מדרש "פניני דוד" אשדוד סיטי
חברת פינטו, ארגנטינה • חברת פינטו, ניו יורק

חג פסח בבית משפחת פינטו

האמונה והחינוך

לכל שאלה - תשובה

בכך פחיתות כבוד חלילה, הוא עשה זאת מתוך רצון להשתתף בגופו בהכנות לחג החירות, שנשב כולנו בליל הסדר ונחוש כבני חורין של ממש.

צעיר הייתי לימים בעת שנסעתי ללמוד בישיבה הקדושה, אולם בזכות התכונה הרבה שרששה בבית לקראת החג - רישומם של הדברים עודנו חקוק בליבי. ההכנות לחג התקיימו בו זמנית גם מכיוונה של אמנו תחי'. בימי החג אכלו אך ורק פירות וירקות טריים ומאכלים שהוכנו בביתנו בלבד. את הכל היתה אמא מכינה בידיה ממש. כל זאת מלבד המצווה והחובה שבבדיקת הבית מחמץ של ממש.

הבדיקה עצמה, בליל אור ל"ד בניסן, היתה נערכת ביסודיות רבה, אבא היה עורכה בעצמו ואנו, הילדים, היינו הולכים אחריו מחדר לחדר ומפינה לפינה. זו היתה חוויה מיוחדת!

רושם בל ימחה הותיר בנו המעמד שבו היה אבא עומד בעת שריפת החמץ, להבות האש מרצדות למול פניו הקדושות וכולו אחוז בהתלהבות של מצווה. ראינו שהוא אחוז באותה העת בעשיית מעשה של אמונה טהורה, אמיתית, בבורא העולם שציווה לשרוף את פיסת הלחם הזאת ואנו בניו רחומי מקיימים את רצונו באהבה רבה. המעמד הזה החדיר גם בנו אמונה.

חג החירות הוא היום שבו יצאנו ממצרים. לכאורה מתבקש היה שהחיוב הגדול ביותר בליל הסדר יהיה "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", אולם עיון בדברי התורה מגלה כי החיוב הגדול ביותר הוא "והגדת לבנך".

ה'הגדה' נקראת כך מפני שכל כולה הגדת דברים, המיועדת בעיקרה לאוזני "בן ובן בן".

אפופים בניחוח עשיר של 'מסורת אבות' ישבנו לשיחה מלאת תוכן וזכרונות נוסטלגיים עם מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א. שיחה על 'בית אבא' – אביו הרה"צ רבי משה אהרן פינטו זצ"ל, על ההכנות לחג הפסח ועל החג עצמו. רווית געגועים היתה השיחה הזאת, כל כולה התרפקות על עבר שהיה ואיננו, אולם בה בעת מלאה היתה בהדרכה, בהתווית דרך – כזה ראה וקדש!

כשהצדיק טיפס על סולם

כיצד הכינו את הילדים בבית לליל הסדר? כשמדברים על ליל הסדר חשוב להתייחס תחילה להכנות לקראתו: בהכנות לחג הפסח השתתפו כל בני הבית ובראשם מו"ר אבי זצוק"ל. אני זוכר את אבא עליו השלום שהיה נוטל מברשת וצבע ובכבודו ובעצמו היה מטפס על סולם, מסייד וצובע את הבית כולו לכבוד הפסח. אבא לא ראה

הדרך הנכונה היא להמחיש את הדברים לבן בליל פסח. זה מה שאבא עליו השלום היה עושה.

בשונה מהנהוג היום, אנו - הילדים, לא היינו שואלים שאלות. היום אני מבין את עומק הדברים: הילדים הקטנים לומדים כבר מגיל רך ביותר לשאול 'מה נשתנה'. בליל הסדר הם נעמדים ומדקלמים את הנוסח המופיע בהגדות. אולם האם הילדים 'מרגישים' את השאלות הללו? האם הן אכן קשות ומציקות להם, או שמא "אם אני לא אשאל - אבא יתבייש"...

אבא היה אומר בעצמו את ה'מה נשתנה' ומיד שואל את השאלות הללו בערבית, מסביר לנו את תוכן השאלות בהבנה המתאימה לגילנו, מעורר בנו את הרצון למצוא תשובות לאותן שאלות, ומכריז שהנה הנה אנו קוראים את ההגדה ובה נמצא את התשובות לשאלות הללו.

ברגע אחד גדול היתה נשמעת בקול גדול אמירת 'עבדים היינו' שכל כולה תשובה לשאלות והתמיהות שהתגבהו בהסברו הנפלא של אבא זצ"ל (את יתר ההגדה היינו קוראים בשקט והוא בקול רם).

זוהי הנקודה המרשימה ביותר שזכורה לי מכל ליל הסדר בבית אבא, אותה לא אשכח לעולם. זה כיוון חינוכי שנותר בליבי עד היום וזה חשוב לי מכל הדברים האחרים.

מה היה מהלך הסדר כולו?

אבא היה אומר את ההגדה כולה בלשון הקודש, אך חוזר מיד על כל דבר ודבר ומתרגמו לשפה הערבית - מרוקאית. כך הבנו כל מילה ומילה שנאמר, אך חשוב מכך - הצורה שבה היה אבא

מתרגם את ההגדה היתה כל כך נפלאה! כל תיאור שהיה יוצא מפיו היה נכנס ללבנו בעוצמה אדירה באהבה עצומה.

הרב שליט"א מפליג בדמיונו אל מחזות אחרים, ניכר שהוא חווה את הדברים מחדש, רואה בעיני רוחו את אביו הגדול זצ"ל כשהוא עושה את 'חץ': באיזו הדרת פנים אבא היה חוצה את המצות, באיזו התרגשות! היינו מהופנטים למעשיו, חשים כמי שרואים בעיניהם ממש את קריעת ים סוף.

בביתנו לא היה מושג של 'גניבת האפיקומן', הכל היה נשאר על השולחן (לא לימדו אותנו לגנוב...). לימדו אותנו להבין, להמחיש לעצמנו את ההגדה. זה הותיר את כל הילדים ערים ודרוכים עד לסוף עריכת הסדר.

אצל בני מרוקו ישנו מנהג של אמירת נוסח "בבהילו יצאנו ממצרים" במנגינה מיוחדת, במעמד מעורר התרגשות. כשאבא היה משורר את ה'בבהילו יצאנו' תוך סיבוב הקערה על ראשינו כנהוג, כשהיה אומר את הנוסח הנלווה שמתאר בערבית את עיקרי יציאת מצרים, חשנו ממש כאילו שאנחנו עצמנו יוצאים ממצרים, הרגשנו באותו רגע את קיום מאמר חז"ל "חייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים". ראינו זאת על פניו של אבא.

החווייה העמוקה הזאת נותרה חקוקה עמוק בלבנו, יחד עם כל המעמד העצום של ה'חץ', 'אכילת האפיקומן', 'ארבע הכוסות' וכל היתר.

בסיומו של ליל הסדר מגלים היינו, בכל שנה מחדש, כיצד כל התמיהות והקושיות שמתחילת הסדר נעלמו ונפשטו להן בהסבריו הנפלאים של אבא.

לראות את אליהו הנביא

לשיא אמיתי הגיע ערב ליל הסדר בעת שאבא היה ממלא את הכוס של אליהו וברגש אמיתי מכין אותנו "עכשיו פותחים את הדלת לכבוד אליהו הנביא", באיזו אמונה ובכמה התרגשות היה ניגש לדלת ופותח...

קולו של הרב שליט"א נישא בהתרגשות: היינו הולכים אחרי אבא אל הדלת, בעת פתיחתה היה אומר "ברוך הבא אליהו, ברוך הבא! הכנתי לך מקום לשבת". אנחנו היינו מסתכלים, מתבוננים ומחפשים אך לא רואים שום דבר. היינו שואלים את עצמנו 'האם אבא רואה משהו?' רק מאוחר יותר העזנו לשאול אותו "אבא, אתה רואה משהו?"

אבא הביט בנו בעיניו הרחומות והשיב בשאלה "אתם רואים?" השבנו כמובן שלא, "אנחנו לא רואים כלום". ואז היה אבא מישיר מבטו אלינו ואומר באהבה רבה "בעזרת ה', כשתגדלו, אתם תראו אותו. גם אתם תזמינו אותו לבית ותעשו כמו שאני עושה. אתם תזכו לראות אותו ותכינו לו כוס יין כי בלילה הזה כל המלאכים באים עם אליהו הנביא, רואים איך עורכים את ליל הסדר של פסח ואחר כך הולכים להקב"ה ואומרים לו "ראה את בניך - עם

שיא אמיתי היה בליל הסדר,

עת שאבא היה ממלא את הכוס

של אליהו וברגש אמיתי מכין

אותנו "עכשיו פותחים את

הדלת לכבוד אליהו הנביא",

באיזו אמונה ובכמה התרגשות

היה ניגש לדלת ופותח...

היינו הולכים אחרי אבא אל

הדלת, בעת פתיחתה היה

אומר "ברוך הבא אליהו, ברוך

הבא! הכנתי לך מקום לשבת".

כוחה של אמונה!

במשך עשרות בשנים, מידי יום ביומו, הקפיד הצדיק הקדוש רבי משה אהרן פינטו זצ"ל על עניין נשגב: בכל יום היה מדליק כ-50 נרות בכוסיות מיוחדות שבהן היה ממלא שמן זית. הוא היה מדליק את הנרות הללו לעילוי נשמותיהם של צדיקים רבים שאת שמותיהם היה מזכיר בזה אחר זה בפיו הקדוש. בעת הזכירו את זכות הצדיקים היה מפרט גם את בקשות וצרות עם ישראל שהיו באים אליו. כבן המתחטא לפני אביו היה מעתיר בתפילה על פרטי פרטים מכל הבעיות והצרות שהוגשו לפתחו, מוריד דמעות של ממש עבור אחיו שבכח אמונתם הגיעו וביקשו ממנו שיעורר עליהם זכות אבותיו וזכות כל הצדיקים.

הקפדה מיוחדת היתה לו על הדלקת נרות בימי הילולת צדיקים מסויימים, בימים אלה היה מזכיר את זכותם בסילודין ומעטיר בתפילות רבות שזכות צדקותם שתעמוד לכל הזקוקים לישועה באותה העת.

ביומא דהילולא של הצדיק הנודע רבי דוד בן ברוך זיע"א הדליק הצדיק לשם שינוי נרות העשויים משעווה. לאחר שעלו השלהבות בנרות החל רבי משה אהרן להתפלל כדרכו, והנה, לא חלפו יותר ממספר רגעים, ונר אחד נפל על ידיו ועל חליפתו של רבי משה אהרן.

לאחר ששככה ההמולה, האש כובתה והכל שב למקומו התיישב הצדיק לעיין במחשבתו, תמה היה "מדוע זה קרה? וכי זו תורה וזו שכרה?"

דרכם של צדיקים לעיין במעשיהם כאשר מתרחשת תקלה במעונם, הם אינם מניחים לכיסוי ה'טבע' (כגון "נשבה בדיוק רוח חזקה", או "השלחן היה עקום ולכן הנר נפל") להסיח את דעתם מן ההתבוננות הנדרשת על כל צעד ושעל ובעקבות כל מאורע.

באותה העת היו בניו שליט"א עודם צעירים שטרם נישאו, אולם כבר מילדותם הורגלו אף הם לחיות במושגי אמונה גבוהים מהרגיל, מינקות הושרשה בהם ההבנה שאכן כל מעשה ומאורע המתרחש בעולם מכון ומחושבן במדויק מאת בורא העולם המושגי על בראיו תמיד. בנו הגה"צ רבי חיים שליט"א ראהו בכך וניגש לשאלו "אבא! מדוע הדלקת היום נרות משעווה ולא משמן זית, כמו כל יום? שמא מפני כך אירעה לך תקלה זו..."

בניו של הרב החלו לנחמו בכיוון זה, ולדבר על ליבו שלא ידאג ר"מ הסתם היה זה לכבוד הצדיק רבי דוד בן ברוך זיע"א שכבודו לא יפגע מחמת השינוי שבהדלקת הנרות משעווה ולא בשמן זית. בנו רבי חיים שליט"א ראה שדבריו אינם מיישבים את דעת אביו הגדול במלואה ועל כן הוסיף ואמר "אבא! אל תדאג, בטוחני שזוהי הסיבה האמיתית לתקלה שהיתה היום. ברור ונהיר לי גם שהצדיק בעל ההילולא גם ידאג ממקום שבתו בישיבה של מעלה שישולם לך על הנזק עוד היום..."

בתוך דיבורם הפך נושא התשלום על הנזק למעין סימן לכך שאכן רק כבודו של הצדיק בעל ההילולא הוא שגרם למאורע, ומשקבל עליו רבי משה לתקן את הדבר – ישולם לו גם הנזק.

הערב רד ורבי משה עודנו מודאג, הוא פונה לבנו ואומר לו "ראה, הנה הגיע הערב והוא לא שילם לי..." והמשיך ללמוד כשעננת דאגה מרחפת על פניו הקדושים.

לקראת חצות, נשמעו לפתע נקישות על דלת הבית. בני הבית התעוררו משנתם וניגשו לפתוח. בפתח הבית ניצב לו 'אדון איסימני' ובידו חליפה ומעטפה של כסף עבור הרב... **כוחה של אמונה!**

אבותיכם הקדושים, זכות אבות המתקיימת בכח האמונה.

אני לא מתפעל מהניסים שאני שומע בכל יום, בעיני הנס הגדול ביותר שיכול להתרחש הוא כשאדם אינו מושפע מהשפעת הרחוב! ברחוב קיימת הסכנה הגדולה, כל אדם שקם בבוקר להתפלל צריך לזכור שהיצר הרע הוא חזק ורוצה למנוע מהאדם להתפלל. כל התגברות של האדם היא נס אדיר, נס גדול!

כל בחור ישיבה שיושב ולומד תורה היום הוא נס נפלא, זה לא פשוט לשבת וללמוד תורה מול כל הפיתויים שבחוץ.

בחור שאין לו סלולרי בכיסו ויושב ולומד – האם זה לא נס?

אדם שיושב וקובע עיתים לתורה – האם זה לא נס?

אדם שזוכה לשמירת העיניים – האם זה לא נס? אלה הם ניסים! אנשים לא מדברים על כך, אך אלה הם הניסים האמיתיים.

כדי לזכות לניסים כאלה עלינו לנהוג כדברי רבי מאיר: 'לאכול את הפרי ולזרוק את הקליפה' - זו התקופה שלנו. התקופה שלנו דומה לפרי וקליפה המעורבבים ודבוקים יחד. אתה נכנס לבית הכנסת ובמקום להתפלל, להוציא תפילה מהפה שלך נכנסת לתמונה "הקליפה" והוא מלוכש בצלצול של טלפון סלולרי, מחשבות רעות, כעת עליך להפריד את הקליפה מהפרי...

כל אדם הנכנס לבית המדרש חייב לזכור להשאיר את הקליפה בחוץ. אם בכיסו של האדם נותרים הסלולרי, הכסף, הצ'ק וכל המחשבות על הדברים שבכיס - איך אפשר להפריד את הלימוד מהקליפה? רק אדם היודע לזרוק את הקליפה ולשמור את הפרי מצליח. זה הנס הגדול ביותר בדורנו ומי שזוכה לזה הקב"ה פותח לו את כל השערים וכל מה שיתפלל יתקבל בשמים.

כל מהות החג הזה היא אמונה, חינוך לאמונה, עלינו להכניס ולהחדיר את האמונה לראש וללב. כך יזכו גם בנינו היקרים והאהובים לעמוד מול ההשפעות הרעות, כך יזכו אף הם לנס הגדול של הפרדת הקליפה מהפרי. הם יראו ניסי ניסים כל יום, השפעה גדולה מאוד.

כתוב 'אין בן דוד בא עד שכל הדור זכאי או חייב' - זו מציאות בלתי אפשרית, הדור שלנו הוא מעוררב - טוב ורע, אבל אין לנו אלא דברי בעל התניא הקדוש שמסביר שדברי חז"ל 'אין בן דוד בא עד שהדור זכאי או חייב' - אינם מכוונים על הכלל, על הכלל אי אפשר, אי אפשר שכל הכלל יהיה חייב או זכאי, אלא שכל אדם יעבוד על עצמו שיהיה זכאי בעזרת ה' ואם לא יעבוד על עצמו - אז יהיה חייב.

יתן ה' יתברך שנתחזק בתורה וביראת שמים ובזכות כל הברכות ה' יקבל את תפילותינו ונקבל את משיח צדקנו, שהקב"ה יסייע בידינו שנזכה להיות מאמינים באמונה שלמה, בלי שום טעות - שלא נבוש בעולם הזה, שלא יגידו לנו חס ושלוש שהאמונה שלנו לא היתה שלמה. שכל אחד ישתדל להפריד הפרי מהקליפה ולהיות זכאי ככל יכולתו ובזכות זה נזכה לגאולה שלמה אמן כן יהי רצון. •

קנו את המידה הזאת בעומק לבבם - איש לא יוכל להזיז ממנה, זה הפך להיות חלק מעצמם - בבחינת 'כל עצמותי תאמרנה', זה כבר "עצם מבשרי".

הכל תלוי בדרך שבה מעבירים ומוסרים. "משה קיבל תורה מסיני ומסרה..." - ה'מסירה' שמשם העביר ליהושע נתקיימה לדורי דורות. כך גם אם האדם משוכנע באמת, מאמין באמונה שלמה אז המסירה גם היא משכנעת והיא נתקיים.

ה'מסירה' שהועברה אלינו בידי אבותינו באמונת ה' היתה מתוך הלב, בדעה צלולה, זה הביאנו לכך שגם אנחנו מאמינים באמונה שלמה - מאמינים בני מאמינים.

כעת התפקיד שלנו הוא להעביר הלאה - "תורה צוה לנו משה - מורשה קהילת יעקב". כפי שהוא מסר לנו את התורה אנחנו גם מעבירים אותה הלאה.

בביתכם נשמעו דברים רבים שמעל לטבע מהנהגותיו של מו"ר אביכם ומהנהגותיהם של אבותיכם למעלה בקודש. האם עסקו בדיבור עליהם? האם היתה התייחסות של אבותיכם למקרים שבהם הגיעו אנשים וסיפרו על ניסים שהתרחשו "בזכות הברכות"?

המעשים של אבותינו, ההנהגות שלהם, הדיבורים ביחס למעשים שהתרחשו סביבם - היו פשוטים.

אנשים מספרים על ניסים ונפלאות שנעשו להם בזכות צדיקים, בשלב כלשהו אנו מפסיקים לצאת מגדרנו לנוכח הניסים שעשו אבותינו - מידי יום אני שומע ניסים ונפלאות שכאלה - לאחד אין ילדים, לאחר יש ילדים, אך לדאבון לב הוא חלה בסרטן... באפשרותי לכתוב ספרים של ניסים שאני שומע בזכות אבותי הקדושים כל הזמן.

הניסים הללו מתרחשים בזכות אבות המתקיימת ומסייעת לאנשים בכח האמונה של האנשים עצמם!

הרב שליט"א שוקע לפתע בהרהורים ולבסוף ממחיש את דבריו "לפני זמן מה הגיעו אלי וביקשו ממני ברכה לרפואתו של יהודי פלוני.

רק מאוחר יותר התברר לי שהלה לקה בעיניו והתעווה. בעת שביקשו את הברכה לא סיפרו לי מה היה לו, אך קביעת הרופאים באותה היתה שהוא איבד את ראייתו!

הוא קיבל ברכה וקיבל גם עיצה. זמן קצר לאחר מכן הגיעה אלי רעייתו וסיפרה שהרופאים לא מבינים כיצד זה קרה, אך לפתע פתאום הוא רואה!

אמרתי להם "אבל לא אמרתם לי שהוא עיוור!" ענו לי "אם היינו אומרים לך שהוא עיוור - היית מתפלל פחות טוב, ולכן העדפנו לא לגלות לכם שאבא לקה בעיוורון, כדי שתתפללו עליו טוב בזכות

הנוגע לעצמו של רבי חיים פינטו זיע"א

(הראשון, המכונה 'הגדול', כדי להבדילו מנכדו זצ"ל) ידוע ומקובל בידינו שלא ישן כל הלילה, מסתמא שהיה יושב ולומד את ההגדה עם חבריו.

היום אני מנסה להשריש בבנים שלי את מה שקיבלתי מאבי. מה שקיבלתי מאבא היה ועודנו נטוע עמוק עמוק בליבי, תפילתי מעומק ליבי שגם הבנים שלי חשים את שאני חשתי בבית אבא... זה תלוי בהם (וגם בי) - איך הם קיבלו את זה. השאלה הבאה עומדת על לשוננו, אך

כיצד שואלים אותה? הרב מתחייך ומקדים בתשובה: גם הבנים שלי שאלו אותי כמובן "אבא, האם ראית את אליהו הנביא בעת שאמר "ברוך הבא אליהו", הזמנת אותו להיכנס ומזגת לו את הכוס של אליהו?" כששאלו אותי את השאלה הזאת זכרתי את מה שאבא אמר לי ואמרתי להם בעזרת ה' אתם עוד תגדלו, תראו ותזמינו אותו לביתכם...

עתה הם גדלו, האם הם רואים אותו? האם אני ראיתי אותו? האם אבא שלי ראה אותו? אף אחד לא ראה אותו בעיני בשר, אלא בכח האמונה שלנו, זו האמונה! וכמו שאומרים חז"ל אע"פ שאיני רואה מזל רואה. "אמונה" שייכת במה שאנחנו לא רואים. בדרך כלל אנשים מאמינים במה שרואים, אך הצינוי שלנו הוא להאמין גם במה שאיננו רואים. זו מהות האמונה.

מהי הדרך נכונה להקניית אמונה?

בצורה שבה חוקקים את האמונה בשורשי הילדים - כך זה גדל איתם, אם הם

ישראל, כיצד הם חוגגים את הגאולה, מתוך ציפייה לגאולה ואומרים לשנה הבאה בירושלים".

היינו ממשיכים את סדר ההגדה עם תקווה שאי פעם נגדל ונראה את אליהו הנביא...

כך זה נמשך ועכשיו אכן גדלנו, נישאנו וכבר יש גם לנו ילדים ונכדים. כעת אנחנו מנסים להמחיש לילדינו את מה שאבא שלנו המחיש לנו באמונת ה', כי חג הפסח הוא חג האמונה, הוא החג שכולו הכנה למתן תורה.

כל שורש היהדות טמון בחג הזה, מי שהפסיד את האמונה בחג הזה הפסיד את קבלת התורה. זוהי נקודה מאוד גדולה וחשובה, עד כדי כך שהאר"י ז"ל אומר כל מי שנזהר במשהו בפסח מובטח לו שיעבור שנה בלא חטא. אם אנחנו עושים כל כך הרבה עברות במשך כל השנה זה סימן שאולי לא הרגשנו את מהותו האמיתית של חג הפסח במשהו, אולי החסרנו משהו...

צדיקים קדושים שמרגישים מה זה 'פסח', אינם מפסידים ולו דקה אחת בחג הפסח - ובוודאי שהם אינם חוטאים כל השנה.

כך נראה ליל הסדר אצלנו, בבית אבי וכך גם אצל אביו רבי חיים פינטו זצ"ל ובאופנים דומים גם אצל רבתי הקדושים. יתכן בהחלט שכך נראה ליל הסדר בביתו של מר זקנינו הקדוש רבי חיים פינטו הגדול זיע"א... אני לא יודע איך הוא היה עורך את הסדר ואומר את ההגדה עם ילדיו הקטנים... ברור לי שאמונה כגון זו שהיתה נמסרת לנו מקורה ושורשה בהררי קודש, ברגש עמוק ועז שעבר מדורי דורות במשפחתנו ולמעלה בקודש. כבדרך אגב מציין הרב שליט"א כי בכל

ברכה האילנות

עם בוא חודש האביב מתעוררת הבריאה מתרדמת החורף עונת השלכת בה ניצבים האילנות ללא עלים ירוקים, תקופה האביב הינה חידוש הטבע, וכך שורר החכם מכל האדם בשירתו "כי הנה הסתיו עבר, הגשם חלף הלך לו, הנצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו".

(שיר השירים ב יא-יב)

חודש ניסן - החודש הראשון לחודשי השנה בו עולים ופורחים האילנות, חכמינו ז"ל קבעו לברך ברכה על יצירה חדשה זאת בחודש ניסן, וכך הוא נוסח הברכה 'שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם'.

(ברכות מג ע"ב, שו"ע או"ח סימן רכו).

דינים ומנהגים רבים קשורים לברכה זאת, במאמר שלפנינו נכתוב אודותיה מפי ספרים וסופרים.

הרב רפאל הכהן רבי

הרב רפאל הכהן רבי

כתבו הפוסקים שראוי להזדרז ולברך ברכת האילנות עוד בראש חודש ניסן שמא יפלו הפרחים ומצוה הבאה לידך על תחמיצנה. (שו"ע שם ועיין במש"ב שם סק"ד), ובבן איש חי בהגדה של פסח אורח חיים (הלכות ברכת האילנות אות יא). עוד כתבו המקובלים מכיון שבברכה זאת מתקנים את הנשמות המגולגלים באילנות יש להיזהר לברכה בזמנה 'עין כי הנשמות מחכות לישע'. (ספר ברכת האילנות הנדפס בכלכותא) אם ליבלבו האילנות קודם חודש ניסן נחלקו הפוסקים אם מותר להקדים ולברך את הברכה, יש הסוברים שחודש ניסן הוא בדוקא, עיין בברכי יוסף (או"ח סימן רכו אות ב) שכתב 'ואני שמעתי דברכה זו על דרך האמת שייכא דוקא לימי ניסן'. ויש הסוברים שאפשר לברך ברכה זאת אף

בחודש אחר, עיין למחצית השקל (או"ח שם) שכתב וז"ל אורחא דמילתא נקט שאז דרך ארצות החמים ללבלב האילנות וה"ה בחודש אחר כל שרואה הליבלוב פעם ראשון מברך. אולם אם נתאחרו האילנות בהוצאת הפרחים בחודש ניסן מותר לברך אף בחודש אייר. אמנם בחודש שבט אין לברך ברכה זאת אף על פי שזו היא תחילת הפריחה של עצי השקד, שהרי אחר רוב האילנות אנו הולכים. בחוצה לארץ במדינות שעונת החורף בקיץ של ארץ ישראל, א"כ עונת הליבלוב היא בתקופת תשרי, על כן מברכים ברכת האילנות בחודש בתשרי. ואולם בן ארץ ישראל שבירך בתקופת ניסן והיה בחו"ל בתקופת הליבלוב שם, לא יברך שוב, מכיון

שברכה זו נתקנה לברך פעם אחת בשנה. (עיין בשו"ת הר צבי חלק א סימן קיח). בשנה מעוברת אם יש ספק אם ישאר בניסן הפרחים מותר לברך בחודש אדר. עיין בספר בירך את אברהם (סימן סה אות ג)

בשבת ויום טוב

מעיקר הדין מותר לברך ברכה זאת בשבת ויום טוב, אולם יש החולקים וטעמם עימם משום חשש שיבוא לידי איסור תולש, עיין לבן איש חי בספרו אורח חיים על הגדה של פסח (הלכות ברכת האילנות אות ח) ואולם רבו החולקים עיין שו"ת לב חיים (או"ח ח"ב סימן מד) שהביא ראיות דאין בזה חשש איסור תולש שהרי בשו"ע או"ח (סימן שלו סעיף י) נפסק דהדס מחובר מותר להריח בו ואין חשש שמא יבוא לתלוש.

והמקובלים הוסיפו טעם נוסף לאיסור לברך ברכת האילנות בשבת ויום טוב משום איסור ברירה, שע"י הברכה בורר את ניצוצות הקדושה מן הצומח. (כף החיים סימן רכו אות ד). אולם פוסקי האשכנזים אשר אין להם עסק בנסתרות רבו בתמיהות על ענין זה ודחו בשני ידים את האיסור לברך בשבת משום חשש בורה, עיין בשו"ת בצל החכמה חלק ו סימן לו אות ט). ואולם המעיין ישר יחזה לגאון המקובל בעל הישכיל עבדי (חלק ח בהשמטות סימן יח) שהאריך הרחיב בטוב טעם ודעת בביאור הענין של ברירת הניצוצות ע"י הברכה וע"פ דבריו סרו התמיהות מהו החשש של ברירה ע"י הברכה.

יש שכתבו לברך דוקא בשבת ויום טוב ברכה זאת משום שאז יש התקבצות רוב עם, וברוב עם הדרת מלך. ועוד דמועיל להשלמת מאה ברכות.

על מה נתקנה הברכה

ברכת האילנות נקבעה על ליבלוב האילנות, אך על ירקות וזרעוני גינה אין מברכים. ובטעם הדבר כתב הערוך השולחן

זמן פריחת האילנות בארץ ישראל ובארצות החמות הוא חודש ניסן... ראוי להזדרז ולברך ברכת האילנות עוד בראש חודש ניסן שמא יפלו הפרחים ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה.

(או"ח סימן רכו סעיף א) וז"ל שנותן שבח והודאה להש"ת שברא בשביל האדם אפילו דברים שאין בהם הכרחיות לחיי האדם כמו פרי אילנות ולכן אין מברכים ברכה זו על זרעים וירקות דאלו הם כהכרחיות ולא כן הפירות. עכ"ל.

מצוה מן המובחר לברך על אילנות שבשדות ופרדסים, (הלכות קטנות ח"א סימן כח). אבל מעיקר הדין אפשר לברך על אילנות שבחצר. (נתיבי עם או"ח שם) אולם צריך שיהיה מחובר לקרקע.

מעיקר הדין מותר לברך על אילן אחד אלא שיש אומרים שלכל הפחות יהיה שני אילנות ואפילו ממין אחד. החיד"א בספרו עבודת הקודש (מורה באצבע סימן ז אות קצח). אין לברך אלא על אילני מאכל שעתידיים להינות מהם בני אדם. עיין משנה ברורה (שם סק"א) וא"כ אילן מאכל שכבר אינו מוציא פירות אין לברך עליו.

ברכה על אילן שמזיק

בספר חשוקי חמד (פסחים קיא ע"א) כתב לדון אם מותר לברך ברכת האילנות על שני אילן דקלים שאלתו מתבססת על דברי הגמ' שם "והעובר בין שני דקלים דמו בראשו ומתחייב בנפשו" א"כ ויש להסתפק האם אפשר לברך ברכת אילנות על דקלים כאלו המסכנים חיי אנשים, וכתב דיתכן דאין לברך על דקלים אלו דהיאך יאמר על אילן כזה 'להנות בהם בני אדם'. אמנם יתכן לומר כיון שאפשר לברך ברכת האילנות גם על אילן יחיד וא"כ כל דקל מצד עצמו אין בו סכנה ויברך עליו, אלא דסוף סוף כיון שאחד מהדקלים עומד לעקירה באופן שא"א לעשות מחיצה ביניהם כי יפריע למעבר, א"כ אינו יכול לברך על אף אחד מהם, וצ"ע. אולם ראוי לציין שבארץ ישראל י"א דאין לחוש לכך כי בטלו בה המזיקין, וצ"ב.

על מי חל החיוב לברך

מצוה להשתדל לראות את האילנות מלבלבים (מורה באצבע להחיד"א אות קצח) אך אין חיוב לחפש אחריהם, מכל מקום

מאחר שראה חל עליו חובת ברכה. וכל איש מישראל בן י"ג אחד חייב בברכה זה, ואולם מצוה גם לחנך את הקטנים בזה.

גם נשים יברכו ברכת האילנות לפי שאין זה מצוה עשה שהזמן גרמא. דהא אין זמנה קבוע לחודש ניסן דוקא, וכשם שנשים מברכות ברכת השבח על הים הגדול וכדומה כן יברכו ברכה זאת. אולם יש שרצו לפטור נשים מברכה זאת ע"פ יסוד דברי המגן אברהם (סימן רצו ס"ק יא) שכל מצוה שהברכה היא המצוה ואין בה עשייה נשים פטורות. והאריכו בדבריו ואכמ"ל. סומא בשתי עיניו אע"פ שחייב במצות מן התורה ויש אומרים מדרבנן מכל מקום אינו חייב לברך ברכת האילנות דברכה זאת תלויה בראיה, ויש אמרים שאם יש ריח טוב מליבלוב האילנות יכול לברך.

מנהגים והליכות

מן הראוי לברך ברכה זאת בנוכחות של שלשה אנשים, ועדיף יותר לברך במנין של עשרה, דברוב עם הדרת מלך ויעויין בחיי אדם (כלל סה אות יא) שכתב דאף שלשה נחשב לרוב עם. ובכף החיים (שם אות ז) שכתב שיהדרו לאמר קדיש לאחר הברכה לכך צריך עשרה. אולם כל אחד יברך לעצמו את הברכה.

יש נזהרים ליטול את ידיהם לפני הברכה. בן איש חי הגדה של פסח (אורח חיים אות ג). יש נוהגים לומר פתיחת אליהו הנביא, ומזמורי תהלים לפני הברכה (בן איש חי שם). לאחר הברכה יש נוהגים לתת צדקה לעילוי נשמת הנפטרים. (בן איש חי שם). יש שנהגו לברך על עצי בשמים והוא על פי מה שכתב החיד"א בעבודת הקודש (מורה באצבע סימן ז אות קצט) 'שבזמן הזה הנשמות מגולגלות בעצי בשמים ובעשבים'. מנהג אלכסנדריה לאחר ברכת האילנות לברך על פרחי האילן ברכת בורא עצי בשמים.

עזרד • מקודש

חלק א'

לכל העולם הם מגיעים להילולת הקדושה הנערכת בלוגדור, יהודים לכל החוגים והסוגים • בפי רבים מהם סיפורי ישועות אישיים שראו וחוו בהקשר להילולת הקדושה. • ביקשנו מהם שיכתבו לנו את הדברים, למען יעמדו לזכרון עולם בחיזוק "טלמנות חבלים" • ביקשנו - והם נענו • לכתבים רבים, במגוון שפות, הגיעו לשלחן המערכת שבמכון "פנני דוד" • כל לכתב נקרא בעיון, בהבנה ששולחיו כתבו בו את ליבם ורגשותיהם • צוות המתרגלים של המכון עלול לתרגם כל מילה שנכתבה בשפה אחרת בשילוח לב למובה. עלולנו רבות כדי להגיע לכל אחד משולחי הסיפורים ולטמאם בלידת האפשר, בזכות זאת התאפשר לנו גם להביא את הדברים בנטלמנות מקסימלית למקור, לשפת הלב שבה נלמרו הדברים • לקראת ולהתפעם.

לאת הרב יוסף אלקובי - סופר

רבי חיים פונקו זע"א אלול תשע"ב

לראות קדוש להילולת הרב הדוק

סבן "שולחנות"

אחת לשנה מתאספים המוני יהודים מכל רחבי העולם היהודי למקום אחד. הם מגיעים הנה בשיירת מטוסים עמוסים מתוך אווירה מיוחדת שכל כולה אמונת חכמים. הם באים לעיר מוגדור שבמרוקו כדי להשתתף בהילולת הצדיק הנודע המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א שחי, פעל ונטמן בעיר זו. יפה היא העיר, כמו גלויה ("אסוירה" – שם העיר בשפה המרוקאית), אולם לא בעבור יופיה מגיעים הנה היהודים הרבים הללו, לא כדי לראות את חופיה המיוחדים או את עיצובה הארכיטקטוני, הם אפופים ברגשי קודש, באמתחתם פתקי רשימות של שמות יקיריהם ומכריהם המבקשים שיעתירו עבורם בתפילה על ציון הצדיק. רגעים נשגבים עוברים על כל אחד ואחד מהבאים הנה בהגיעו אל תוככי הציון הקדוש. קשה להסביר זאת למי שלא זכה לכך, אולם במקום המיוחד הזה, צעדים אחדים מגלי הים הנשברים בעוז על חומת בית העלמין העתיק של מוגדור, הרחק משאון העיר והמולתה, נשברים מחסומים רבים. כאן ניתן לראות נגידי ארץ לצד פשוטי עם. כולם דומעים, מעתירים, מתרפקים על הציון הקדוש בתפילה, תחינה ובקשה שזכות הצדיק תעמוד להם ולבני ביתם. צרות רבות "שמעה" האבן הזאת, צקון לחשם של נשברי לב ודכאי רוח. אינספור יהודים יצאו מכאן מאוששים ומעודדים. בטוחים בצדקת הצדיק, בזכותו הגדולה שתעמוד להם להיוושע בעזרת ה'.

מכאן, מהנקודה שממנה מתקשים הכל להתנתק הם ממשיכים בהליכה רגלית בכמעין מסלול קבוע וברור מאליו, אל ה"מלאח" – הלא הוא הרובע היהודי. המקום שבו חיו יהודי מוגדור. הם ורבים - רבי חיים פינטו זכר צדיק וקדוש לברכה - כעטרה בראשם.

געגועים נוגים לימים שהיו ואינם מתעוררים בביקור ב"מלאח", בתיו החריבים מכמירים כל לב, שוממים מהמוני היהודים שחיו כאן במשך דורות רבים. מי שיאזין היטב ישמע בינות לקולות הגלים המתנפצים במרחק מטרים ספורים,

את הדי קולותיהם של ילדי החמד שהתרוצצו כאן ממש, בחצר ה'תלמוד תורה' שעודנו עומד בשלמותו אך בשממונו. בדרכם אל היעד אופפת הנוסטלגיה את הבאים בעוצמה לופתת, אולם לא כדי לראות את בתיו החריבים של הרובע באו לכאן הישר מציון הצדיק, פעמי הכל פונים למרכז הרובע, אל ביתו של הצדיק - אל בית הכנסת שבמעינו. בבנין זה, שעל פי המסורת נבנה על מקום ביתו של הגאון הקדוש רבי חיים בן עטר, נשפכו המון דמעותיהם של עמך ישראל אשר באו להשיח את ליבם באוזני הצדיק בחיי חיותו, נכנסו כפופים ושפופים ויצאו זקופי קומה, מאוששים ומלאי תקווה ואמונה שבזכות ברכת הצדיק יוושעו. בבית הכנסת הזה העתיר הצדיק בתפילה, ייחד ייחודים והעלה את צקון לחשם של יהודים כה רבים אל שמי מרום, אל ההיכל שבו מתקבלות התפילות, ממנו מגיעות הישוועות האמיתיות.

סורח פלא

ניסים ופלאות היו דבר שבשגרה בבית הכנסת הזה, לא רבים יודעים שגם ייסודו ובנייתו של בית הכנסת היתה בדרך פלאית שעוררה רעש גדול במוגדור של אותם ימים רחוקים.

על סיפורו המופלא של בית הכנסת הקדוש הזה העיד הראב"ד הגאון רבי משה ויזגן זצוק"ל בספרו "ויגד משה": רבי חיים פינטו הגדול זיע"א נודע בעירו ובדורו כ'סבא דמשפטים' המכריע בכל ענין ונושא, קטן כגדול. הוא היה מעורה היטב במתרחש בעירו וליבו הרחום נשא את עולם של כל בני העיר. לא היה לו בית כנסת אחד שבו קבע מקום לתפילתו וכיון שמתוקף תפקידו כרבה של העיר רעה את צאנו באהבה, ניצל את המצב הזה כדי לפקוד בכל שבת בית כנסת אחר בעיר ולשאת שם דברי תורה וחזקת בעניינים העומדים על הפרק.

באחת השבתות, באמצע הדרשה שמע הרב את אחת מהיהודים הפשוטים, מהמון העם ש"עונג השבת" שלהם נשען ברובו על קדירת החמין שבביתם... הלה התלונן על אריכות הדרשה ואמר "ברכה"..." בארקא" בשפה המדוברת - שפירושו - מספיק...

רבינו חיים לא נפגע ולא הקפיד, אולם מיד שתק והפסיק את דרשתו. לאחר מכן הרים ידיו כלפי שמיא ואמר "ריבוננו של עולם מתי כבר אזכה לבית כנסת פרטי שיהיה שייך לי, כך שלא אהיה תלוי בחסדים של אחרים"..." הוא ירד מהבימה ומחל על כבודו בלב טוב.

השבת חלפה והסתיימה ובאחד מימי השבוע הגיע לבית רבינו זיע"א ערבי לא מוכר. הלה, בעל מראה מכובד וגינוני נימוס נעימים, נכנס אל מעונו של הרב ובפיו בקשה "יש באמתחתי כעת סכום כסף גדול מאוד, ברצוני לנסוע למרחקים ואני חושש לטלטלו עימי בדרכים המוחזקות בסכנה ברורה. האם אוכל להפקיד את כל סכום הכסף הזה לשמירה אצל הרב עד לשובי מדרכי הארוכה?"

בתחילה נטה הרב להימנע מלקבל על שכמו את האחריות לסכום כה גדול, אולם מיד נזכר בשאיפתו הגדולה משכבר הימים: בתוך-כדי-דיבור אמר לערבי "אשמר לך על כסףך בתנאי אחד - רק אם תסכים ותאשר שאשתמש בכסף הזה לבניית בית הכנסת..."

עיניו של הערבי אורו, הוא התרצה לתנאו של הרב בשמחה רבה ואף הוסיף ואמר "גם לעת שובי אל ימהר הרב להחזיר לי את הכסף, בכל פעם תחזיר לי מעט כפי שיתאפשר לך". ואכן בסכום הנכבד הזה בנה לו הרב בית כנסת מפואר וגדול שבניינו קיים עד ימינו אנו ועד היום הזה באים מכל העולם לפקוד אותו ולהתפלל בו מידי פעם לפעם.

והערבי? הוא לא שב לבקש את כספו, עקבותיו של אותו ערבי נעלמו עד עצם היום הזה... תפילתו היוצאת מעומק הלב של הצדיק עשתה פירות מפוארים, בורא העולם נענה לו באופן מיידי ומילא את רצונו מפני שכל

מגמתו וכל מטרתו הייתה כדי לעשות נחת רוח ליוצרו, שאיפתו לבניית בית הכנסת היתה כל כולה לשם שמים, רק לכבוד ה' יתברך - לפאר את בית אלוקינו ולבנות לו בית הכנסת לתהילה לשם ולתפארת.

חמש שנים ושלושה חודשים

לפני כשנתיים זכה כותב השורות להשתתף בהילולת הצדיק במוגדור שבמרוקו. יחד עימי היתה קבוצת אברכים יקרים וחשובים, נציגות מפוארת ממוסדות הרבים של הרב שליט"א שבארץ הקודש. היתה זו קבוצה שזכתה מתוך כל האברכים הרבים השוקדים באהלה של תורה בעמל יומיומי

במסירות שאין למעלה ממנה, במוסדותיו הקדושים של הרב, אותם מוסדות שלמען קיומם מכתת הרב שליט"א רגליו וכחותיו בכל רחבי תבל. המוסדות המתקיימים בכח זכות הצדיקים זכותם תגן עלינו. באישורו וברכתו של הרב שליט"א זכו אברכים אלה לנסוע לציון הצדיק ולהשתתף בהילולת הקדושה.

אחד מאותם אברכים יקרים נסע לשם עם מטרה ממוקדת במיוחד: מזה כחמש שנים שהוא ורעייתו הכבודה מצפים לפרי בטן, הם מייחלים לקול בכי דק שימלא את חלל הבית אך תפילתם לא נענתה עד עתה. אברך זה מסייע רבות להפצת תורת הרב שליט"א ותקוותו היתה להיוושע בזכות "זיכוי הרבים" שבאמתחתו.

לא קלה היתה דרכנו מארץ ישראל למוגדור, הטיסה מארץ ישראל לליון שבצרפת, לאחריה המתנה של כמעט יום שלם עד לטיסה למרוקו וכמובן הטיסה למוגדור. הכנסת האורחים (בנסיעה הלך וכך גם בחזור) של הקהילה בליון שבראשות בנו בכורו של מורנו ורבנו הרה"ג רפאל פינטו שליט"א חיממה את ליבנו, הם נהגו בנו מנהג של כבוד והדר ודאגו בשימת לב מרובה לכל מחסורנו.

בהגיענו למוגדור היה אותו אברך דרוך במיוחד "מתי עולים לציון הצדיק" שאל שוב ושוב, הוא חיכה וציפה לרגע שבו יוכל להעתיר בתפילה על ציון הצדיק שה' יפקוד את ביתם בברכה הגדולה מכל - ברכת הבנים.

הרגע הגדול הגיע ובזכרוני עומדת דמותו של אותו אברך בעת שהעתיר בתפילה. אז לא ידעתי על מה הוא מתפלל, היום אני יודע... לאחרונה הוא שלח למכון את סיפורו, להבהרת הפרטים הוספנו לשוחח עמו טלפונית - ואנו זכינו לרגעי אמונה מרגשים.

לאחר תפילתו על הציון נכנס האברך אל החדר הסמוך שבקצה בית העלמין העתיק של מוגדור, המקום שבו קיבל הרב שליט"א את קהל משתתפי ההילולא לברכה ועצה. "בזכות רבי חיים פינטו השנה יהיה לך ילד" הפתיע הרב את האברך במילות ברכה נחרצות וברורות. הוא היה המום, חמש שנות המתנה וציפיה יסתיימו כך? ביום אחד שבו זכה לעלות על ציון הצדיק נפתחו השערים נעלמו העיכובים וזהו? יהיה ילד?

הוא נסע לביתו שבאשדוד כשבליבו תקווה ואמונה בכוח זכות הצדיקים. מילות הרב הדהדו באזניו שוב ושוב "בזכות רבי חיים פינטו השנה יהיה לך ילד" והחיוך השוכן תדיר על פניו התרחב עוד.

לאחר כ 3 חודשים מצלצל הטלפון בביתו של אותו אברך. הוא מרים וההתרגשות אוחזת בו – הרב שליט"א על הקו בשיחה טרנסאטלנטית. תחילה שואלו הרב על ענין פלוני הקשור לשיעור הנמסר באשדוד ולאחר מכן שואלו הרב כאב רחום "מה קורה? אני ברכתי אותך על הציון במוגדור!". ההתרגשות בקולו של אותו אברך אינה דועכת גם בחלוף כשנה מאותה שיחה "זה היה בדיוק היום שבו קיבלנו את התשובות החיוביות על הבדיקות שערכנו בקשר להריון! זה היה ממש כאילו הרב קיבל לידיו יחד איתנו את התוצאות המשמחות מקופת החולים...". בשנה שלאחריה לא השתתף אותו אברך בהילולא, לא היה באפשרותו לעשות זאת, בזכות הצדיק וברכת הרב אשתו ילדה זה עתה תינוק רך, בריא ושלם ברוך ה'...

למצוא את סבתא

"חמישים וארבע שנים חלפו מאז הפעם האחרונה שבה פקד אי מי מהמשפחה את קברה של סבתא ע"ה" מספר האברך החשוב רבי שלום לוגסי, חמישים וארבע שנה מעת שהסתיימו חייה עתירי הזכויות. סבתא עבדה את בוראה בדבקות, דקדקה במצוות ואף החזיקה בית כנסת שבו התפללו יהודים רבים ב"מלאח" של העיר מוגדור – עירו של רבי חיים פינטו זצוק"ל.

במוגדור, אך הנחתי את חפצי באכסניה המפוארת שהוקצתה לכל באי ההילולא, וכבר נסעתי לבית העלמין שבמוגדור, השתטחתי על ציוני הצדיקים בתפילה על כל בני משפחתי המורחבת אשר רבים מהם זכו והתפללו כאן ממש לפני עשרות בשנים.

לאחר מכן נפניתי לחפש את ציון קברה של סבתא ע"ה. ניגשתי לאחראי על בית העלמין ושאלתי אם הוא יודע היכן ממוקם קברה של "מימה לוגסי". תשובתו הותירה אותי המום "עשרות שנים אני עובד כאן, אני מכיר כל סנטימטר בבית העלמין, אני בטוח שאין כאן כזה שם, אני לא מכיר – ואם אני לא מכיר – ברור שאין קבר כזה!". "חבל על זמןך" הוסיף בבטחון.

הוא היה נחרץ בדעתו, אבל זכר אבי ז"ל והרצון לגרום לו ולאימו ע"ה נחת רוח, דמעותיה של אימי והגעגועים לאותו עולם נעלם שהיה ואיננו הניעוני לחפש בכל זאת. אבא סיפר לנו שאימו טמונה כאן, לי זה הספיק. הבעיה היתה שהשמש כבר עמדה לשקוע, נותרו כעשר דקות של אור והמטלה של חיפוש בינות לאלפי הקברים הצפופים נראתה בלתי הגיונית בעליל.

"הפתרון היחיד שעומד לפני הוא להתחזק באמונת חכמים" אמרתי לעצמי ולבן לווייתי. "המסע החל בתפילה נרגשת על ציונו של הצדיק רבי משה אהרון פינטו זצ"ל, המשיך בברכת מורנו ורבנו רבי דוד חנניה פינטו זכיתי זה עתה להעתיך בתפילה על קבר הצדיק הקדוש רבי חיים פינטו זצוק"ל". דרך הטבע הורתה שלא אמצא כעת את הקבר המבוקש, התחלתי לרוץ בינות לקברים, בפי נשאתי תפילה נרגשת בדמעות בעיני "באתי עד לכאן לכבוד סבתא, לעשות נחת רוח לאבא ז"ל, אני מאמין שזכות הצדיקים תעמוד לי שאמצא את מבוקשי". בבת אחת עצרתי בסמוך לאחד הקברים וקראתי את הכתוב עליו. זה לא היה הקבר של סבתא, המשכתי לרוץ בין השורות הצפופות ובלבי חיזקתי עוד ועוד את האמונה בכח זכות הצדיקים הקדושים הטמונים כאן, ממש בבית העלמין הזה. הגעתי כבר כמעט לקצה בית העלמין, עצרתי שוב וקראתי את הכתוב בקבר הסמוך לי. לרגע נדמה היה לי שאני הוזה "מימה לוגסי" היה כתוב עליו. עמדתי וקראתי שוב, ועוד כמה פעמים, מצאתי את עצמי קורא בקול כדי לוודא שאני לא חולם, השם "מימה לוגסי התנוסס לנגד עיני יחד עם כל יתר הפרטים שאישרו כי אכן זהו ציון מקום מנוחתה של סבתא ע"ה.

בן לווייתי לא האמין, הוא הגיע במרוצה מפתח בית העלמין, בטוח שהרצון לראות את השם המבוקש גורם לי להזות אותו, אך הנה גם הוא הבין שזכות התפילות וזכות הצדיקים הנחו אותי כעיוור באפילה מארץ ישראל עד למוגדור שבמרוקו הרחוקה. מאוחר יותר סופרו הדברים לרב ואף הוא התרגש עמי ושמח בשמחתי.

במשך כל השבת לא הצלחתי להירגע מעוצמת החוויה העצומה, שבתי ארצה כשבליבי מטען רב של חיזוק גדול ורב באמונת חכמים.

באותה שבת היתה לי הזכות לראות גם את העוצמה האדירה של "זיכוי הרבים" הנפלא של הרב מול יהודים מכל רחבי העולם. אנחנו הכרנו עד היום רק את גדלותו המופלאה בעולמה של תורה, בשיעוריו העמוקים ושיחותיו המחזקות. כעת ראיתי עוד כיוון חדש.

אבחון רחני

גדול היה כוחו של הצדיק רבי חיים פינטו זצ"ל בחייו, חכמינו ז"ל גילו לנו כי "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייתם" (חולין ז'). בהילולא שנערכה לכבודו של רבינו חיים פינטו זצוק"ל בשלהי חודש אלול תשע"א, השתתפה אשה בשם גב' ביטון שתחי'. גם היא באה בתוך ההמונים להשתטח על קבר הצדיק ולהעתיך בתפילה להצלחת כל בני משפחתה בגשמיות וברוחניות. אחד מרגעי השיא המפעימים ביותר במהלך ימי ההילולא הוא המנהג שהפך למסורת: מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א נכנס בבוקרו של יום לאוהל ציונו של סבו הצדיק רבי חיים זצוק"ל, בזה אחר זה עוברים לפניו כל באי ההילולא כדי להזכיר את שמם לברכה והצלחה בענייניהם הפרטיים והכלליים. רבנו הגדול שליט"א מצוי באותה העת באווירת סילודין שכל כולה תפילה ותחינה, הוא מברך את כולם, איש כפי בקשתו.

גם את הגב' ביטון תחי' ברך הרב בשימת לב מרובה בהזכירו אותה ואת משפחתה לשנה טובה ומבורכת בזכות הצדיק הטמון במקום. לאחר זמן ארוך, עת סיים הרב את תפילתו על כל הבאים להילולא הקדושה, פנה הרב לצאת מאוהל הצדיק דרך השביל הסלול בינות לקברים העתיקים. עיניו נישאו אל הקהל הניצב מולו בהדרת כבוד והנה הבחין בה הרב עומדת בקרן זוית. "באמת שאינני יודע משום מה" יעיד הרב מאוחר יותר, "אבל קראתי לה שוב וברכתי אותה מעומק הלב ברפואה שלמה ובהצלחה".

היהודיה שקיימו בני המשפחה להודות ולהלל להקב"ה על הישועה שהתחוללה אצלם בזכות ההשתתפות בהילולת הצדיק? כמובן: מורנו ורבנו שליט"א אשר הורה להם לפרסם את חסדי ה' ברבים מאחר ויש בכך קידוש ה' גדול – תוך שהרב שליט"א מדגיש שוב ושוב שזכות הצדיק רבינו חיים פינטו זיע"א שהשתטחה על קברו הוא שעמד לה להצילה ו"אני אני אלא השליח לזרז אותה לעריכת הבדיקות".

כשרובה עוקץ

הסיפור הבא הגיע הישר ממונטריאול שבקנדה מאת מר יהודה דהאן בשם אביו ע"ה. זהו סיפור מזעזע לו היה עד בעצמו, סיפור הממחיש היטב את דברי חז"ל (במדבר רבה ג' א') על כך שמי שאינו נשמר בכבודם של החכמים והצדיקים מסכן עצמו בכך ש"נשיכתן נשיכת שועל, עקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף וכל דבריהם כגחלי אש": היה זה בעת שהתארח הצדיק הקדוש רבינו חיים פינטו זיע"א בביתם ומשם הוצרך להמשיך לעיר מראקש. בהגיעו לפאתי העיר יצאו כל בני העיר לקראתו גדולים קטנים וקבלו את פניו בכבוד גדול. לפתע הגיח מבין האנשים גוי ערל ובעזות מצח ירק בפניו של הרב ע"ה, קשה היה לו לראות את הכבוד שחולקים לצדיק. חרה אפם של היהודים על הפגיעה הנוראה הזאת בכבוד הצדיק, הם בקשו לעשות בו שפטים. אולם רבינו מנע בעדם "הקב"ה כבר ינקום בו" אמר קצרות ולא יסף.

בתוך כדי דיבור הגיע למקום לפתע חייל צרפתי, במקרה נפלט כדור מהרובה

האחוז בידו, שניות חלפו והכל חזו בגוי עז הפנים והנה הוא נופל שדוד על הארץ. הכדור הנפלט פגע ישירות במוחו של הגוי והוא מת. "כן יאבדו כל אויביך ה'".

שבורה בפיו

עומד לו יהודי ומתפלל על ציון הצדיק, בליבו תוהה הוא האם תתקבל שוועתו?

יהודי יקר התברך בשבעה בנים ובת אחת. להוותו נולדה בתו משותקת והדבר גרם לשינוי מהותי בכל אורחות ביתו, הטרחה הכרוכה בטיפול בה גרמה למתיחות רבה בביתם וצערם הכפול על כך היה גדול מאוד. מעת לידת בתו הופנו עיני היהודי הלז לשמים ביתר שאת, הוא הרבה בתפילות להקב"ה בכל יום ויום ושפך דמעות כמים להחלמתה. הוא הדליק נרות לעילוי נשמת רבינו חיים פינטו שבזכות הצדיק בתו תושע.

סדר יומו החל בתפילת שחרית ומיד לאחר מכן שב הוא לביתו ועוזר לאשתו בהכנת הילדים לבית הספר. בכל דרך ניסה להקל ולסייע בשמחה בשגרת היום העמוסה הכרוכה בטיפול בביתו האהובה, אולם מראה סבלה הסב לכולם ייסורי נפש קשים ומרים. כך התנהלו להם החיים בביתם כששמחה ועצב מהולים יחד.

בבוקר אחד בעת תפילתו חש אותו אדם בהתעוררות גדולה מהרגיל, הוא האריך בתחנונים

ביתר כוונה מעומק קירות ליבו וביקש שהצדיק רבינו חיים פינטו יעמוד בתפילה שבתו תתרפא. בחזרתו לביתו התעורר בליבו החשש מקפידת רעייתו על שאיחר לסייע לה. במר ליבו נשא תפילה קצרה ואמר "רבונו של עולם! יהא רעוא בזכות הצדיק רבינו חיים פינטו זיע"א שהבת תתרפא והיא זו שתפתח לי את הדלת... שתגיע העת שבה יוחלפו הצעקות והמריבות בקולות של שמחה".

הוא הגיע לביתו, ניצב בלב הומה בפתח והקיש קלות על הדלת, לפתע עולות באזניו קולות מצהלות של שמחה מתוך הבית, הדלת נפתחה ובתו היקרה היא זו שפתחה את הדלת בפניו.

החלום התגשם! נשמתו נעתקה מרוב תדהמה ושמחה וכולם הודו ושיבחו לבורא עולם. בתו הבריאה באורח פלא ושלוש הבית נתרפא אף הוא, הם ראו עין בעין את ישועת ה' בזכות האמונה התמימה בצדיק זיע"א.

פח אשפה לחיזוק אלוהי

מר מרדכי בן שושן הי"ו הוא יהודי יקר ואהוב המתגורר בפריז הסיפור הבא נשמע מפיו בהתרגשות רבה: כידוע, גם על ציונו של הצדיק רבינו משה אהרון פינטו זיע"א עולים רבים להעתיך בתפילה לפני בורא העולם שהכל בידו. הצדיק רבי משה אהרון זיע"א זכה לתפוס אומנות אבותיו בידי - גם הוא עלה ונתעלה בקדושה ובטהרה ומסר נפשו למען קיום התורה והמצוות וכידוע שנסתגר בביתו במשך

ארבעים שנה ובמשך

כל אותן השנים הגה בתורה יומם ולילה ולא פצה פיו בדברי חולין כלל וכלל. לכן גם לו עשה הקב"ה חפצו ורצונו ותפילתו הייתה מקובלת בשמים וכמו שאמרו חז"ל (תנחומא וירא י"ט) שומר מצוה - אלו הצדיקים שמשמרים מצוותיו של הקב"ה והקב"ה מקיים גזירתו. גדולים צדיקים במיתתם מבחייהם ורבים ראו ישועה על קברו.

מר מרדכי בן שושן מעיד על אדם חולה שהיה זקוק ליטול תרופות, אולם התרופות הללו היו גורמות לו לשכחה, הוא סבל מכך קשות. הלך הלה והשתטח על קברו של הצדיק רבי משה אהרון זיע"א שטמון בעיר אשדוד ובכה שם בדמעות שליש שיעזרהו הקב"ה בזכות הצדיק. אמונה תמימה וטהורה הייתה ביהודי הזה וכשסיים תפילתו חש הקלה מרובה, תפילתו היתה שגורה על פיו והוא האמין שתפילתו נתקבלה.

אמונתו בכח זכות הצדיק היתה כה

רבה ועצומה עד שמיד בצאתו מקבר הצדיק נטל את התרופות והשליכן לפח האשפה שבבית העלמין, ליד קבר הצדיק...

הישר מבית העלמין שם האיש פעמיו אל הרופא וביקש להיבדק שנית. תדהמת הרופא היתה גדולה מאוד, בפליאה גלויה הודיע לאיש בהתרגשות שהמחלה נעלמה! "איך זקוק יותר לתרופות!"

חבר ילדות בברלין

גם הסיפור הבא מגיע מפריז שבצרפת: לפני כשלושים שנה השתתף הצדיק רבי משה אהרון זצוק"ל בפעם האחרונה בהילולת רבינו חיים פינטו זיע"א הנערכת במרוקו, היה זה כשנתיים לפני פטירתו לבית עולמו.

בין המשתתפים היה גם האדון מסעוד בן חיון ז"ל שהיה אדם חביב ואשר זכה לסייע רבות למו"ר שליט"א בראשית דרכו, עזר בהקמת המוסדות ואהב מאוד את משפחת הצדיקים לבית פינטו.

לא קלה היתה דרכו של יהודי יקר זה אל ההילולא תלאות רבות סבבוהו עד שזכה להגיע אליה. כשסיפר מו"ר שליט"א לאביו זצוק"ל שמר בן חיון ישתתף בהילולא ביקשו אביו שילך לקבל את פניו בשדה התעופה של קזבלנקה. הרב שליט"א אכן נסע לשדה התעופה, אולם בהגיעו לשם התברר לו כי כשהגיע מר מסעוד בן חיון לשדה התעופה לא אושרה כניסתו למרוקו, השלטונות לא נתנו בידו אשרת כניסה כיון שפג תוקף הדרכון שבידו. בדרך הטבע לא נותרה בידו הברירה אלא לשוב בחזרה לביתו שבפריז עם המטוס שימריא למחרת היום. אולם מו"ר שליט"א נשאר עמו במשך הלילה בשדה התעופה, "אם אבא ביקש שאתלווה אליו בדרך להילולא - משמע שהוא גם בדרך אותך שתשתתף עמנו בהילולא" אמר לו הרב וחיוקו בדברי אמונה. בבוקר הבחין הרב באחת הפקידות שבמקום ואמר מיד למר בן חיון "גש אליה ותספר לה את העניין".

בשומעה את דבריו שלחה אותו אל המנהל הראשי. מר בן חיון ניגש למשרד המנהל, נכנס ו...נותר שם שעה ארוכה. במשך כל אותו הזמן הרב שליט"א המתין בחוץ בדריכות לדעת מה יעשה בו. לחרדתו של הרב הבחין מבעד לחלונות הטרמינל כי המטוס שחוזר לפריז - זה שמר בן חיון אמור לעלות עליו - כבר נעל דלתותיו ואף החל לנוע על המסלול והפגישה במשרד מנהל שדה התעופה עודנה בעיצומה...

לאחר זמן מה יצא מר בן חיון

מהמשרד כשעל פניו נסוך חיוך גדול. הוא סיפר כי ניתן לו אישור להשאר במרוקו בלי דרכון לשבוע בלבד - בדיוק למשך זמן שהותו בהילולא...

הרב שליט"א ראה בכך את יד ה' כיצד תפילתו של אביו - הצדיק רבי משה אהרון זצוק"ל נתקבלה ואכן מר בן חיון ישתתף בהילולא. התפעלותו של הרב שליט"א התעצמה שבעתיים בשומעו את השתלשלות הענין: מר בן חיון סיפר כי מנהל שדה התעופה בדק אותו והחל לשאול לטיבו, בתוך הדברים התברר לפתע כי שניהם חברים מילדות ואף למדו יחדיו באותו בית הספר. הם התחבקו והחלו להעלות זכרונות ילדות מתוקים מימים עברו במשך שעה ארוכה שבסופה כמובן שקיבל מר בן חיון את אשרת הכניסה הדרושה לו.

בהגיעם אל ההילולא ביקש הרב ממר בן חיון שימתין בחוץ לכמה רגעים, הוא נכנס אל אביו זיע"א והחל לגולל באזניו את השתלשלות העניינים - כיצד לא איפשרו למר בן חיון להכנס למרוקו וכי הורו לו לשוב לצרפת.

הצדיק זיע"א קטע אותו מיד והישיר מבטו בבטחון גמור "לא יתכן!" אמר בתוקף, "אני רואה לנגד עיני שהוא אכן יגיע להילולא..." לכששמע שאכן בניסיון ניסים זכה מר בן חיון להגיע, הייתה לו ולכל הסובבים שמחה גדולה.

כשהסנדק בעצמו לא לבין

לא רק התפלה השגורה בפה מסייעת לעיתים יש בכוחה של זכות האבות לסייע גם... בסיעתא דשמיא מונעת תקלות.

בעת שהותו של מורנו ורבינו שליט"א במרוקו בבית בעל הבית מרדכי כנפו הי"ו, הוזמן הרב לשמש כסנדק בברית הנערכת במקום. מצוה זו אהובה על הרב שליט"א מאוד והוא אינו מוותר עליה גם כשהדבר עולה לו

בטרחה מרובה ובמאמץ. במקרה זה סרב הרב ללא שום סיבה הגיונית הנראית לעין. הדבר היה לפלא בעיני הכל ואפילו בעיני הרב עצמו.

לאחר כמה ימים נודע כי התינוק הרך הנימול נפטר לבית עולמו לאחר ברית המילה... בשומעו על כך הגיב הרב שליט"א כי הוא רואה בכך השגחה מיוחדת מהקב"ה ששמרו "שלא יצא חילול ה' ותקלה מתחת ידי ובוודאי זכות אבותי הקדושים היא שעמדה לי לשמרגי ממכשול וטעות. מאורע זה

תואם למאמר חז"ל (יומא פ"ז) אשריהם לצדיקים לא דיין שהם זוכים אלא שמזכים לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות. וכבר הרבה פעמים ראיתי כיצד הקב"ה מסייע בידי בזכות אבותי הקדושים".

השופט שהושפע לבד

השבת עברה על כולם בהתרוממות הרוח ובקדושה, כולם היו שמחים ומאשרים בשמחתה של תורה וליבם היה פתוח לשמוע שיחות מוסר ודברי אלוהים חיים. בראות רבנו שליט"א שהשעה היא עת רצון הוציא מאמתחתו שבעים טליתות קטנות כדי שהמשתתפים יקבלו עליהם עול מלכות שמים עם הטלית. ברגע השיא של הערב הכריז הרב ואמר "כל מי שיקבל על עצמו מצות טלית קטן - יבקש כל אשר יחפוץ והקב"ה יעשה בקשתו".

"לתומי חשבת" סח הרב מאוחר יותר באוזני מקורביו, "שיקומו כמה אנשים בודדים. אולם לתדהמתי כמו כולם בהמוניהם, חטפו את הטליתות והניחו על בגדיהם. אשריהם ישראל!"

אחד המשתתפים בשם ר' חיים קראסון הי"ו מספר את אשר אירע בזכות אחת מאותן טליתות: זה זמן רב שאשה אחת מנשות מקסיקו נמצאת במאסר, תחת סורג ובריה, לזמן ממושך עקב העלמת מס הכנסה, בעלה שהיה בצער רב ביקש להכניס את שם אשתו לברכה ולישועה. ר' חיים סיפר כי למחרת אותה שבת ניגש לבעל ואמר לו "הנה רבי דוד פינטו שליט"א הביא לנו אמש טלית קטן שיש בו סגולות עצומות, מוכן אני לתת לך את שלי - הנח אותו על בגדיך ותראה נפלאות..." בעלה לקח את הטלית ובאמונה שלמה ותמימה לבש אותו.

ואכן ישועת ה' לא אחרה לבא: במערכת המשפט של מקסיקו נדיר הדבר ששופטים יביעו נכונות והסכמה לעריכת משפט חוזר, אולם השופט שעסק בעניינה של אותה אשה התרצה לכך ואכן נערך לה משפט חוזר.

לתדהמת כל הנוכחים באולם המשפט, ברגע שבו נכנסה האשה לפתח אולם בית המשפט פתח השופט את פיו והכריע "את משוחררת..." השופט הורה לפקידי בית המשפט להחזיר לאשה את דרכונה, יחד עם תעודת הזהות ושאר המסמכים שלה.

מעשה ניסים זה הדהים את כל תושבי האזור, הכל נוכחו לראות עין בעין את כוחן של המצוות - שהשומר מצוות ה' באמונה תמימה ומקבל על עצמו מצות טלית קטן הקב"ה שומרו ומצילו מכל דבר רע.

שני שלוחות וישועה אחת

אחד האנשים הקרובים מאוד אל מורנו ורבינו שליט"א הוא אדון רוזנטל הי"ו. שמייע רבות ותומך במוסדות הרבים

בין באי ההילולא הקדושה במוגדור שבמרוקו בולטת קבוצה יקרה וחשובה המגיעה היישר מדרום אמריקה רבתי. ארגנטינה, ונצואלה, מקסיקו ועוד. בעת שיעוריו ודרשותיו של הרב שליט"א הם יושבים בדבוקה מאוחדת ואחד מחשובי הקהילה (- יהודי עתיר זכויות בפני עצמו) מתרגם להם את הדברים לשפתם.

בקיץ תשס"ח זכו תושבי מכסיקו ל"שבת גיבוש" שנערכה בראשות רבנו שליט"א באוירה תורנית מופלאה.

שתחת חסות הרב שליט"א ובהנהגתו הגדולה. באחת השנים הוא השתתף עם הרב שליט"א בנסיעה המסורתית לקברי הצדיקים שבאוקראינה ולאחר מכן כמובן למרוקו - לקברו של רבינו חיים פינטו זיע"א. בדרך פנה מר רזנטל אל הרב בבקשה פרטית: "ברוך ה' זכיתי לחזור בתשובה ואני שמח על כך, בקשתי שטוחה מכבוד הרב שליט"א שיתפלל גם על קרובת משפחתי ובעלה שגם הם יזכו לחזור בתשובה". הוא ביקש מהרב שיעשה כל שביכולתו עבור כך. הרב השיב לו בחום רב ואמר "יהי רצון שהקב"ה יהיה בעזרי וישים בפי את המילים הנכונות, שאוכל לשכנע אותם ודברי יתקבלו על ליבם". לאחר תקופת-מה, בעת שנערכה קבלת-קהל בקרבת מקום מגוריהם הכניס אדון רזנטל את קרובת משפחתו ואת בעלה לקבלת קהל אצל הרב. בעת שישבו בקודש פנימה שאלם הרב "לשם מה הגעתם?" והם השיבו בפשטות "איננו יודעים לשם מה, אדון רזנטל ביקש מאיתנו להגיע". הרב ניסה מכיוון אחר "האם הכל בסדר אצלכם בחיי היום יום?" והם ענו שוב בסתמיות "הכל בסדר".

השיחה עמם לא התקדמה, "הייתי אובד עצות" יספר הרב לימים, "לא ידעתי כיצד לפתוח עמם בשיחה, כיצד אגרום להם למהפך רוחני". הרב התפלל בליבו להקב"ה שייסייע בידו והמשיך להתעניין עוד מעט בחייהם האישיים והכלליים. לפתע, "מבלי כוונה",

נפל מפי הרב שמה של אשה אחת, יהודיה שבאותו בוקר באה אף היא ל"קבלת קהל" כדי לבקש ברכה ומזור למחלתה רח"ל. שמה של אותה אשה הוא בשפה הספרדית ולמי שאינו מורגל היטב בשפה זו קשה מאוד לבטא אותו, אולם באורח פלא הזכיר הרב את שמה בנוכחותם.

בבת אחת התחלפה ארשת פניהם, הם ישבו למול הרב תמהים "מדוע הרב מזכיר את השם הזה? מהי כוונתו בכך?" הרב חזר שוב על שמה של האישה והזוג שמולו מתמלא כולו בחרדה ואפילו הזילו דמעות! "מדוע השם הזה

מפחיד כל כך?" שאלם הרב והם השיבו "אשה לא-יהודיה בשם הזהה בדיוק לשמה של האשה שהרב נקב בשמה ממררת לנו את החיים זה שנים מספר, אנו סובלים ממנה קשות ויש לנו צער רב מהעניין". בתמיהה עצומה שאלו "אך כיצד ידע הרב לקלוע אל המטרה?" הרב הבין כי הקב"ה שלח עזרתו ממעל והכניס בפיו את שמה של האשה כדי לפתוח את ליבם ולסייע לו לקרב עוד יהודים לאביהם שבשמים, ברוב רחמיו הרחיב להם ה' את הפתח הצר שפתחו - "כחודו של מחט" (בעצם הגעתם אל הרב) - כדי לפתוח בליבם "כפתחו של אולם", מסילות ללבבם. היתה זו אות ברורה לכך שהרב הוא השליח הנכון לקרבם. הרב אמר להם "דעו לכם, אם תקבלו עליכם עול תורה, טהרת המשפחה ושמירת שבת - מובטח לכם שאשה זו לעולם לא תוכל לכם!". ואכן כך היה: לאחר ימים ספורים הגיע אדון רזנטל הי"ו אל הרב שליט"א וסיפר לו בהתפעלות רבה שחל בהם שינוי לטובה וברוך ה' הם בתהליך של תשובה...

זכות אחת לשתי ישועות

בכל הזדמנות שב הרב שליט"א ומדגיש "אם בזכות הברכות שלי חוזר לו איזה יהודי בתשובה - הרי ששמחה עצומה יש בליבי על כך שברוך ה' עוד יהודי חזר אל התורה והמצוות אל אבינו שבשמים".

בעדות מכלי ראשון שמענו סיפור מעורר השראה שבו בכוחה של מצווה וזכות של האחד נושע אדם אחר, זר לחלוטין: בשהותו באנגליה באכסנייתו הקבועה בארץ זו אצל אדון עבאדי הי"ו בא לפני הרב שליט"א יהודי רפורמי

ובקש ברכה לבנים זכרים. "כיצד אתן לך ברכה ואתה אינך מאמין בתורת משה?!" שאלו הרב. לאחר הרהור קל פנה אליו הרב והציע לו "עסקה": "מוכן אני לברך אותך בתנאי שתקבל עליך מצוות הנחת תפילין ושמירת השבת" הרב הוסיף עוד מילות אמונה לחיזוק הבנתו של אותו יהודי טועה תוהה באמונתו בבורא העולם. מתוך הבנה הסכים הלה ברצון לפרטי "עסקה" והרב ברכו בכל ליבו שיזכה לזרע של קיימא.

זה יוצא וזו באה - אשה נצבת בפתח, מספרת בצער שזה שנים שטרם זכתה לפרי בטן. היא מבקשת ברכה. הרב שליט"א הרים ידו ואמר ברגש עז "רבונו של עולם! בזכות אותו יהודי שקיבל על עצמו הנחת תפילין ושמירת שבת תזכה גם את האשה הזו לבן זכר". לפני צאתה מן החדר מסר לה הרב את הספר "זוכר הברית" להגאון הבן איש חי זצוק"ל ואמר לה "לשנה הבאה תלדי בן זכר בעזרת ה' יתברך בזכות רבינו חיים פינטו זיע"א ובזכות הבן איש חי זיע"א. שימרי על הספר כסגולה וכשתבואי לבשר בשורות טובות תחזירי את הספר". לאחר כשנה, בהגיעו שוב לאנגליה, קיבלו את פני הרב שתי בשורות טובות: בשעה טובה שני האנשים הללו זכו להפקד בשעה טובה ומוצלחת בבנים זכרים בדיוק באותו השבוע! הם בקשו כמובן שהרב שליט"א ישמש כסנדק בבריתות המאוד שמחות הללו...

הכרזה לשתלמות

בעירו וסביבתו הקרובה והרחוקה ידוע מר בן עטר הי"ו כאדם ירא שמים ובעל נכסים. שמו הטוב הולך לפניו בכל אשר יפנה. מעלותיו הרבות עוררו את קנאתו וצרות עינו של אחד מפקידי המכס בעירו. אותו אדם התנכל אליו ללא הרף, וניסה בכל הזדמנות שנקרתה לפניו להצר את צעדיו.

באחת הפעמים הגדיל הפקיד לעשות, וללא כל ראיות ובסיס, הטיל על אדון בן עטר הי"ו קנס כבד בגובה של מאות אלפי אירו(!) כשהוא מגובה בטענות

שווא ומדוחים.

אדון בן עטר לא ידע את נפשו מצער, הוא הבין שרק נס יצילנו ממצבו זה. הכתובת הטבעית היתה אצל מורנו ורבינו הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, בפניו שפך את הצרה הצרורה הזאת שנפלה עליו. הרב שליט"א ביקש ממנו שיואל לקבוע פגישה בדרכי שלום עם אותו פקיד, וליישר עימו את ההדורים במטרה לסלק את התביעה. בבואו לעשות כמצוות הרב ו לה ת ק ש ר לפקיד כדי לתאם פגישה, ענהו הפקיד

בלעג ובבוז "כבר סיכמנו על הקנס, ואין לך כלל על מה לדבר עימנו"... אדון בן עטר חזר שוב אל הרב במפח נפש, הוא סיפר לו את תוכן השיחה הלא-נעימה הזאת. תגובתו של הרב היתה לא-צפויה בעליל "נסה שוב ליצור עימו קשר". הוא שב וניסה רק כדי לשמוע שוב את הפקיד משיב בשלילה ואפילו בכעס רב "אם תמשיך להטרידני בדבר, אני אערב את המשטרה"... כשסיפר שוב על כך לרב, אמר לו הרב "אם הינך מאמין בלב שלם בצדיקים קדושי עליון המלומדים בניסים, וברבינו חיים פינטו זצוק"ל, שמע לעצתי. התקשר אליו שוב ואל תתייאש"... בפחד ובידיים רוטטות, מילא אדון בן עטר את הוראת הרב. הפקיד נענה לו הפעם בסבר מעט שונה. "דע לך, אתה מפריע לי מאוד בשעת העבודה. אולם בכל אופן אמור לי מה הינך בדיוק רוצה". ענה לו אדון בן עטר "ברצוני שתענינו שוב במסמכים שלי, כי אני

סבור שנפלה טעות ברישומים ונקנסתי בסכום עצום ללא כל סיבה". ענה לו הפקיד "מחר אמסור את כל החומר לבית המשפט, והם יעינו במסמכים ויחליטו אם אכן נפלה טעות!" אימה גדולה נפלה על אדון בן עטר

בשומעו שהתיק אמור לעבור לדיוני בית המשפט. מבחינתו היתה זו נפילה מהפח אל הפחת. בבהלה עצומה שב אל הרב ואמר לו "כבוד הרב! מה אעשה? עשיתי כבקשת הרב שליט"א, אך כעת נראה שהליכה לבית המשפט תרע לי מאוד, הלא מן הסתם בית המשפט יפסוק לטובת פקיד המכס. ואנה אני בא?!" בשלווה ונחת ענהו הרב שליט"א "הסר מליבך כל דאגה, לפני הדיון בבית המשפט הדלק נר לעילוי נשמת רבינו חיים פינטו זיע"א, והוא יעזיר לפני בורא העולם להצלתך ולישועתך הקרובה". משעמד אדון בן עטר למול השופט, פנה אליו השופט בתרעומת ואמר "מן המסמכים המונחים כאן לפניי עולה שניסית מספר פעמים להטריד את הפקיד, העושה מלאכתו נאמנה. היאך העזת לטעון שישנה טעות בחישוב הקנס?!" אדון בן עטר אזר אומץ ואמר לשופט "הרי כל המסמכים שעליהם הסתמך

הפקיד בהחלטתו בענייני מונחים לפנינו, אבקש שכבוד השופט יעיין בהם שנית". להפתעת כל הנוכחים נענה השופט לבקשתו החריגה, הוא ציווה ששיניהם ימתינו מחוץ לאולם בית המשפט, כדי שהוא יבחן היטב את כל החומר שלפניו. ואכן במשך כשעה ומחצה הוא עיין שוב ושוב בדקדוק רב בכל תכולת התיק המשפטי.

אדון בן עטר היה שרוי במתח עצום שקשה לתאר, אך במקביל ליוותה אותו התחושה החזקה לאורך כל הדרך, שזכות הצדיק זיע"א עומדת לו להצילו. "צדיק גוזר והקב"ה מקיים, הלא כך עודד אותי הרב שליט"א וברכני שבזכות אבותי הקדושים יצא המשפט לאורה, אזי בוודאי שבורא העולם יחיש ישועתי ויחלץ אותי מן המיצר". כך מילא את מחשבתו ודבקו באמונת צדיקים תמימה זכה וברה.

לאחר זמן שנדמה היה כנצח, נקראו שניהם- אדון בן עטר והפקיד, להתייצב שוב בפני השופט. למול עיניו הנדהמות של אדון בן עטר, פנה השופט בגערה לפקיד ואמר לו "היאך ייתכן שפקיד מוסמך ומנוסה כמוך, המתיימר לעשות מלאכתו נאמנה - טועה באופן כה נחרץ בחישוביו???" היאך הרהבת לקנוס אזרח תמים ושומר חוק, בסכומים כה גבוהים ומשוללי היגיון?!"

פני הפקיד חפו, אולם השופט לא הסתפק בגערה, הוא הוסיף ואמר לפקיד בחומרה רבה "כעת, לא די בכך שתבטל את כל תביעתך לאלתר, כי אם עליך לשלם לו פיצויים על עוגמת הנפש שגרמת לו".

כל מילה נוספת מיותרת, על המסר הרב העולה מן הסיפור המופלא הזה, שכל כולו שזור באמונה תמימה של יהודי כשר, בעבדי ה' הצדיקים.

אנו מזמינים את הציבור הקדוש להלשיך ולשלוח אלינו סיפורים אישיים נוספים בצירוף שם ופרטי התקשורת שבאלאציות ניתן יהיה לברר ולטאטא את כל פרטי הדברים לתועלת וחיזוק הכללי: לבון "פני דוד" (נא לציין: "עבור בחצרות החיים") רחוב בית וגן 8 ת.ד. 16253 ירושלים 02:6433570 p@hpinto.org.il פקס

דברות קודש

דברי חזקוני שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

"אלהים באו גויים בנחלתך טמאו את היכל קדשך"

תהילים ע"ט א'

הגמרא (במסכת גיטין נו.) מספרת על תהליך החורבן. כיוון שהיו בריונים בירושלים בזמן שטרם החורבן, והם לא התרצו להיכנע לאויבים ולהשלים עימם, ביקש רבן יוחנן בן זכאי להיפגש בחשאי עם ראש הבריונים אבא סיקרא, שהיה בן אחותו של רבי יוחנן.

כשהגיע אליו אמר לו- עד מתי תצער את עם ישראל ותשאירו אותם במצור ובמצוק ברעב ובחוסר כל, לכו ועשו שלום עם הרומאים. ענה לו אבא סיקרא- ומה אעשה, אם אצא נגד דעת הבריונים יהרגוני. אולם נתן לרבי יוחנן עצה. שרבי יוחנן יפרסם שהוא חולה מאוד ויבואו כל העם לדרוש בשלומם, ולאחר מכן יוציאו קול בעיר שרבי יוחנן נפטר, ותלמידיו יוציאו את מיטתו אל מחוץ לחומה כדי להוציאו לקבורה כביכול. וכך יוכל רבי יוחנן לצאת מחוץ לירושלים ולהיפגש עם הקיסר הרומי ולפתוח עימם במשא ומתן לשלום.

רבן יוחנן בן זכאי קיבל את עצתו של אבא סיקרא. וכאשר הגיעו תלמידיו אל שערי החומה יחד עם מיטתו, עמדו שומרי החומות שהיו מקרב הבריונים וביקשו לדקור את הנפטר בחרב, כדי להוכיח שאכן הוא נפטר. אולם אבא סיקרא עצר בעדם ואמר להם כי אם אכן יעשו כדבר הזה- שם רע יצא עליהם שדקרו את רבם ולא חסו על כבודו. שמעו הבריונים לדבריו, אך ביקשו לדוחפו אולי ישמיע קול. אמר להם אבא סיקרא- יאמרו שאת רבם דחפו.

בלית ברירה נתרצו הבריונים לדבריו ופתחו להם את שערי החומה, ורבן יוחנן הובל כביכול לקבורה. ומשנתרחקו מירושלים כברת דרך ארוכה, שם רבי יוחנן פעמיו מיד אל עבר ארמונו של אספסיינוס שהיה המצביא הרומי באותה תקופה. כאשר נפגש עימו רבן יוחנן פתח ואמר לו "שלום עליך המלך" ענה לו אספסיינוס- ברגע זה נתחייבת פעמיים מיתה. ראשית, כינית אותי בשם "מלך" ואני אינני מלך. ושנית, אם אכן מלך אני אזי מדוע המתנת עד היום מלבוא אלי?!

ורבן יוחנן בן זכאי השיבו- דע לך, כי היום תתבשר שהמלכות תעבור לידיך ותהיה מלך... וירושלים תימסר בידך. ובנוגע לשאלה מדוע לא באתי עד היום, בריונים נמצאים בתוכנו והם מנעוני מלבוא אליך. וכך אכן היה שבאותו יום נתבשר אספסיינוס על ידי מלכות רומי, כי מינוהו לקיסר.

כיוון שרבן יוחנן נשא חן בעיניו, אמר לו אספסיינוס- בקש בקשה ואתן לך. אמר לו רבן יוחנן- תן לי את יבנה וחכמיה, שלא תחריבנה ולא תהרוג את חכמיה, ותן חנינה לשושלת רבן גמליאל שלא תכלה שולטן בן דוד. ושלח לנו רופא שירפא את רבי צדוק שנחלה ביותר מחמת הסיגופים שנתענה, כדי שלא יחרב בית המקדש.

ויש תמיהה גדולה בדבר, כיצד זה שאותם בריונים התרצו לדבריו של אבא סיקרא וניאותו לשמוע לו שלא לגעת ברבן יוחנן לרעה- רק משום שחששו שמא יתבוננו עליהם הרומאים בעין לא יפה וילעגו להם לאמור כי את רבם דקרו. האם לעגם של הרומאים שיאמרו כי אינם מכבדים את רבותיהם, אכן עמד בראש מעייניהם של אותם בריונים. והלא כידוע הם היו אנשים ריקים ופוחזים שלא נתנו ליבם להקשיב לקולם של חכמי הדור, ובוודאי לא כיבדו אותם. אם כן מה היה מקור החשש שלהם שאכן יאמרו שאת רבם דקרו או דחפו?

ובכלל קשה להבין, כיצד ייוודע לרומאים שהבריונים נגעו לרעה ברבי יוחנן, והלא הם היו אמורים לעשות זאת בתוך ירושלים עצמה, בעוד שהרומאים ניצבים מחוץ לשערי החומה, ומניין להם לדעת את הנעשה מן העבר השני?

אולם מכאן ניתן להבין במעט, מה רבה הייתה גדולתם ומעלתם של אנשי ירושלים. שאף הריקנים שבהם היו מלאים במצוות ואף בהם הייתה לחלוחית של כבוד לתורה ולחכמי ישראל. לכן למרות שאותם בריונים לא הטו אוזנם לדברי החכמים והלכו בשרירות ליבם, ולא התרצו לעשות שלום עם האויבים כפי שביקשו מהם גדולי הדור, והם גם השליטו את מרותם על אנשי ירושלים והפילו חיתתם על הכל, נגד דעת החכמים שהיו בתוכם- עם כל זאת הם לא הסכימו שמעשיהם הנלוזים יתפרסמו גם בעיני הרומאים. הם לא רצו שהם יתבוננו עליהם כעל אנשים המזלזלים ברבותיהם ובחכמיהם, כי גם הם הבינו וידעו שאין פחיתות ערך גדולה יותר מכך שלא שומעים לדעת ראשי העדה ומנהיגיה.

הא למה זה דומה. לאדם ריק מכל תוכן

ביקש רבן יוחנן בן זכאי את יבנה וחכמיה שיישארו לפליטה... שתהא בכך נחמה פורתא לישראל, שבניין מקדשי מעט אלו, התורה והתפילה, שיעמדו על תילן, יהיו כתחליף לבית המקדש העתיד להיחרב.

רוחני ואין בידו תורה ומצווה, וכן אין דרכו להקשיב לדעת תורה או להאזין לחכמי ישראל. אך בכל זאת אם יפגוש באדם שחלילה פוער פיו לבלי חוק לזלזל באחד מחכמי ישראל, מיד ירעים בקולו וימחה בו נמרצות להשתיקו. כי יכאב ליבו בקרבו על רמיסת כבוד הצדיק ועל אף שהוא עצמו אינו שומע לדברי הצדיק ואינו הולך בדרכיו, אולם בסתר ליבו הוא מבין ומכיר את רום מעלתו של אותו הצדיק, ועל כן הוא אינו מוכן לשמוע את המזלזלים בכבודו.

וזו הייתה גם דרכם של הני בריוני. הם עצמם לא הלכו בדרך התורה, ויצרם

הרע הסית אותם שלא לשמוע לחכמי הדור ההוא. אולם לא הסכימו הם ולא אבו שהרומאים יראו בקלקלתם כיצד הם מטיילים דופי בכבודם של חכמי ישראל. כי למרות הכל, בסתר ליבם הם הבינו שטעות חמורה בידם בשעה שאינם מטים אוזנם לדברי חכמי ישראל.

ואומנם נכון שהרומאים עמדו מחוץ לשערי החומה, וגם אם הבריונים הרהיבו עוז לדקור או לדחוף חלילה את רבן יוחנן, אכן ייתכן שלעת עתה הדבר לא היה נודע, אולם הם חששו שלבסוף ינצחו הרומאים, ואז יחלו הם לחקור ולדרוש על מהלך המלחמה שהביאה לניצחונם, וייתכן שבמהלך החקירה והדרישה הם יגלו את העניין שניסו להביא את רבן יוחנן לקבורה כביכול, ועל כך שהבריונים דקרוהו. ולזלזל כזה בקרב הרומאים לא הסכימו הבריונים להגיע, כי גם הם הבינו שזהו מעשה מביש לדקור את רבם, ומעשה שכזה הוא אות קלון בעבורם.

ומשהגיע רבן יוחנן אל אספסיינוס הוא שאלו "אם מלך אני, מדוע לא באת עד היום?". אומרים חכמי המוסר שהשאלה הזו מהווה תביעה וטענה כלפי כל אדם מישראל שאינו ממחר לשוב אל ה' יתברך, והוא מתעצל בקיום התורה והמצוות. ורק בערוב ימיו כשנוכח לראות שאחריתו קרובה, רק אז הוא נזכר להתעורר בתשובה שלמה ולשוב אל המקורות. אין ספק שמצב זה טוב יותר מאשר אדם שאינו מתעורר גם לעת זקנותו להיטיב את דרכיו, אולם גם על השב באחרית ימיו, יטען הקב"ה לאמור "אם מלך אני, מדוע לא באת עד היום?" מדוע רק כעת נזכר הוא בה' יתברך, מדוע התמהמה עד כה במשך כל אותן השנים להתקרב אל ה' יתברך, ועד אותו היום ששב בתשובה- הוא לא נתן ליבו לקיים את תורת ה' מצוותיו וחוקיו?!

וכמובן שזוהי טענה חזקה שאין עליה תשובה. לכן על כל אדם להתאמץ ולהזדדז לשוב אל ה' יתברך מוקדם ככל האפשר, ואל יאמר לנפשו שידחה זאת ליום המחרת כי אז יטען כלפיו הקב"ה לאמור מדוע בושש הוא מלבוא. וכמו שנאמר (תהילים

יחזקאל

בין

התורה והתפילה

תורה ותפילה

שני עמודי תווך לישראל

יהודה" ובשם "יהודה" מרומז שמו של הקב"ה י-ה-ו-ה. ללמד שלמרות הצרות הקשות אשר פקדו את אבותינו בחודש זה, ומזלו של החודש הזה הוא אריה הטורף ורומס את כל הנקרה בדרכו- עם כל זאת אסור לנו להתייאש, כי שם ה' נקרא עלינו ובחודש הזה שמו של הקב"ה חופף עלינו והשגחתו מצויה בתוכנו. אולם כאמור- כל זאת בתנאי שנשוב אל ה' יתברך ונתקרב לתורה הקדושה.

וכשם שאמר הנביא ירמיה (איכה א' א') "איכה ישבה בדד" גם משה רבנו ע"ה השתמש בלשון זו ואמר (דברים ל"ב ל') "איכה ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה". ולצערנו הרב, בשואה האיזמה נתקיימו התוכחות הללו במילואן. ישנם תיעודים מזעריים המתארים כיצד שני שוטרים גרמנים ימח שמם וזכרם, שולטים ביד רמה ומתאכזרים על אלפי יהודים שפופים ושחוחים, כשהפחד והמורא ניכרים בעיניהם ואין לאל ידם לעשות מאומה. אולם עם כל הצרות הללו יש לדעת שהקב"ה עדיין נמצא בתוכנו ומשגיח עלינו. וישנו רמז נאה לדבר "איכה ישבה בדד"- "איכה ירדוף אחד אלף" פעמיים המילה "איכה" עולה בגימטריא "עב" שזהו אחד משמותיו הקדושים של הקב"ה, ללמד כי גם בימי הצרות האיזמות- הקב"ה נמצא עמנו בבחינת "עמו אנכי בצרה".

ועוד- "איכה, איכה" עם הכולל עולה בגימטריא "עז" מלשון עיגול, הרומז למידת האחדות. לפי שאין בעיגול מקום יוצא דופן של פינות וזוויות, והכל בו שווה בשווה. וכמו שאמר האדמו"ר מצאנז זיע"א שהסיבה שהמצה שאוכלים בפסח היא עגולה- לרמז לאחדות שבזכותה יצאו בני ישראל ממצרים, עד כאן דברי קדשו. נמצא לפי זה שאם ברצוננו לצאת מן הגלות המרה ולהינצל מתוכחת "איכה" עלינו להחזיק היטב במידת האחדות ולהרבות שלום בין איש לרעהו ולנהוג באהבה ואחוה איש כלפי רעהו ובין אדם לחברו.

יהי רצון שהקב"ה יראה בעוניינו ויאמר די לצרותינו ויקבץ נדחינו במהרה. ויום ט' באב יהפך לנו לששון לשמחה ולצהלה, ונזכה בקרוב לגאולה השלמה אמן ואמן.

נתקיימו בנו בימי גלותינו רח"ל, ועם ישראל נתענו בעינויים קשים ומרים אשר אין בכוחו של השכל האנושי לתא. די אם נזכיר את חרפת הרעב הנורא אשר פקדה אותם בימי שהותם תחת המצור הכבד בירושלים- עד כדי כך שאמהות התאכזרו על בניהן ואכלו מברשרם בכדי להשביע רעבונם, ועליהם מקונן הנביא ירמיה באומרו (איכה ד' י') "ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן". וכעת יושבים אנו באבלות ומתאוננים על מר גורלנו ואומרים להקב"ה "ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו הרשענו". ומבקשים ממנו יתברך כי כשם שנתקיימו בנו תוכחות התורה- כך נזכה שיתקיימו בנו נבואות הנחמה, ונזכה להיגאל במהרה מן הגלות הקשה. והקב"ה משיב לעומתנו כי מוכן הוא בחפץ לב להביא לנו את הישועה, רק אם נשוב בתשובה שלמה מלפניו. וכל אחד יעזוב את מעשיו הרעים ויתקרב אל ה' יתברך ויעסוק בתורה הקדושה. אך אנו שוב מתחננים ואומרים להקב"ה "השיבנו ה' אליך ונשובה" כי מעוניינים אנו אמנם לשוב בתשובה ולהתקרב לה' רק מבקשים אנו סיוע ממנו יתברך ועזרה להתקרב אליו בלב שלם.

וחודש אב מזלו אריה. רמז ליהודה שנאמר עליו (בראשית מ"ט ט') "גור אריה

מתחת ידיהם, רק מחמת "תשכח ימיני" מפני ששכחו הם את התורה הקדושה הנקראת "ימין" וזנחו את מצוות ה' יתברך. כי כאמור, ארץ ישראל ניתנה לנו רק בתנאי גמור ושלם שנקיים את כל דברי התורה הזאת ונלך בדרך ה'.

גם משה רבנו ע"ה כשביקש מן הקב"ה להיכנס לארץ ישראל, התפלל תקט"ו תפילות כמניין "ואתחנן" כמו שנאמר (דברים ג' כ"ג) "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר" וכו' "בעל הטורים"- "ואתחנן" עולה בגימטריא "שירה". וחשבתי לבאר בזה בסייעתא דשמיא, כי הנה התורה הקדושה נקראת "שירה" שנאמר (דברים ל"א ט') "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם". ומשה רבנו ע"ה התחנן לפני ה' יתברך שיתרצה ויסכים להכניסו לארץ הקדושה רק כדי לקיים בה את השירה, שהיא התורה הקדושה. ואומר משה להקב"ה כי את התנאי לכניסה לארץ- היינו שמירת התורה והמצוות הרי שהוא מוכן ומזומן לקיים, את כל דברי השירה הזאת עד תומה. אך הקב"ה היודע חשבוננו של עולם, מטעמים הכמוסים עימו לא הסכים לבקשת משה. ועוד אפשר לפרש, "ואתחנן" עולה בגימטריא "שירה" כלומר יש כאן רמז לפסוק "אז ישיר משה" ודרשו חז"ל (מובא ברש"י שמות ט"ו א') שר לא נאמה, אלא "ישיר"- מכאן שעתידיים ישראל לשיר שירה זו לעתיד לבוא בזמן הגאולה. ומשה רבנו ע"ה התחנן להכנס לארץ ישראל כדי להביא תיכף ומיד את הגאולה העתידה, וכבר מעתה ישירו בני ישראל את השירה הזאת לה'. לכן התפלל מניין תפילות העולה כמניין "שירה". ומשה רבנו ע"ה הסתיר את כוונתו זאת, ולא גילה אותה אלא ברמז על ידי מניין התפילות- בכדי שהקליפה הטמאה והס"מ לא יפריעו לו במעשיו להביא גאולה לישראל. אולם לבסוף אמר לו הקב"ה "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" כיוון שטרם הגיע זמן גאולתם.

וכיום לצערנו הרב, במקום לומר שירה אנו יושבים על הארץ ואומרים קינה. ובעוונותינו הרבים- כל תוכחות התורה

תנאים בא"י

הקשר האמיץ בין ארץ ישראל לתורת ישראל

"על מה אבדה הארץ" ויאמר ה' על עזבם את תורתי"

(ירמיה ט' י"א)

קשר בל ינותק ישנו בין אחיזתנו בארץ ישראל לבין קיום התורה והמצוות. ארץ ישראל ניתנה לנו בתנאי שנקיים בה את מצוות ה' ונלך בדרכיו, ונעסוק בתורתו. וכך מזהיר הקב"ה את בני ישראל ואומר (ויקרא י"ח כ"ד-כ"ה) "אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגויים אשר אני משלח מפניכם. וטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישיבה". ושוב חוזר הכתוב ומזהיר (שם כ"ח) "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם". ואמרו חז"ל (תורת כהנים כ' קנ"ג) משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס שאין עומד במעיו אלא מקיאו- כך ארץ ישראל אינה מקיימת עובדי עבירה, עד כאן.

והנה ביום הזה- יום תשעה באב יושבים כולנו על הארץ כאבלים, ובוכים מרה על חורבן בית המקדש ועל חורבנה של ירושלים עיר הקודש, ועל הגלות המרה שאנו נתונים בה. כי גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, ועלינו לדעת שהכל נובע מכך שעזבו ישראל את תורת ה' וזנחו את מצוותיו ולא הלכו בדרכיו. וכמו שאומר הקב"ה בכבודו ובעצמו "על מה אבדה הארץ- על עזבם את תורת" לפי שהארץ הקדושה אינה סובלת עובדי עבירה.

גם בפרשה הנקראת בתשעה באב, מזהיר הכתוב ואומר (דברים ד' כ"ה-כ"ו) "כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם... ועשיתם הרע בעיני ה' להכעיסו. העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכין ימים עליה כי השמד תשמדון". הנה הפסוק אומר במפורש כי זכות שהייתם של עם ישראל על אדמת ארץ ישראל היא בתנאי שילכו בדרך ה' ויעסוק בתורתו הקדושה ויקיימו מצוותיו, שאם לא כן- תפלוט הארץ הקדושה עובדי עבירה ותמאס באלו המתרחקים מה' יתברך.

ועל פי זה חשבתי לבאר את הפסוק (תהילים קל"ז ז') "אם אשכח ירושלים תשכח ימיני". "ימיני"- זו התורה הקדושה שהיא יד ימינו של הקב"ה וכמו שנאמר (שם ק"ח ט"ז) "ימין ה' רוממה". ובא דוד המלך ואומר כי יש לדעת שירושלים נשתכחה מעם ישראל ואבדה

ק"ב א') "אשרי איש ירא את ה'" שואלת הגמרא (עבודה זרה יט.) "אשרי איש" ולא "אשרי אשה"? אמר רב עמרם אמר רב, אשרי מי שעשה תשובה כשהוא איש, רבי יוחנן בן לוי אמר אשרי מי שמתגבר על יצרו כשהוא איש (דהיינו בעודו צעיר לימים).

ועל השאלה הזו "מדוע לא הגעת עד היום" ענה רבי יוחנן למצביא אספסיינוס שהבריונים מנעו ממנו זאת. לכאורה יכול היה המושל לטעון לעומתו שכשם שעתה עלה בידו לעבור את החומה בתחבולה ולהגיע אליו, כך יכול היה הוא לעשות זאת קודם לכן, ואם כן מדוע נמנע הוא מלבוא?! אין ספק שמן השמים סובבו שהמושל העריץ לא ישאל אותו על כך, כי בוודאי לא היה מענה מספק בפיו של רבן יוחנן. אולם עדיין השאלה עומדת בעינה- מדוע אכן רבן יוחנן לא השתמש בתחבולת העמדת פני מת עוד קודם לכן?

אולם התשובה פשוטה. רבי יוחנן רצה לדחות ולאחר את חורבן המקדש עד כמה שניתן, ואם היה מקדים להיפגש עימו הרי בכך גם החורבן היה מתאפשר עוד קודם. שהרי באותה פגישה גילה לו רבי יוחנן ברוח קודשו שהוא המלך, ובית המקדש וירושלים ייפלו בידו. על כן המתין ככל הניתן ורק לאחר שהגיעו מים עד נפש, ורבים מבני ישראל נפלו חללים ברעב הנורא שבא בעקבות המצור והמצוק, וכבר לא היה מנוס- רק אז יצא רבן יוחנן להיפגש עם האויבים. כי כל יום נוסף שבית המקדש עדיין עומד על תילו זהו יום נוסף אדיר בעוצמה רוחנית וגשמית כאחד. ומה גם שייתכן ועדיין יחזרו בני ישראל בתשובה ואז הגזירה תתבטל לגמרי וכל עוד שעדיין המקדש קיים, ייתכן שיחזרו ישראל בתשובה. לכן העדיף להמתין עד לרגע האחרון שבו כבר היה נראה כי כלו כל הקיצין.

מכאן ניתן לראות וללמוד עד כמה חשוב הוא כל רגע בחיים שבו עדיין יש ביכולתו של האדם לשוב בתשובה, ולבטל מעליו כל גזירות קשות ורעות. הנה בהפטרות מנחה של יום הכיפורים ישנו רעיון דומה בזה שאמר יונה הנביא לאנשי האוניה (יונה א' י"ב) "שאוני והטיילוני אל הים". וכתב בספר "אור יהל" (חלק א' בהקדמה, בתולדותיו) וזה לשונו- ויש לדקדק למה אמר יונה "שאוני", די היה לומר "הטיילוני אל הים"? אך יש לומר שדקדק יונה במילה זאת, להשתמש ברגע שיגביהו אותו לדעת כי יש לו עוד רגע בחיים שבו יש באפשרותו עדיין לחזור בתשובה, ואולי ינוח הים מזעפן, עד כאן לשונו.

ומן הטעם הזה המתין רבן יוחנן בן זכאי, כי אמר שכל רגע קט חשוב לאדם, וייתכן שבינתיים ישובו ישראל בתשובה ותתבטל גזירת החורבן, ורק לאחר שאפסה כל תקווה ולא היה ניתן להמתין יותר, הלך רבן יוחנן להיפגש עימו.

וכשאמר לו המצביא שיבקש בקשה וייתן לו, ביקש רבן יוחנן בן זכאי את יבנה וחכמיה שיישארו לפליטה ואת רפואתו של רבי צדוק שהיה עמוד צלותהון של ישראל באותה תקופה. כי ידע רבן יוחנן שקיומם של ישראל בנוי על שני יסודות הללו- התורה והעבודה שהיא התפילה. וכשחסר אחד מהם חלילה, אזי אין תקומה לישראל רח"ל. לכן ביקש את יבנה וחכמיה ששם היו פזורים מבצרי התורה והיראה, ומשם יצאה הוראה לכלל ישראל. ואמר רבן יוחנן שתהא בכך נחמה פורתא לישראל שבניין מקדשי מעט אלו, התורה והתפילה, שיעמדו על תילן, יהיו כתחליף לבית המקדש העתיד להיחרב. ועוד ביקש לרפא ולהחיות את רבי צדוק שימשיך לעמוד בתפילותיו כחומה בצורה להגן על כלל ישראל. ובאמת בעת שנפטר רבי צדוק ונדם קול תפילתו, אז החל החורבן הנורא לפי שחסרנו את אחד מעמודי התווך של אומתנו הקדושה, והוא עמוד התפילה.

ומי ייתן ונזכה שהקב"ה ברחמיו יגאלנו בקרוב גאולת עולמים, ונזכה לראות בנחמת ציון ובבניין בית קודשנו ותפארתנו, אמן ואמן.

שיחה
מאת מו"ר
שליט"א בכולל
ערב "פניני דוד"
ירושלים

שיעור
מאת מו"ר
שליט"א
בישיבת
"כסא רחמים"

ביקור
מו"ר שליט"א
בקהילות
בארגנטינה

דינר
והכנסת
ספר תורה
פריז - צרפת

שיעור
מו"ר שליט"א
בישיבת
"אור יחזקאל"
מודיעין
עילית

חלוקת ספרי
מו"ר שליט"א
בת"ת "ישועות
יעקב יוסף"
בת ים

שמחת
בית השואבה
בקהילת "אורות
חיים ומשה"
אשדוד

בפרוס עלינו
חג הפסח חג הגאולה
הננו משגרים בזאת ברכותינו ואיחולינו
קמיה רבני ואברכי המוסדות,
ולכל המסתופפים בחצרות מוסדותינו,
ולכל כלל ישראל

חג פסח כשר ושמח

שנוכה לחוג את חג המצות
בשמחה ובדיעות

ונזכה במהרה לקיום הברכה
"ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים
אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון.
ונודה לך על גאולתינו ועל פדות נפשנו"
במהרה בימינו אמן.

כעתירת
מערכת "בחצרות החיים"

מוסדות "פניני דוד" ירושלים
מוסדות "חברת פינטו" ליון
מוסדות "אורות חיים ומשה" אשדוד
מוסדות "אור חיים ומשה" פריז
מוסדות "חברת פינטו" ארגנטינה • מכסיקו • ניו יורק